

Miért sírsz, Mirjam?

Nők beszélnek magzatelhajtást követő
szenvedésükről Orvosok számolnak be
az abortusz okozta lelki szövődményekről
A Post-Abortus-Syndrome (PAS)

A Ja zum Leben megbízásából
kiadja az Alfa Szövetség

Miért sírsz, Mirjam?

Nők beszélnek magzatelhajtást követő szenvedésükről
Orvosok számolnak be az abortusz okozta lelki szövődményekről
A Post-Abortus-Syndrom (PAS)
A Ja zum Leben megbízásából kiadja az Alfa Szövetség
© Ja zum Leben – Alfa Szövetség, 2000, 2001, 2002.
Anya-Ország könyvek 3.

E könyv harmadik kiadása Erdélyben a *Ja zum Leben* svájci életvédő szervezet anyagi támogatásával jelenhetett meg, amelyért kiadóként ezúton mond köszönetet az Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermek- és Családvédelmi Szövetség. A borítón abortusz utáni nő arca Bernhard Nathanson Néma sikoly c. filmjéből. A könyv fotóinak vagy szöveganyagának bármely más célra történő, akár csak részleges felhasználása kizárólag a jogtulajdonos előzetes engedélyével történhet!

A könyv összes élménybeszámolóját valóságos személyek írták. A betegek teljes nevének felüntetését az orvosi titoktartás és az érintettek személyiségi jogainak védelme érdekében mellőztük.

Eredeti címe: *Myriam, warum weinst Du?*

A szöveget dr. Nistiar Ferenc, a verseket dr. Téglásy Imre fordította
Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: dr. Téglásy Imre
Szakmai lektor: dr. Schmidt Judit pszichiáter
Műszaki szerkesztő: Keszthelyi András
Borítógrafika: Majoros Árpád

ISSN 1417 5330
ISBN 963 00 5672 0

Az Anya-Ország könyvsorozat eddig megjelent kötetei:

1. Hámosi Antal: A magzat életjoga, Budapest, 1997.
2. Marie Peeters Ney – Philip Ney: Hogy mondjam el gyermekemnek az abortuszt? Budapest, 1998.
3. Miért sírsz, Mirjam? Budapest, 2000, 2001.
4. Marie – Claude Monchaux: Nekem két születésnapom van, Budapest, 2001.
5. Szatmári Örs: Több, mint vér. A magzatvesztés társadalomtörténetéből, Budapest, 2002.

Életvédő kiadványaink az Anya-Ország című élet- és családvédelmi folyóirattal együtt megrendelhetők az alábbi címen: Alfa Szövetség, 1537 Budapest, Pf. 453/370, tel.: 06 30 9226-775, E-mail: teglasy@enternet.hu

Készült a kolozsvári GLORIA Nyomdában
RO – 3400 Cluj, Piata Unirii 15-16
Tel/Fax: + 40 264 197788
E-mail: kerszo@mail.dntj.ro
Felelős vezető: Hoch Sándor igazgató
Megrendelési szám: 56/2002

Tartalomjegyzék

Előszó a magyar kiadáshoz	5
Urs Nussbaumer, a Ja zum Leben volt elnökének bevezetője	7
Pius Stössel, a Ja zum Leben elnökének bevezetője	11
Az abortusz lelki szövődménye (Igen az Életre Alapítvány)	11
Nők szenvedése az abortusz után (vallomások, versek, visszaemlékezések)	13
Hildegard Beckermann: A férfi és az abortusz	43
Karin Struck: Beszéljünk nyíltan az abortusz utáni szindrómáról! . .	49
Prof. dr. Bernhard Nathanson: 75 000 művi abortuszért vagyok felelős	70
Igent mondunk a magzati életkorú gyermekre (abortuszban érintett nők elbeszélései és versei)	74
Kalkuttai Teréz anyja: „A gyermek az Isten legnagyobb ajándéka” . .	82
Prof. dr. Philip Ney – Prof. dr. Marie Peeters Ney: Az abortusz utáni trauma okai és következményei	83
Dr. Gerhard Götz: Az egészségügy csődöt mondott a büntudattal szemben	107
Dr. Susan Stanford: Árnyak a lelken	108
Prof. dr. Wanda Poltawska: Az abortusz lelki következményei	115
Prof. dr. Marie Peeters Ney: Az abortusz családi és társadalmi következményei	120
Prof. dr. Balthasar Staehelin: Az egész emberi civilizáció alapélménye a kétségbeesés	132

Dr. Arnold Hörlmann-Landolt: Betiltják a szülésznői hivatást	137
Christa Meves: A művi vetélés Isten elleni önkényes és kihívó cselekmény	138
Dr. Mary Simon: Az abortusz pszichikai következményei	139
Dr. Rudolf Ehmann: A gyermek önálló élet, nem önkényes játékra való	143
Christa Heinel: Az abortusz erőszak a nő ellen.	145
Arany János: Ráchel siralma, 1851 (részlet)	155
„Ráchel siratja gyermekeit” Önvallomások, siratóénekek	156

Előszó a magyar kiadáshoz

„Mert csak növeli, ki elfödi a bajt” – írta Illyés Gyula, aki jól tudta: a nemzet külső-belső fogyása, romlása a magyar lét megkerülhetetlen sorskérdése. E sorskérdés kezeletlensége (vagy éppen félrekezelte) állapotában tapasztaljuk, hogy az órségi egykezés lelki dögvészénél ma már mélyebben és sokrétűbben fertőző ragály pusztítja népünket. A bajt – olykor intézményes formában – nem ritkán éppen azok terjesztik, fedik el, akiknek feladata a megelőzés, a feltárás, a gyógyítás lenne. Igaz, az abortusztabut érintve némelyek már félénk szemérmességgel feszegetik a „perinatális gyász” problémáját. Mi, „civil” életvédők nyíltan kérdezzük, miért rendül meg abortusz után a nők egészsége, ha az oly sokféle módszerrel végzett magzatelhajtás nemcsak szabadságjog, de „tökéletesen biztonságos és jótékony” hatású is?! Miért is sír az abortusz után hangosan vagy éppen párnáját harapva oly sok Mirjam, Mariska vagy Márta? Elkövető áldozatként csak a nőknek kell fizetni e rossz orvoslásért?

Amerikai kutatók mutattak rá, hogy az abortuszt végeztető nők körében mintegy 50 százalékkal magasabb az emlő- és petefészekrák előfordulási gyakorisága. A finn kormány által készített legújabb tanulmány azt szögezi le, hogy a magzatukat elhajtó asszonyok négyszerre gyakrabban halnak meg az abortuszt követő években, mint azok, akik világra hozzák gyermeküket. Ugyancsak ők azok, akik 60 százalékkal nagyobb az eséllyel halnak meg természetes okokra visszavezethető halálozásban és körükben hétszer magasabb az öngyilkosságok száma is. Magyar kutató mondta ki, hogy „a sebészi terhességmegszakítás olyan csonkító műtét, amelynek eredménye nincs, de van következménye”: a fiatalokban végzett abortuszt követően 13%-ban fordul elő meddőség, a felnőttkorban művi vetélésen átesettek 4%-a válhat meddővé. Nem tudunk viszont arról, hogy e töprengésre méltó eredményeket a betegjog védelme, a tájékozott bejegyzés jegyében hasznosítaná a magyar egészségügy...

Hogy az abortusz szövődményeként jelentkező testi megbetegedéseken túl ténylegesen még milyen további lelki bajok támadnak a nőkre, arról az e könyv lapjain megszólaló nők tanúskodhatnak. Tanúságtételeiket nemzetközileg ismert kutatóorvosok elemzése is igazolják.

Aki netán idegennek érzi az itt-ott felbukkanó vallási hangvételt, kérjük, türelmesen nézze el ezt a szenvedő nőknek. E vallomások kiadásával sem ők, sem a szerkesztő nem akart vallásos propagandát folytatni, mert nem hisszük, hogy *egy természeti törvényen alapuló, ezért általánosan érvényes életigazság* kimondása hatékonyabb lenne ilyen „árukapcsolással”. Azt azonban szeretnénk, ha e témakörrel elsőként, úttörő módon foglalkozó könyv a német, szlovák, ukrán, román, cseh, orosz és portugál olvasók után a magyar szakembereknek és pácienseknek is esélyt adna a kérdéskörrel kapcsolatos problémák áttekintésére. Így majd ki-ki *tájékozottabban* adhat választ arra a kérdésre, hogy érdemes-e a zsidó-keresztény (egészség) kultúra alapértékeit romboló, „ordas eszmék” képviselőire hallgatva kikapar(tat)ni, átvés(et)ni a testünkbe-lelkünkbe, írt „mózesi” kőtáblákat?!

Budapest, 2000 decemberében,
Aprószentek emléknapja után

dr. Téglásy Imre

Lelki vigasz a rászorulóknak

Egy újabb tanulmány azt állítja, hogy az abortuszon túlesett nők háromnegyede külső nyomásra tette meg e visszavonhatatlan lépést. E nők többsége később minden bajával, az abortusz összes testi és lelki következményével magára marad. Ki tudja átérezni, mily nagy az ilyen anyák lelkiismeret-furdalása, miután erőszakkal megfosztották őket gyermeküktől, amikor már képesek felfogni, megérteni, amikor már tagadhatatlanul és visszavonhatatlanul kitisztul előttük: rossz tanács vagy az abortusz lefitymálása miatt döntöttek rosszul, és a kellő pillanatban nem tudták felfogni helytelen cselekedetük későbbi kihatásait!

A svájci *Igen az Életre Alapítvány* francia nyelvű szervezete (Agape Alapítvány) már két éve képezi azokat a tanácsadókat, akik nőknek és férfiaknak egyaránt segítenek enyhíteni, feldolgozni azokat a fájdalmakat, amelyek a magzati életkorát élő gyermek abortusszal történő elvesztéséből fakadnak. E könyv – mely Pius Stössel támogatásával jelenhetett meg – azt a célt szolgálja, hogy figyelmeztesse a nőket az abortusz szövődményeként megjelenő lelki betegség tünetegyüttesének (PostAbortus-Syndrome, PAS) veszélyeire, hogy azt világosan látva talán még időben fel tudják fogni és értékelni egy esetleges abortusz következményeit.

Az *Igen az Életre Alapítvány* a fogantatás pillanatától a természetes halálig védi az életet. E családbarát álláspont miatt némelyek ránk is sütötték a „fundamentalista” bélyeget. És tényleg: a latinul *fundamentumnak* nevezett alap épségéért fáradunk, ami nem más, mint az emberi élet. Küzdünk a magzati életkorát élő gyermek és az időskorú emberek életéért. Számunkra minden emberi élet egyenlő értékű. Azoknak az egészségügyi dolgozóknak is segítünk, akiket gyakran kényszerrel vesznek rá, hogy abortuszok végzésénél asszisztáljanak. Sajnos, úgy tűnik, mintha a sajtó nem értékelné kellően az élet nagyszerűségét. Éppen ezért a munkánkról sem nagyon vesz tudomást, noha már mintegy hetvenezer főből áll barátaink illetve támogatóink tábora. Ennek elle-

---

* Magyarországon az Élhető Remény elnevezésű gyógyító csoportterápia áll az érdeklődők rendelkezésére.

nére mi tovább is segítjük a válsághelyzet miatt állapotukat gyakran valóban nem áldottnak, hanem terhesnek érző anyákat.

Meggyőződésem, hogy ez a könyv hathatós tájékoztatói eszközül szolgál majd a fiatal házasoknak és családtagjaiknak. Köszönetet mondok mindazoknak a munkatársaimnak, akiknek közreműködésével ez a kiadvány megszülethetett.

*Urs Nussbaurner,
Svájc Nemzeti Tanácsának volt képviselője,
az Igen az Életre elnöke, Solothurn*

Bevezetés

Miért sírsz, Mirjam? – teszi fel a kérdést könyvünk, melynek célja, hogy bemutassa az abortusz testi és lelki következményeit és valamiféle választ is adjunk a feltett kérdésre.

Olyan nők sorsát mutatjuk be, akik hagyták, hogy abortuszt végezzenek rajtuk, és akik ezt követően egy orvosi szempontból is még kevésbé ismert tünetegyüttestől, az abortusz utáni szindrómától szenvednek.

Manapság egyre nagyobb veszélynek van kitéve a magzati életkorát élő gyermek. E veszély csökkentése érdekében fordulunk Önökhöz. *Igen az Életre – Anyák válsághelyzetben* elnevezésű alapítványunk több mint húsz éve működtet olyan anyáknak otthonokat, akik úgy döntöttek: vállalják és felnevelik gyermeküket.

Adakozó barátainknak és támogatóinknak köszönhetően egyre több ilyen otthonban tudunk tényleges segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Úgy döntöttünk tehát, hogy tájékoztatjuk a közvéleményt erről a nyilvánosság előtt még kevésbé ismert abortusz utáni tünetcsoportról.

E könyv fő célja, hogy hathatósan elősegítse: az emberi élet kapja meg a neki járó tekintélyt, és illő komolysággal egyre nagyobb tisztelettel adózzunk neki. Az abortuszkérdés lekicsinylése ugyanis már rövid távon is komolyan károsíthatja a családot és így az egész társadalmat is.

Egyre-másra halljuk az abortuszon túlesett nők ilyesféle megnyilatkozásait: „miért nem mondta ezt nekem senki”, vagy „mindenképpen nyilvánosságra kell hozni azokat a tényeket, amelyek arra figyelmeztetnek, milyen következményekkel is jár az abortusz, és hosszú éveken, olykor egész életükben mily nyomasztó hatást gyakorol a nőkre”.

Sokáig tagadták, hogy az abortusz nem csak a magzati életkorát élő gyermeket pusztítja el, és azt, hogy a magát abortusznak alávető nő is további sokrétű szenvedésnek teszi ki magát.

Az abortusz nem politikai, tudományos vagy személyes kérdés! Itt mindenekelőtt a magzati életkorú gyermek élete vagy halála a tét. Az abortusz olyan befejezett cselekmény, melyet soha többé nem lehet visszafordítani, meg nem történtté tenni.

Manapság gyakran lépnek fel az abortuszon áteső nőknél különböző lelki, lelkiismereti, vallási, erkölcsi és pszichés zavarok. E zavarok oka ma megbízható pszichológiai és pszichiátriai vizsgálatok és tanulmányok alapján bizonyítottan tekinthető.

Orvosi kutatások igazolják, hogy nemcsak az abortusznak alávetett nőknél, hanem férfitársaiknál is gyakran fordultak elő abortuszt követő pszichés problémák. A nagy belső fájdalmat jelentő depresszív büntudat csak ritkán és akkor is csak lassan válik igazi, feloldható gyásszá.

Sok magzati életkorú gyermek élete függ a jogi szabályozástól. A törvénykezésnek az a feladata, hogy megfelelő védelmet nyújtson a megszületendő embernek. A törvényhozás egyoldalú, magzati érdekeket figyelembe nem vevő liberalizációja minden országban az abortuszok számának lényeges növekedésével jár, ami több helyen a szegények és elesettek elleni hátrányos megkülönböztetéssel párosul.

Mielőtt tehát beletörődne az abortuszba, olvassák el figyelmesen a már súlyosan megcsonkított nők tanúvallomásait. Ezek a nők önmagukon érezték az abortusz keserű következményeit. Hogy mindez mire int, azt döntse el a kedves olvasó.

Az Amerikai Egyesült Államokban élő Susan Stanford orvosnő, aki maga is érintett, komoly erőt ad mindehhez, amikor ezt írja:

„Nem hiszem, hogy lenne még egy olyan szomorú ember a társadalomban, mint az abortusz utáni nő. Orvosi és emberi kötelességünk egyaránt megköveteli, hogy megismertessük velük az igazságot, hiszen tudjuk, mennyire vágyakoznak a gyógyulásra. Mindezt persze tapintatos szeretettel kell tennünk, sosem szabad őket elítélni és magukra hagyni.

Segítenünk kell rajtuk, hogy meggyógyuljanak, mert hiszen betegek. Ápolnunk kell őket, hogy begyógyuljanak a szív legnagyobb mélységeiben fertőző sebek.”

*Pius Stössel,
az Igen az Életre és az Anyák Válsághelyzetben Alapítvány
elnöke
Uznach, 1999. október 8.*

Az abortusz lelki szövődménye (Post-Abortus-Syndrome)

Az abortusszal járó lelki sérülések

Az orvostudományban az abortusz utáni tünetcsoport (Post-Abortus-Syndrome – PAS) olyan lelki sérülések tünetegyüttesét jelenti, amely az abortusz utáni időszakra jellemző.

Elsősorban és közvetlenül azokat a nőket érinti, akiknek korábban abortuszuk volt, de az elpusztított magzatok apjaként mélyen érintettek lehetnek a férfiak is. Érintettek további más személyek: a terhességmegszakítást végző orvosok, az annál közreműködő ápolók, sőt – közvetve és más-más módon – az egész társadalom is.

Ezt az abortusz utáni állapotot az abortusz élményének erőteljes elfojtása váltja ki.

Néha már a magzati életkorát élő gyermek elpusztítását követő igen rövid időn belül jelentkeznek a kórkép tünetei, így a kiváltó ok világosan meghatározható.

Az abortusz után kialakuló tünetegyüttes, vagyis a „terhességmegszakítást” követő lelki megbetegedés ma már világszerte kutatott tudományos, orvosi és pszichológiai jelenség.

E könyv lapjain több, nemzetközileg elismert kiváló szakember fejt ki számunkra szakmai álláspontját a téma pszichikai, orvosbiológiai vonatkozásairól. Mindezek alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a művi vetéléssel járó lelki sérülés lényegében olyan időzített bomba, amely bármikor robbanhat. A legtöbb nő – vallásosságtól és műveltségüktől függetlenül – képtelen e mély belső bugyorból kiutat találni, ezért segítségre szorul.

Tudnunk kell viszont, hogy a lélekgyógyászat önmagában nem képes a büntudat problémáját teljesen feloldani. A terápia mellett még további, sokrétű gondoskodásra is szükség van.

A magzati életkorát élő gyermek elpusztítása durva beavatkozás a női szervezet természetes működésébe. Az illető nő időszerű lelkiállapotától, életkörülményeitől függően előbb vagy utóbb jelentkeznek a pszichoszomatikus következmények.

Sajnos még ma is sok orvos, egészségügyi szakember, terhességi tanácsadó tájékozatlan a kérdéskörben és nem érti, mily sokrétű szenvedést jelent a nőnek az abortusz.

Prof. dr. Bernard Nathanson, aki egykor a világ legnagyobb abortuszklínikáját igazgatta, a *Néma sikoly* című filmben így jellemezte a problémát:

Az abortusz második áldozata a nő. De vajon ki veszi komolyan annak a nőnek a kínját, aki hagyja vagy kéri, hogy elpusztítsák magzati életkorát élő gyermekét?! Az ő bajával valójában senki sem foglalkozik.

Igent az Életre Alapítvány

Nők szenvedése az abortusz után – A nők bánják döntésüket

Élmények

A híres slágerénekesnő

A terhességmegszakítás problémája egyre jobban foglalkoztatja az embereket, és ez így is van jól. Az abortuszpártiak gyakran hivatkoznak az ember, tehát a nő önálló döntési jogára: „ez az én méhem, tehát az én dolgom, hogy mit teszek vele”. Az életpártiaknak azt szokták felróni, hogy mindig csak a gyermekre gondolva figyelmen kívül hagyják az anyát, akinek az a döntése, hogy megszüli gyermekét – bizonyos körülmények között – elronthatja az életét.

Ezzel kapcsolatban figyelemre méltó gondolatokat írt le Marie Simon, a Würzburgi Egyetem klinikai pszichológusa. Szerinte három nő közül kettőnek volt a terhességmegszakítás után hosszú ideig lelkiismeret-furdalása, bűntudata, különféle depressziós zavara. Mindehhez gyakran társulnak testi tünetek: migrén, szívritmuszavar, gyomorbántalmak vagy emésztési rendellenességek. Zavar támadhat a partnerkapcsolatban is, amely gyűlöletérzetben, elhidegülésben és szexuális zavarokban jelentkezhet. Marie Simon hangsúlyozza, hogy az abortusz után a nők korántsem érznek megkönnyebbülést vagy felszabadulást, és gyakran hosszú évekig nem lelik a belső nyugalmat és egyensúlyt. A korai apaszerep fontosságára figyelmeztet, hogy igen sok nő a gyermekvállalás mellett és az abortusz ellen döntött volna, ha a férfitől életigenlő támogatást kapott volna.

Azt is gyakran fel szokták hánytorgatni a zsidó-keresztény kultúrkörben vallásukat e téren is megélő abortuszelleneseknek, hogy miközben Isten emberölést tiltó parancsára hivatkoznak, ezzel a nőknek olyan lelkiismeret-furdalást okoznak, amely máskülönben fel sem lépne. Mindennek megítélésére érdemes idéznünk a *Bunte* című német lap hasábjairól Wencke Myrha slágerénekesnő vallomását.

A Sajnálom című cikksorozatban a négy évvel korábbi, ötödik gyermekének abortuszáról számol be. Mivel nem beszél semmiféle vallási mozzanatról, valószínűleg nem hívő. Ha ugyanis az lenne, tudna valamit a megbocsátásról. E 42 éves televíziós sztár tanúságtétele azt mutatja, hogyan csonkítja meg a nőket az abortusz.

„Négy kemény év után is kétségbe vagyok esve”

„Még most is, az ötödik gyermekem titán is sírok. Abortuszt végez tettem. Nagyon bánom már, amit tettem. Máig sem tudom felfogni, hogy én, aki mindig is szerettem a gyerekeket, hiszen négy élő gyermekem van, abortusznak vettem alá magam. Még ma is, négy kemény év után is kétségbe vagyok esve. Még most is szomorú vagyok, és mélysegesen sajnálom, ha „arra” gondolok.

Még 1985 őszén történt. A férjemet akkoriban teljesen lekötötte a munkája. Az autó feltalálásának századik évfordulójával kapcsolatban egy televíziós forgatócsoporttal dolgozva beutazta a világot. Én is, akár egy nősténytigris, küzdöttem az idővel. Közben szándékunk és akaratunk ellenére másállapotos lettem. Már a második hónapban voltam, amikor elmondtam Michalnak. Ő erre azt mondta, hogy 52 éves fejjel már öregnek érzi magát az apasághoz. Én akkor 38 éves voltam. Michal azt tanácsolta, hogy ne hordjam ki a gyermeket. Így aztán teljesen egyedül maradtam.

Többé-kevésbé öntudatlan állapotban cselekedtem, amikor én is a gyermek ellen döntöttem. Ezt a döntést azóta is úgy sajnálom, mint semmi mást az életemben. Sok mindent megtennék azért, ha akkori döntésemet visszavonhatnám. Meg vagyok győződve arról, hogy sok, hozzám hasonlóan döntő nő is sokáig sír még a lelke mélyén, akárcsak én. Még most is fáj, ha beszélek róla. Remélem, hogy legalább ezzel segíthetek más nőkön. Az tanácsolom nekik, hogy fontolják meg nagyon jól! Rémes volt utána. És mélysegesen sajnálom.

ÁRNYAK

*Nőnek az árnyak,
elfedik a tájat.
Ilyen a súly is,
mi testemen túli,
és nyomja a lelkem.
Ó, jó-e felém még
bárki segítve?*

*Nem lett több álmod,
elcsente halálod
lelkemet is már,
te magzati gyermek,
kit meg nem szültem!
Senki se sejt,
most mit is érzek:
félszegen rejtik
bennem a félszek.*

*Halálod óta
semmim sem maradt,
csupán a lelkemet elöntő sivatag.
Nem csak te lettél gyilkolva, alázva:
itt vacogok veled csontomig ázva.*

Ráchel

A nap, amely teljesen megváltoztatta egy lány életét Elvéttem a gyermekem

Örökösen visszatérő rémálom:
„Miért, mama? Miért?”

Természetes, hogy a keresztény kultúrán nevelkedett emberek hitükből fakadóan rossz megoldásnak tartják a művi vetélést. Másoknak viszont nagyon is elvont, bizonytalan és ködös ez a téma. Az alábbi történet azt mutatja be, hogy egy ilyen nő számára mit jelenthet az abortusz.

A barátságunk teljesen olyan volt, mint bármely más emberé. Úgy kezdődött, mint oly sok más ismeretség, de a vége annál rémesebb lett. Nem volt szerelem első látásra, mert már régebről ismertük egymást. A kapcsolatunkban, mint minden kapcsolatban öröm és fájdalom, boldogság és szomorúság váltogatta egymást. Egészen addig így volt, amíg egy nap teljesen megváltozott az életem.

Azon a nyáron ünnepet tartottak a szomszéd faluban, és mi is átmentünk mulatni. Nekem ott segítenem is kellett, ezért a barátom közben a haverjaival szórakozott, iszogatót. Már vége felé járt az ünnepség, amikor mi már elindultunk haza. Olyan helyzetbe kerültünk aznap az este, hogy nem lehetett kitérni a barátom késztetése elől, így aztán lefeküdtünk. Igaz ugyan, hogy óvszert használva védekeztünk, de az kiszakadt és megtörtént, amitől mindketten rettegtünk. Egy idő múlva nyilvánvaló lett, hogy teherbe estem. A családom számára az első pillanattól kezdve világos volt, hogy a gyermeket – szégyenszemre – nem hozhatom világra. A barátom két évvel fiatalabb volt mint én, és másodéves ipari tanuló. Hát akkor mit fognak szólni ehhez az emberek? Ő azt mondta, hogy a te dolgoz eldönteni, mit akarsz. Azt mondta:

– Neked kell tudnod, mit akarsz vagy mit nem. Ebben én nem dönthetek helyetted.

Hétről hétre ezzel a nyomasztó teherrel éltem, és fogalmam sem volt arról, hogy most már mit is tegyek. A családom meg a barátom per sze egyre nagyobb nyomást gyakoroltak rám, aztán a végén szó szerint

5 és fél hetes magzatgyermek

Ez a kisbaba méhen belüli életének hatodik hetébe lépett, 10/12 milliméter nagy. A szem világosan felismerhető a sötétebb körben. A felső végtagkezdeményből fejlődik ki az aprócska kézfej. A köldökzsinóron át tápláló és növekedést segítő vér áramlik a magzathoz, amely vissza a méhlepény felé pedig már tápanyagszegény.

belekergettek a döntésbe. Ma már úgy látom, hogy lényegében ők döntöttek helyettem.

Erkölcstelennek és szerencsétlenek éreztem magam

A barátom is elkísért a tanácsadóba. Itt aztán a hosszúra nyúlt beszélgetés és rengeteg huzavona után a szociális gondozónő kitöltötte a terhesség művi megszakításához szükséges nyomtatványt. Eztán elmentem az orvoshoz, aki egy olyan magánkórházba utalt, ahol a „kis műtétet” elvégzik. Az a nap, amikor végrehajtották rajtam az abortuszt, kitörölhetetlenül belém vésődött. Az orvosok ugyan kedvesek voltak, de én mégis mélyen elesettnek, erkölcstelennek, tehetetlennek és nagyon elhagyatottnak éreztem magam. Amikor magamhoz tértem az altatásból, a barátom ott tilt melletttem, de akkor én már nem az voltam, aki régen. Már önmagam számára is idegen voltam. Kimondhatatlan magány vett körül. És ez a magány a máig is kísér.

Ma már ezt nem tenném meg, nem törődnék azzal, hogyan mit szól a környezetem

Hagytam, hogy elvegyék a gyermekemet. És ahogy a gyermekem meghalt, úgy öltek ki belőlem is valamit, ami már soha nem fog életre kelni. Ma már nem tenném meg. Nem érdekelne, mit szól majd hozzá a környezetem, de most már késő. Most valami örökös belső félelem fojtogat, és ettől már soha nem tudok megszabadulni. Rélmálmaimban látom, hogy kislányom kitárt karjával szalad felém és kérdi: „Miért, mama, miért?” És ekkor felriadok és érzem, hogy verejtékben úszom. Ez az álom és a kislány tekintete kísért attól a pillanattól kezdve, amióta az abortuszt elvégezték.

Én fogok bűnhődni, nem a barátom

A munkában sikeres vagyok, de a magánéletem pokollá lett. Ha kiszámolom, a gyermekem épp ma lenne egyéves. Bánkódok miatta, mert tudom, hogy visszavonhatatlanul, jóvátehetetlenül hibáztam. Csak én fogok ezért bűnhődni, nem a barátom, bár e tettnek ő is részese volt. Csak abban reménykedem, hogy gyermekem nem haldokolt sokáig.

Remélem, hogy a gyermekem megbocsátja nekem ezt a bűntettet, és megérti, mi vitt rá. Ma már teljesen egyedül élek. A barátom röviddel az abortusz után elhagyott, mert, amint mondta, újból szabad akart lenni.

Ne kövessétek el ugyanazt a hibát, mint én!
Örökké bánni fogjátok!

Történetemet minden olyan fiatal lány és nő számára írom, akik hasonló helyzetben vannak, mint amilyenben én voltam. Gondoljátok meg nagyon jól, mit tesztek! Rémálmok fognak üldözni, olyan tekintetek kísérteni, amelyek nem léteznek. Egyedül maradtok a magányotokkal, és ha egy kismamát láttok majd a gyermekével, rajtatok kimondatlan bánat és fájdalom lesz majd úrrá. Nem a partneretek, a barátotok, hanem csakis és egyedül ti fogjátok viselni az elkövetett abortusz következményeit. A férfi csak statisztika, és nem fog segíteni. Gondoljátok meg nagyon jól, és ne hagyjátok, hogy mások kényszerítsék rátok akarataikat! Az egész életeteket elrontják. Sok intézmény létezik, ahol tanácsot adhatnak vagy segíthetnek rajtatok. Ne kövessétek el ugyanazt a hibát, mint én! Örökké sajnálni fogjátok. Az életem tönkrement, és amikor a barátom elhagyott, a remény utolsó szikráját is eltaposta.

A saját „bőrén” tapasztalta, mi az abortusz

21 éves voltam és két éve jártam egy fiúval. Ma is pontosan emlékszem. 1984 tavaszán történt. Kihagytam a fogamzásgátló tablettát, mert nem bírta a szervezetem. Gyakran fáj a fejem, híztam és fel voltam puffedve.

Lélekben szerettem volna anya lenni. Titokban saját otthonra vágytam, és akartam a gyermeket. Az irodai munkát már a képzés ideje alatt sem szerettem. Májusban a fiúmmal Riminibe és Velencébe utaztunk. Ott jött meg a havi vérzésem. Ez bizonyos fokig elkedvetlenített, de egyúttal megkönnyebbülést is jelentett. A fogamzásgátló kihagyása után nem nagyon vigyáztunk, bár egy kicsit kontrolláltuk magunkat. Erre az elkedvetlenedésre és megkönnyebbülésre máig is tisztán emlékszem. De aztán hat-hét után megállapítottam, hogy állapotos vagyok!

A havi vérzésem késett, terhességi tesztet vettem. Az első eredménye negatív volt, a másodiké pozitív. Egy pénteki napon aztán felkerestem a nőgyógyászt. Mikor az orvos azt mondta, állapotos vagyok, egyetlen mondatra voltam képes: „A fenébe, most mit csináljak?”

Rögtön felhívtam az anyámat, mert akkor már egyedül laktam, a fiúm a szüleinél lakott. Az anyám csak annyit mondott, hogy házasodjunk Össze! Örültem is, meg féltem is. Felhívtam a barátomat, és ő rögtön el is jött hozzám. Mikor ajtót nyitottam, átölelt, és azt mondta: „Úgy örülök!” De a hét végén már kezdtek a nézeteink változni. Egyszer csak arra gondoltam: eléggé érettek vagyunk-e már a házasságra. A barátom még nem állt a saját lábán és nagymértékben a szüleitől függött. Azon kívül nagyon féltem még a gyermekneveléstől. Volt egy hét és fél évvel fiatalabb öcsém, akinek a nevelése szüleimnek nagy gondot okozott, mivel értelmi fogyatékos volt. Mindez ott viharzott az agyamban. Az éledező anyai érzés mellett megjelent bennem a félelem. Két tűz között vergődtem. Ebben a helyzetben az anyám azt tanácsolta, hogy menjek abortuszra. Azt mondta, hogy ő nem nevel semmilyen gyereket. Ezzel a problémával egyedül nekem kell megbirkóznom. Egy hétig vártam, után szombat este felhívtam a nőgyógyászatot, és megkértem, adjon valami címet, ahol a terhességemet megszakítják. Egyetlen ellentmondás nélkül elmagyarázta, hogy először orvosi vizsgálatra kell mennem, majd pszichiátertől vagy pszichológustól kell írásbeli javaslat, és azután elvégzik az abortuszt.

Egy hét múlva a fiúmmal utaztam be a városba. Ott egy orvos kivizsgált, ultrahangot is készített, és azt mondta, hogy minden rendben van, és megadta annak az orvosnak a címét, aki elvégzi az abortuszt. A pszichiáternél gyorsan végeztünk. A „farmernadrágos férfi” egy gyönyörű házban lakott, feltett pár kérdést és megkért, várjak pár percet. Gyorsan leírt pár sort és már kész is volt a „lelet”. Úgy látszik, Svájcban nagyon egyszerű „szakvéleményt” kapni egy ún. pszichiátertől.

Azután felkerestem azt az orvost, akinek az abortuszt kellett végrehajtania. A rendelője inkább egy bárba emlékeztetett, ha nem is az egész, de a váróterem mindenképpen. Mialatt kivizsgált és vért vett, hangos diszkózene szólt. Az abortusz elvégzésének napját szerdára tűzte ki. Hazafelé megijedtem és telefonon bejelentettem a munkahelyemen, hogy megbetegedtem, és feltétlenül be kell mennem a városba gyomor-röntgenre!

Teljesen kiborulva, sírva utaztam szerdán a barátommal újból a városba. A rendelőben egy asszonyt láttam gyerekkel. A nővér egy műanyag vederral rohagált. Felötlött bennem, hogy vajon az eltávolított

magzatokat is abba a vödörbe dobják-e. Szó szerint rosszullét kerülgett. Le kellett dőlnöm az ágyra. Injekciót is adtak. Amikor előkerült az orvos, én már keservesen sírtam. A barátom, aki egész idő alatt velem volt, szintén rosszul lett, őt is lefektették. És akkor az orvos rám förmedt, hogy ne cirkusználjon maga itt, menjen inkább haza és jöjjön vissza máskor. Erre azt válaszoltam neki, hogy már magam sem tudom, mit akarok, adjon be egy injekciót. A lelkem mélyén arra gondoltam, hogy jó lenne soha többé fel nem ébredni. Meg akartam halni! Az orvos megkérdezte, hogy dohányzom-e. Már válaszolni sem voltam képes és elaludtam. Amikor egy óra múlva felébredtem, a barátom ott állt mellettem, és csak bámult. Mindjárt újra elszenderedtem és egész addig aludtam, amíg a két nővér közül a barátságosabb, az erősen kifestett rám nem szólt:

– Na most már keljen fel, mossa meg az arcát és menjen, mert már lejárt a munkaidőm!

Hazafelé nagyon gyengének éreztem magam. Elfelejtettem megemlíteni, hogy a pszichiáter a „munkájáért” 400 frankot kért, míg az orvos az abortuszért 500 frankot készpénzben!

Ugyanaznap este a barátom azt mondta, hogy megutált. Furcsán viselkedett és rögtön haza is ment. Utána jelentkeztek a fájdalmak, mivel a fájdalomcsillapító injekció hatása elmúlt, és szörnyen depressziós állapotba kerültem.

Másnap motorkerékpárral mentem munkába, bár az orvos tanácsai szerint ágyban kellett volna maradnom még legalább egy napot. Félttem két napnál tovább otthon maradni, mert akkor orvosi igazolás kellett volna. Nem vallhattam be, hogy abortuszon voltam, azaz elvettem a még meg nem született gyermekemet! Az ebédszünet alatt anyámnál ebédeltem. Nagyon kimérten viselkedett velem. Azt mondta, hogy a helyemben sok nő ugyanezt tenné és boldog volna, hogy már „utána van”. Este hazafelé menet egy állapotos nőt láttam. Otthon az ágyra vettem magam. Egész este mély keserűség és büntudat mardosott. Kész pokol volt! Elalvás előtt láttam az én kicsiny gyermekemet, pontosan úgy, ahogy az ultrahangos vizsgálat alatt a monitoron láttam! Ez a csöppnyi magzat kísértett! Késő este Martinit meg bort nyakaltam, hogy el tudjak aludni.

A barátommal mindenáron szakítani akartam, mert nem tudtam vele lefeküdni anélkül, hogy közben ne gondoljak a „gyerekekre”. Megismerkedtem más férfiakkal is, egyszer meg is csaltam a fiúmat, mint később megtudtam, ő is engem.

Az abortusz után fél éven belül lelki roncs lett belőlem! Ekkor már kimondottan kerestem más férfiak társaságát, csakhogy elhagyjon a fiúm! Csakhogy ő nem akart szakítani, és végképp nem értette, hogy én miért akarom elhagyni. Magányosnak éreztem magam, csak a bűnöm volt a társam meg a félelem és a keserűség. Még a szüleim és a nővéreim is kerültek. Akkor már nagyon rossz volt az életem! A barátom vert, fenyegetett, hogy megöl vagy öngyilkos lesz. Nem bírtam tovább, és nagy nehezen visszaköltöztem a szüleimhez, csakhogy megszabaduljak tőle. A munkahelyemről is kirúgtak. Faltam a nyugtatókat, sokat ittam, és gyakran váltogattam a férfiakat. De egyik ismeretség sem tartott huzamosabb ideig, mert a büntudatom miatt senkivel sem tudtam normálisan viselkedni.

A büntudatom az idő múlásával nemhogy enyhült volna, egyre erősebb lett! Ez csak akkor változott meg, amikor 1987 júliusában (három évvel az abortusz után) Jézus Krisztushoz fordultam. Ő megbocsátotta bűneimet. De azután is még sokszor nagyon kemény volt az életem. Csak 1989 februárjában hittem valóban el, hogy Jézus Krisztus megbocsátotta gyermekem elvételét. Ez egy pszichoterápiás csoportfoglalkozáson történt.

Köszönöm Jézus Krisztusnak, hogy megbocsátott ezért a nagy bűnért. Nem kell már tovább viselnem egyedül, és nem kell tovább súlyyodnom a bűnbe. Még ma is gyógyulnom kell, de a legszörnyűbb fájdalomtól már megszabadított az Úr.

Intés a terhesség művi megszakítása előtt

Mindenkit szeretnék figyelmeztetni, aki terhességmegszakítás előtt áll. Viszonylag könnyen el lehet intézni, hogy megszakítsák a terhességeket egy olyan országban, mint a miénk, és amely egykor keresztény volt. Arra azonban már sokan nem gondolnak, hogy az abortusszal tönkreteszik a nőt!

Én magamon éreztem, hogy milyen lelki pokollal jár ez, és nem akarom, hogy más is így járjon! Gyakran fölteszem magamnak a kérdést, hogy milyen is lett volna az életem, ha megszüülöm a gyermekeimet. Meggyőződésem és hiszem, hogy soha nem lehetett volna olyan rossz, mint amilyen az abortusz után lett. Ma már sikerült a feloldódást kapnom, a bűnömtől megszabadultam, *de* mindezt csak hosszú évek szenvedése után mondhatom el. Mindaddig mardosott a lelkiismeret, és hosszú ideig szenvedtem valami tisztítóútzben. Sokáig képtelen vol-

tam kisgyermekre nézni. Mindig az jutott eszembe, hogy az én gyere-
kem is ilyen idős lehetne, és keservesen sírni kezdtem. Ilyenkor mindig
leírhatatlan félelem kerített hatalmába.

Rebeka

BECSAPTAK!
AVAGY
MIÉRT NEM SZÓLT SENKI NEKEM?!

Nem tudtam, hogy is volt,
de egyszer csak nem volt.

– Csak kis műtét és minden rendben,
ez bátorra tesz majd a csendben.

– Csak kis műtét, s már készen is,
a biztosítás fizeti az egészségedet is! –

Ezt súgta mind: védőnő, orvos és barát,
de ellene senki nem emelte szavát!

Nem tudtam, mi hogyan, semmit nem értettem,
most már tudom, nem volt helyes a tettem!

*Üldöz a kín, a döntés végleges!
Nincs már kiút: mindennek vége lett!*

Miért nem mondta senki,
mért nem mondták nekem,
hogy szorongás és félelem,
és fájdalom lesz ezután?!
Mért nem szólt senki sem?!

*Mint foglyul ejtett állat ketrecében,
magamba bújva magamat is félem,
sikoltom hát nektek ki a világba:
miért nem szólt senki énnekem,
hát senki se bánta?*

Rachel

Az abortusz áldozata

Tizenhárom volt neki
(Egy szülész nő naplójából)

Egyházi fenntartású kis kórházunkban csak két kétágyas szoba szolgál
szülések levezetésére. Egy éjszaka hív a nővér. A vendéglátós felesé-
gét hozták be. Magas láza volt, félig eszméletlenül feküdt, hallucinációi
voltak és vérzett.

– Biztosan valami női dolog – mondta az irgalmas nővér. Sajnos,
valóban női dolog volt. Mostanában ezek az esetek elég gyakoriak. Az
állapota komoly komplikációkra utalt, tehát nemcsak valami egyszerű
spontán vetélés volt. Ilyen magas láz nem szokott lenni ok nélkül.

Nagydarab ragacsos vérrögökkel távozik egy ötödik magzati hónap-
jában lévő gyermek karja is.

– Nővér, kérem, addig is készítsen elő mindent a műtéthez, amíg
megérkezik az orvos. Ha itt még segíteni lehet, akkor azt csak műtéttel
lehet.

Rémes éjszaka következett. Ez volt életemben a legszörnyűbb, de
utána még jött néhány további szörnyű nap és éjszaka. Azt kívántam,
élje ezt át mindenki, aki a terhességmegszakítás gondolatával foglalko-
zik. Egy szülész nő sok dolgot kibír. Sírást, nyögést, kiabálást, félelmet,
fájdalmat, vért és szörnyűségeket. Olyan helyzetekben kell helytállnia,
amikor más nők már elájulnának vagy elszaladnának, neki azonban ott
kell maradnia és csendben végeznie a munkáját. Olyan biztonsággal
kell dolgoznia, mintha nem is élő anyaggal dolgozna, mintha neki nem
is lenne szíve, mellvelő is érez, amely ilyen esetekben szintén össze-
szorul. De több olyan véget, olyan halált, mint ennél a harmincéves asz-
szonynál, nem szeretnék látni.

A toronyóra elütötte az éjfél a csendes, langyos nyári éjszakában. Fülledt forró napunk volt, minden ablakot kinyitottunk, hogy az éjszaka hőse felfrissítse a szobákat. A betegek általában szeretik hallgatni a toronyóra ütéseit. És ekkor a nő egyszerre felegyenesedik, rémülettől kitágult szemekkel bámulja az ajtót, egyre feszültebben, egyre meredtebb szemekkel. Az örület réme éledezik benne. A haja felborzolódik. Egy hirtelen mozdulattal a nyitott ablaknál terem, hogy kiugorjon.

– El, csak el! – suttogják fulladozva a sápadt ajkak. A homlokán verejtékcseppek csillognak. Csak óriási erőfeszítéssel sikerült visszatarantanunk. A takaró alá bújt, ahol ordít és jajong, nyöszörög és nyüszít a félelemtől és a szörnyűségtől.

A helységben nincsenek árnyak, nincs semmi fény. Csak nyugtató homály. Egy ideig kimerülten fekszik a párnán, akár egy halott, aztán Újra kezdődik a roham. Beszélni kezd.

– Most.... megint jönnek, egy... kettő... három... ez már nagy, megnőtt... négy... öt... ez egész kicsi maradt... hat... hét... nyolc... ennek letépdődött a feje, és a kezében viszi... kilenc... tíz... ennek nincs lába, de mozog... ketté van vágva és vérzik... tizenegy... tizenkettő... és most egy karocska... és lábacska... hol a fejed... hol a végtagjaid... miért nincs szemed... semmilyen szemed?

És újból teljesen úrrá lesz rajta a roham, és ordítja:

– Takarodjatok... takarodjatok... ne érjetek hozzám... hagyjatok elmenni... ki akarjátok vájni a szemem... a szívem... hagyjatok... el... el!

Félrelöki a nővért. Szerencsére éppen megérkezett az orvos. Egy új véráradattal kilökődik a magzat feje.

A lelet megerősítette a gyanúmat. A gyermeket mechanikus beavatkozással aprították fel, és eközben többszörösen megsértették a méhet. Már elkezdődött a hashártyagyulladás. Ehhez társult az erős vérzés, amely már órák óta tartott. Feltehetően nem éri meg a reggelt.

Értesítetteik a férjét. Hidegvérrel fogadta a hírt, de amikor megtudta, hogy bírósági tárgyalása lehet az ügynek, dühöngeni kezdett. Szidta a jogászokat, hogy nincs más dolguk, mint mások házasságába ütni az orrukat. Inkább törődnének a saját problémáikkal. Miközben így szitkozódott, a szegény nő Újból elkezdett hallucinálni:

– Egy... kettő... három... négy... öt... hat... hét... nyolc...” A dühtől hajtott férj akkor már hímezni, hámozni kezdett, hogy nincs az egészhez semmi köze. A száanalomra méltó nő három éjjel és három napon át nyöszörgött és kiabált egy képzelte világban. A legerősebb nyugtatók-

kal sem lehetett hosszabb időre megnyugtató. Gyakran voltak olyan látomásai, hogy az ölében feléledt a tizenhárom megölt gyermeke, és vádolták, szemrehányásokkal illették őt, és könyörögtek neki.

Négy nap után az értelme mintha kitisztult volna. Papot hívtunk és elküldtünk a férjéért is. Amikor megjött a pap, már az első mondatoknál a szavába vágott:

– Hagyjanak elmenni! A pokolba kívánom magam, de megfizetek annak a gazembernek a másvilágon!

Az utolsó szava is a férjének szólt, aki éppen akkor lépett a szobába: – Gazember! – suttogta és meghalt.

Liesbeth Burger:
Ikrekkel kezdődött című naplójából

Nancy Jo Mann: A lányom volt

Az én esetem 1974. október 30-án kezdődött, ugyanis e napon öltem meg a kislányomat. A terhesség második harmadában, már a hatodik hónap felében történt. Az egyik családtagom unszolt az abortuszra. Amikor elmentem az orvoshoz, ott mondta egy belső hang: „Nancy, azt hiszem, meg kellene ezt még gondolnod”. Nem az én ötletem volt, mások akarták így.

Egy szép napon a férjem elment, és nem is jött többé vissza. Három gyermekért felelősséget vállalni: ez neki túl sok volt...

Az orvos a terhesség negyedik-hatodik hónapját prognosztizálta. Amikor megkérdeztem tőle, hogy mit fog velem csinálni, a hasamra nézett és azt mondta:

– Először kiveszek egy kis folyadékot és helyette egy másikat, adok be. Erős görcsei lesznek, ezek hajtják el a magzatot.

Akkor megjegyeztem:

– Ennyi az egész? Hát ez nem is hangzik rosszul.

Később azonban bebizonyosodott, hogy nem mondott igazat az orvos.

Bementem a kórházba, ott vettek tőlem 60 milliliter magzatvizet, aztán sóoldatot adtak be. Abban a pillanatban, amikor belém döfték az injekciós tűt, megundorodtam magamtól. Minden sejtemmel éreztem, hogy azt kellene ordítanom:

– Hagyják abba, ne tegyék ezt velem!

De egy hangot sem tudtam kipréselni. A folyadék beadása után már nem lehet a folyamatot megfordítani. Másfél órán át éreztem, milyen keserves élethalálharcot folytat a lányom, míg a só végleg meg nem mérgezte, és meg nem fojtotta. Akkor azonban minderről fogalmam sem volt. Emlékszem, hogy még „beszélgettem” is vele. Elmondtam neki, hogy ezt nem így akartam és igazán kívántam, hogy életben maradjon. De ő akkor már haldoklott és világosan emlékszem az utolsó szívdobbanására. Utána már teljesen elcsendesült, feladta az egyenlőtlen küzdelmet. Még kaptam egy intravénás injekciót, hogy kiváltsák a méhizom összehúzódásait. Tizenkét órán át tartottak az erős szülési fájdalmak. Aztán október 31-én reggel 5 óra 30 perckor világra hoztam a lányomat, akit megöltem. Már volt haja és a szeme nyitva volt. Magam tartottam őt, mert a nővérek későn jöttek. Magam szültem meg a gyermekem és most a kezemben tartottam. A nővérek elvették tőlem, becsomagolták és egy ágytálba tették. Rendcsinálás közben az ágytálát is kivitték. És akkor jött be a kórterembe egy asszony, aki közvetlenül

szülés előtt állt. Egészséges fiúnak adott életet. Ez nagyon-nagyon kegyetlen volt.

Szégyen, szánalom, büntudat: ez mind az abortusz kísérőzenéje. Képzeljék el, hogy a kezükben tartják a saját lányukat, és látják, mit követtek el!

Nancy Jo Mann,

Az Abortusszal Megrabolt Nők Alapítványának elnöke

A szerelmemből csak rom maradt

Az első komolyabb kapcsolatomban tragikusan alakult. Először is teljesen kiborultam, mikor megtudtam, hogy terhes vagyok. Lázasan kutattam valami magyarázatot. A barátom egyszerűen azért akarta a gyereket, mert azt gondolta, hogy biztosítékul szolgál ingadozó kapcsolatunkhoz. Nekem viszont éppen ez a reménykedése volt ellenszenves, és ez hajtott az ellenkező irányba. Egy gyereket nem lehet pillanatragasztóként használni egy eltört kapcsolatra, aztán meg én magam is gyerek voltam még. Gondosan figyeltek egymást, sőt még egy pszichológust is felkerestünk. Napról napra határozottabb lett bennem az a meggyőződés és önző bensőm is egyre hangosabban azt sugallta, hogy abortuszra megyek. Nem akartam olyan gyereket szülni, aki kapocsként szerepel majd közöttünk. Nem akartam olyan gyereket, amelynek nem volt se neve, se élete, se véleménye, se elvei, hisz önmagamnak is idegen voltam és még magam sem tudtam, ki vagyok, miért vagyok, mit akarok. Azt gondoltam, hogy ez az embrió veszélyezteti a saját életemet. Egyáltalán miféle értéke is van, amit éppen nekem kellene megvédenem?! Bárhová néztem, mindenfelé azt láttam, hogy mindig és mindenhol az erősebb győz. Aztán amikor elgondolkodtam, megriadtam a saját bizonytalanságomtól is. Később meg egyszerűen hatalmába kerített valami meghatározhatatlan félelem. Tulajdonképpen mindketten tökéletes veszteseknek számítottunk, és ez persze lerítt rólunk. Ehhez a veszteségérzéshez már csak épp egy gyerek – akkor úgy éreztem, ez is egy újabb veszteség – kell?

Sokat kellene önmagunkat győzködni, hogy elfojtsuk a lelkiismeret mélyről hangzó sikolyait. De sajnos elég egy rossz pillanat, és akkor szívet szaggatóan felszínre tör, hogy *megöltem a gyermekemet, én, igen, én, én tettem ezt!*

Aztán később már nem segít semmilyen érv, semmilyen bizonyíték. Semmilyen elnézés nem nyújt vigaszt, csak az ébredező lelkiismeret elviselhetetlen visszhangja kong a lelkedben. A barátom már csak elfásvulva járkált körülöttem, és heroinnal lótte be magát. Ezt az egész bűnt átengedte az én véres ölemnek, amelyen még érződött a vér szaga és kongott az ürességtől. Elviselhetetlenül hosszú évekig kószáltam a sötét utcákon egy hatalmas lyukkal a hasamban. Úgy éreztem, hogy folyik, folyik a vérem, és soha nem áll el. Ha útközben gyermeket láttam, csak úgy patakzott a könnyem és a halál csendes sikolyait éreztem rothadó ölemben. Ettől az apró kis élettől függ két másik élet, melyek már alig tudnak lélegezni a fájdalomtól. Ilyen körülmények közt az ember már nem is azon töpreng, hogy van-e értelme az abortusznak, hanem csak azt érzi, hogy valahogy végzetszerű. A rossz kilátások még mindig jobbak, mint a semmilyenek!

A végén már csak a barátomat akartam megmenteni, hogy legalább ő ne pusztuljon bele! Elviselhetetlen volt a bűnöm. Többtonnás sziklatömbként nehezedett rám a súlya és minden szépet elfedett. Később még sokáig próbálkoztam, hogy visszazerezem a barátom bizalmát, de aztán én is a heroinban találtam vigaszt, és ennek lettem hűséges szeretője. Örömet és bizonyos megnyugvást leltem ebben a megaláztatásban és elesettségben. Minden belőtt heroinadag egyre mélyebbre húzott és egyre szorosabban fonta körém a drogfüggőség hálóját. Kapcsolatunk palotájából ellentmondásos érzelmek kísértetkastélya lett, amelynek félelmetes látomásait még a heroin sem tudta elfedni. Többször szakítottunk, aztán megint összeálltunk és együtt éltünk láthatatlan bilincsel összeláncolva.

Tabea

Minden második anya vissza szeretné kapni a gyermekét

A Medical Tribune folyóirat kongresszusáról:

Köln. Hat évvel az abortusz után, a gyermek feltételezett születésnapján S.-né bezárkózott házába, lehúzta a redőnyöket és attól kezdve senkivel sem állt szóba. Ilyen eseteket ismernek a terhességi tanácsadók és a szociális segítő szolgálatok. Az abortusz gyakran jár hosszan

tartó pszichés szövődeményekkel. Ezeket sokkal nehezebb gyógyítani, mint az abortusz testi következményeit. Dr. Marie Simon, a würzburgi egyetemi klinika pszichológusa az *Életjog Jogász Egyesület* ülésén bemutatta, mi is ezzel kapcsolatban az igazság.

A 63 würzburgi nőn (1-6 évvel az abortusz után) végzett kutatás megbízhatóan kimutatta, hogy a terhesség művi megszakítása bizony kockázattal jár. Három nő közül kettőnél hosszú ideig büntudatérzés, szánalom, félelemérzet mutatkozik, melyeket szívritmuszavarok, vérnyomás-ingadozás, emésztési zavarok és más testi problémák kísérnek. A félelem és a büntudatérzés egyre mélyebben vésődik a lelkükbe, a szívnél funkcionális zavarok, gyomorbántalmak és különféle neurozisosok jelentkezhetnek.

Az abortusz után a nő többnyire nem érez megkönnyebbülést vagy felszabadultságot. Épp ellenkezőleg, még kötöttebbnek érzi magát, évekig nem találja meg belső nyugalma, lelki egyensúlyát. Azonkívül a megkérdezett nők 39 százaléka az ún. „projekciós” jelenség tüneteit mutatta. Ez abban nyilvánult meg, hogy a döntésiekért való felelősséget (és bűnt) a férjükre, vőlegényükre, barátjukra vagy orvosukra igyekeznek hárítani. A legtöbb nő „a gyerek mellett döntött volna”, ha a partnerük ebben támogatta volna.

Érzéketlenség és depressziók

A házastársi életet szexuális téren az abortusz után elhidegülés, gyűlölet, érzelmi lehangoltság, depresszió jellemezte. A vizsgált nők több mint 45 százaléka a kérdőíves felmérés idején azt állította, hogyha ma dönthetne, nem végeztetne abortuszt.

Az egyik nő így beszélt erről: „Ma már egész másképp látom a dolgokat. Az abortusz után hosszú ideig tiszta idegromcs voltam. De túl szeretném tenni magam rajta. Még mindig pszichiátriai kezelésen vagyok. Nehéz, szorongásos napjaim vannak.”

Az abortusz utáni pszichoterápiának gyengék a kilátásai. Ez is arról tanúskodik, hogy a terhességmegszakítás jelenlegi jogi szabályozása sem etikai sem pszichológiai szempontból nem eléggé megalapozott. Egy körültekintőbb, a szociálisan és mentálhigiénésen veszélyeztetett anyaságot erőteljesebben védő, preventív szabályozás jelentősen csökkenthetné a neurotikus nők tömegét, melyet az egészségügy már most sem képes kielégítően kezelni.

Mindenkit óvok az abortusztól

Telefonbeszélgetés negyven évvel az abortusz után

Hallottak-e már Nancy Jo Mannról? Ez az amerikai nő tíz évet szenvedett még az abortusza után, míg végre újra sikerült összeszednie magát. Akkor aztán megalapította az Abortusszal Megrabolt Nők Alapítványát (*Women Exploited by Abortion*). Így írt erről a *Washington Times* hasábjain: *Meggyőződésem, hogy vannak nők, akiknek az abortusz után soha nem volt semmilyen lelki problémájuk. De azt is állítom, hogy a nők 98-99 százalékánál az abortusz után hosszabb-rövidebb ideig előfordulnak, gyakran egész életükön át tartanak különféle pszichikai zavarok, sőt az abortuszba olykor bele is halnak.*

A napokban felhívtam egy kolléganőm, aki az *Igen az Életre Alapítvány*-nál dolgozik. Negyven éve volt egy abortusza. Húsz évig szenvedett, kimondhatatlan lelkiismeret-furdalása volt. És a helyzet az idő múlásával egyre csak súlyosbodott, mondta a telefonba. A férje már elfelejtette az esetet. Akkoriban még korántsem unszolták, hogy vetesse el a gyereket, sőt óvták az abortusztól. Ő azonban tartott valamilyen pszichikai megterheléstől, amely a gyerek megszületésével esetleg még fokozódna. De az idő megtanította, hogy sok mindent könnyebben lehet megoldani és elviselni, mint gondolta. De akkor, negyven évvel ezelőtt, nemcsak hogy megkönnyebbült, sőt kimondottan „boldognak” érezte magát, mivel az abortusz megoldotta egy problémáját. Aztán az évek múlásával, Úgy húsz év múlva mégiscsak előtörték az emlékek és megjelent a bűntudat. Valami kimondhatatlan szomorúságot érzett valami visszavonhatatlan cselekedet miatt. Felébredt a lelkiismerete és felelősségre vonta önmagát. A liftben egy diakonissza nővér kísérte föl a műtőhöz és közben imádkozott érte. És most év tizedek múltán is meggyőződése, hogy csak ez az ima védte meg öt éveken át a teljes összeomlástól.

Vajon mivel vigasztalhatnám meg most ezt az asszonyt? Csak azt említhetem, hogy Jézus Krisztus minden bűnünket magára vállalta és a legreménytelenebb helyzetekben is megbocsát. Természetesen bátorítom, hogy máskor is, bármikor hívjon fel.

Ma ez az asszony összes szeretetét az unokáinak szenteli. Arról nem mer nekik beszélni, hogy mi is történt vele, de mindenki mást figyelmeztethet, inthet, óvhat az abortusszal kapcsolatban. Valahogy úgy, ahogy Nancy Jo Mann mondta: *Az abortusz nem egy probléma vége, hanem egy egész sor új probléma kezdete.*

M. K.

KÉSŐ

*Gyermekem, kereslek a gondolataimban,
de most már késő!*

*Gyermekem, kereslek az álmaimban is,
de most már késő!*

*Azt kérdezem, hogy merre vagy,
hogyan megtalálalak-e?
A vágyam teljesülhet-e?*

*Mondd hát, ki vagy?!
Megsimogatom hamvas arcodat,
a szemedet, s a szádat is!*

*Milyen vagy?
Visszavonhatatlanul elveszett ígéret –
a lét ígérete!*

*Nem nőhetsz nagyra már, eltékozolt kincsem,
hisz meg sem születhetél, most hát semmim sincsen!*

*Méhemnek kővirágát szétzúzta már a véső,
agyamban botok dobolják, hogy késő!*

Ráchel

Most már nem engedném meg

Az Amerikai Egyesült Államokban és sok más országban is újra meg újra hallunk olyan nőkről, akik azt állítják, hogy ők – úgymond – játszva estek túl az abortuszon. Most egy ilyen svájci esetről számolunk be.

Abortusz

Beöltözött műtősök, néma emberek, ragyogó fények, minden hófehér, minden steril. Mónika is elkészül, ő is csak egy szám egy nagy kórház futószalagán. A gépezet beindul. Rövidesen megölik benne a csirázó életet, amelytől elveszik a további fejlődés jogát. Az anya döntött így. Az anya, akinek agyában az egyik gondolat a másikat kergeti. Voltaképpen mi is ez? Gyilkosság? Én akkor most gyilkos vagyok, állapítja meg. A steril lepedő eltakarja előle az altestét, aztán kap egy nyugtató injekciót, amelynek hatására enyhülnek a kellemetlen gondolatok. Már minden mindegy, semmit sem érez, és ugyanezt kívánja az ölében kihunyó életnek.

Tizennyolc éves anya?

Mikor az orvosnő megvizsgálta, kiszámolta, hogy a terhesség első hónapjában van. Vajon ember és személyiség az, ami ott fejlődik benne? Némelyek azt mondják, hogy nem, mások viszont azt, hogy igen. Mónika nem tudja eldönteni, hogy mi is az igazság. Csak azt tudja, hogy ő maga egyáltalán semmit sem érez ez iránt a bimbózó élet iránt. Mónika még tanuló, tizennyolc évével még fiatal. A gyerek apjának, aki egy alkalmi kapcsolatban volt partnere, nem szól semmit. Ez egyedül az ő dolga. Az anyja sem tudná a gyereket magához venni, hisz dolgozik. Egy ismerőse megadja neki egy klinika címét, ahol „ilyesmit intéznek”. Egy védőnő megérti a helyzetét, aztán a többit már ő intézi. Beszél vele a pszichiáter is, aki azt mondja, hogy el fogja viselni az abortuszt. Legalábbis ő ezt így látja. Megírja tehát a szükséges szakvéleményt. Az egészségbiztosítás pedig téríti a felmerülő kiadásokat.

6 hetes magzatgyermek

A fogantatást követő 6. héten már emberi lény körvonalai ismerhetők fel rajta. Sejtjeiben lüktet az élet, a szíve dobogva nyomja a vért a köldökzsinóron át. A baba izeg-mozog, szíve percenként 140-150-et, kétszer annyit ver, mint az édesanyjáé.

Csak semmi bűntudat

Mónika nem tudja, mennyi ideig tartott az abortusz. Talán fél óráig vagy esetleg tovább? Nem érez fájdalmat. Aztán arra az emberkére gondol. Vajon kislány volt-e vagy kisfiú? Nem mondták meg. Nem szabad, hogy később ezért lelkiismeret-furdalása legyen. De ő mégis szomorú. Bár nem szabad megengednie, hogy úrrá legyen rajta a bűntudat. Minden ilyesmit el kell fojtania. Este már hazaengedik.

– Csak annyit éreztem, mint a menstruációnál. A problémám megoldódott.

Tíz év múlva: gyerek utáni vágy

Eltelik tíz év. Esküvő, aztán feltámad a gyerek utáni vágy. Mónika abba is hagyja a fogamzásgátló tablettákat. Eltelik egy hónap, eltelik sok, de csak nem kerül másállapotba.

– Rémesen megijedtem. Biztos voltam benne, hogy ez a vétkem büntetése volt. Figyelmeztettek ugyan, hogy meddő is lehetek és nem lesz többé gyerekem. Aztán már minden menstruációval csak tovább mélyült a depresszióm.

Nem tudom megérteni...

Most ugyanabban a kórházban segítenek neki teherbe esni, ahol megszakították a terhességét. Három év reménytelenség után eljött a várva várt eredmény.

– Elmondhatatlan, felejthetetlen szép élményben volt részem a szülés után. Ma már nem tudom megérteni, hogyan is tehettem, hogy az első gyermekemtől elvettem az élet esélyét. Ma az egyetlen gyerekünknek testvér nélkül kell élnie, mert nem lehet több gyerekem.

A beszélgetés végén Mónika elgondolkodott.

– Tudom, hogy talán furcsa éppen tőlem hallani, hogy ellenzem az abortuszt. De ha a gyerekemre nézek, ezt kell mondanom. Százszázalékosan biztos vagyok benne, hogy mindig van megoldás. Csak bátorság kell hozzá.

Jana

Életre hivatva

A szülés időpontja december 25. volt. De mit tehet egy kis, gyenge lény az anyja testében a tervezett abortusz ellen? Mit tehet az apa, ha nem is tudja, hogy gyermeke fogant? Mit tehet a magára maradt anya, akit magával ránt a körülmények örvénye? Vagy mit tehetnek a leendő nagyszülők, ha saját gyermekükre nincsenek jó hatással?

A következő eset az Abortusszal Megrabolt Nők 1972. évi ottawai nemzetközi szimpóziumáról származik:

Az *Igen az Életre Alapítóány* önkénteseként gyakran végeztem fiatal nőknek terhességi tesztet. De azon az áprilisi éjszakán, mikor a saját tizenhét éves lányomnak csináltam, remegett a kezem. A teszt pozitív volt. Egymásra nézünk, nem akartunk hinni a szemünknek, aztán a lányom elsírta magát. Másnap vérvizsgálaton voltunk és ez megerősítette a korábbi eredményt. Néhány napig még beszélgettünk a terhességéről. Minden tapasztalatom bevettem, amit a tanácsadóban szereztem. A férjemmel együtt megmondtuk neki, hogy mindenben segíteni fogunk, csak ne menjen abortuszra. Segítünk neki a gyerek gondozásában, és persze anyagilag is támogatni fogjuk. Azt mondta erre, hogy az abortuszt nem élné túl, ezért talán az lenne a legjobb megoldás, ha a gyereket örökbe adnánk.

Újból járni kezdett az iskolába, és a dolgok változni kezdtek. Mindezekelőtt ő maga változott meg. Korábban robbanékony természet volt, most mintha visszahúzódó lett volna, korábban nyílt volt velünk, most egyszerre szótlan lett és kimért. Korábban, ha az állapotáról beszélünk, bizalmas szeretettel fogtuk egymás kezét. Most egyszerre már nem engedte, hogy hozzá érjünk. Éreztem, hogy valakinek a befolyása alá került. Rövidesen azt is megtudtam, miről van szó. Az egyik barátnője tanácsára ugyanis felhívta a Nemzetközi Tervezett Szülőség (International Planned Parenthood Federation) elnevezésű szervezetet. A lányom attól kezdve tehát együttműködött ennek a szervezetnek az egyik „haláltanácsadójával”.

A szülők számára szinte elképzelhetetlen, milyen logikusan kezelik a fiatalokat ezek a személyek. Azt adták be neki ugyanis, hogy már elég idős az önálló döntéshez. Meg hogy egy gyerekkel örökre elronthatja az életét. Azt állították, hogy segítenek rajta és úgy rendezik el a dolgokat, mintha mi sem történt volna. Aljas módon azt mondták neki: „A szüleidnek nem kell tudniuk róla, meg hát amúgy sem kell a beleegyezésük.” Ennek a szervezetnek az a legnagyobb aduja, hogy olyas-

mire beszélje rá ezeket a fiatalokat, amivel a szüleiik sohasem értenének egyet. Ez lehetővé teszi nekik, hogy a gyerekeket fellázítva a család meggyőződése ellenére cselekedjenek.

A lányom azt mondta, hogy már döntött. Azt mondta, az abortusz az egyetlen lehetőség. Megkérdeztem, hogy tisztában van-e azzal, hogy ezáltal megöli a gyereket, a mi unokánkat. Azt válaszolta, igen. Minden válasza mechanikus volt, nem volt benne semmi lelki átélés. Tudom, hogy számára ez volt az egyetlen lehetőség. Csak ezzel az érzéketlenséggel lehet kibírni azt a helyzetet, amelyben az embernek keménynek kell lennie önmagával és a lelkiismeretével szemben, hogy elfogadhassa az abortuszt. A terhességmegszakítást május 11-re tűzték ki. Mi, szülők, a pozitív teszt áprilisi éjszakája óta egyfolytában csak imádkoztunk. Most már teljesen reményvesztettek lettünk. Imádkoztunk az unokánk életéért. Iszonyatos volt az kiszolgáltatottság, hogy miközben az abortuszpártiak megölik az unokánkat, megcsonkítják a lányunkat, mi ez ellen semmit sem tehetünk. A gyerek apja az mondta a lányomnak, hogy elviszi őt a kórházba, és megtéríti az abortusszal járó kiadásokat.

Május 11-én reggel csendben, szótlanul magába zárkózva hagyta el a házat. A tekintete ijesztően üres volt. A házunk kriptává változott. Se én, se az apja nem tudtunk egy szót sem szólni. Csak csendben imádkoztunk a lányunkért és annak a gyermeknek a lelkéért, akit sohasem fogunk látni. Minden Isten kezében volt, mi pedig kétségbeesve fohászkodtunk. Tudtam, hogy e pillanattól kezdve más lesz a család élete. Amikor délután hazajött, szörnyen nézett ki. Sírt, és csak járkált föl és alá, mint egy alvajáró, akit egy szörnyű, ezúttal valóságos álmok kerített hatalmába. Barna papír zsebkendőbe fogamzástápló tablettákat, vérhígító orvosságot, antibiotikumot és fájdalomcsillapítót csomagoltak neki, aztán hazaküldték. Ápoltam, de nem tudtam megkérdezni tőle, hogy érzi magát. Tudtam, hogy mit tettek vele, és hogy mit tettek a gyerekekkel.

Tőlünk telhetően mindnyájan igyekeztünk, hogy az élet menjen tovább. A veszteség óriási volt és mi reménytelenül hánykolódtunk. Gyakran hagyta el ajkunkat a néma fohász, hogy „legyen meg a Te akaratod”. Soha nem tudtam elképzelni, mit tervez velünk a Mindenható. Négy hét múlva be kellett mennie a Nemzetközi Családtervezési Szövetség (IPPF) által fenntartott abortuszklinikára felülvizsgálatra. Úgy tűnt, hogy imáink meghallgatást nyertek. A felülvizsgálatról hisztérikusan, kiborulva tért vissza. A kivizsgálás után azt mondta neki az egyik nővér, hogy még mindig meg van nagyobbodva a méhe. Amikor pedig újból terhességi tesztet csináltak, azt mondták neki, hogy még mindig állapotos, mert az abortuszt rosszul végezték el.

A családtervezési szövetségben lévő úgynevezett barátai mind elle- ne fordultak, és azt állították, hogy ilyesmi nem szokott történi, ő pedig megijedt, mert nem végeztek rendes munkát. Azok ott újabb időpontra akarták rávenni, de a lányunk inkább hazajött. Amikor elmondta, hogy mi is történt, a fejem majd szétrobbant a rémülettől és a hirtelen meg- könnyebbüléstől. Amikor megpróbáltam beszélni valakivel a családter- vezőktől, azok ott már szóba sem akartak állni velem. Akkor aztán a Te- remtőt kértem, hogy most már ő irányítson és ő segítsen minket, hogy mit is tegyünk. Elsősorban arról kellett megbizonyosodni, hogy vajon él-e még a baba. A helybeli nőgyógyással megegyeztem, hogy másnap elmegyünk hozzá. Azon az éjszakán éreztem, hogy Isten mily hatalmas a mi házunkban, és éreztem, hogy a következő napokban az ő eszköze leszek. A lányom vizsgálata alatt a váróteremben váraкоztam. Pár pil- lant múlva behívott a nővérke. A kis helységben ott feküdt a lányom. Sírva fel akart tápázkodni, de visszahanyatlott, miközben suttogott vala- mit, amit nem értettem. Letérdeltem hozzá, a fülem ajkához tettem és akkor ezt mondta:

– Hallottam a gyerek szívverését!

Tehát él!

Másodszor is éreztem, hogy Isten ujjá megérintett minket. Az orvos azt kérdezte a lányomtól, hogy meg-e akarja tartani a gyereket, mire ő azt suttogta, igen! Másnap következett az ultrahangos vizsgálat, hogy megítélhessék a gyerek állapotát. Én akkor már érdekes módon érez- tem, hogy már nincs veszélyben az élete. Az ultrahangos kivizsgálásnál láttam először az unokámat. Láttuk, hogy mozgatja a kezét, a lábát, a fejét. Amennyire meg tudtuk ítélni, a gyerek egészséges volt.

Kifelé jövet a felvételi nővér könnyes szemmel mondta a lányom- nak: – Hát ez egy csoda!

A lányom meg azt felelte:

– Igen, valóban az.

Az asszisztensnő délután telefonált, hogy szeretne beszélni velem az orvos. A hangja komoly volt és ettől megijedtem. De valami történt a lányommal is, aki tökéletes nyugalommal mondta:

– Anya, a baba teljesen rendben van.

Tökéletes magabiztossággal mondta ezt és szemében földöntúli fény ragyogott.

Az orvos egy gyönyörű, drága faragott íróasztal mögött fogadott. Gondterhelt volt, és azt állította, hogy az ultrahangos vizsgálat ered- ménye bizonyos rendellenességekre utal. A gyermek tíz és fél hetes és valami baja van. Aztán tovább magyarázgatott és gyakran használt ön-

magukban is ellentmondásos, zűrzavaros orvosi kifejezéseket. És ak- kor a fejemben megkondult a vészharang. Korábban nem ismertem őt személyesen. Azt mondta a lányomnak, hogy az időpont még mindig jó, tehát nem gond a terhesség megszakítása. Ez a férfi is el akarta pusztítani a babát! A lányom előbb rám pillantott, aztán egyenesen az orvos képebe mondta, hogy nem!

Később aztán fölkerestünk egy hippokratészi esküjéhez hű, életvédő beállítottságú nőgyógyászt. Már az első látogatásnál elmondtuk neki mindent. CO megdöbbenve nézett a lányomra, és azt mondta neki:

– Ez a gyermek azért fogant meg, hogy életben maradjon.

December 25-re volt kitűzve a szülés. Akkor újra éreztem az Isten jelenlétét a vizsgálószobában. Kéthetente újra meg újra megismételték az ultrahangos vizsgálatot. Minden azt mutatta, hogy a gyerek rende- sen fejlődik. Idővel persze elterjedt ez a hír a barátaink és az ismerő- seink, a velünk egy templomba járók között. Közösen imádkoztunk. Kislányunkánk egy hónappal korábban, november 24-én jött világra. A lányunk szülési fájdalmai alig húsz percig tartottak. A gyerek 2,7 kg- os volt és minden szempontból hibátlan!

A templomunkban húsvét táján egy éneket szoktunk énekelni, amely így kezdődik:

*Osszuk el a fájdalmat,
mit a halál közben kell elszenvedni,
így élve maradunk,
így a halált legyőzzük,
így újból feltámadunk.*

Amikor először néztem meg az unokámat, azt a fiatal lelket, gondo- latban ennek az éneknek a sorai szólaltak meg bennem. Egyszer már szinte eltemettük, egyszer már halottnak hittük, ma viszont 61 és itt van a karjaimban az én leányunokám. A könnyeink örömkönnye- k voltak, az ő feltámadásának örömkönnyei. A lányunk kiválasztott volt, mert Jézus Krisztustól rengeteg szeretettel feloldozást nyert. Életünk mostan- tól már egy, új csodálatos élet, amelyet egy gyermekhang csobogó pa- takja hint be gyöngyeivel.

Teljes tizennyolc évig voltak rémálmaim

Marianna, 42 éves, négy fiú anyja

Húszévesen döntöttem az abortusz mellett. Látszólag minden okom megvolt a terhesség megszakításához.

Először is nem voltam férjnél, a barátom tanult, és a gyereket nem akarta, én magam egészségügyi főiskolára jártam, nem akartam senki miatt áldozati bárány lenni.

Mindez még a hetvenes évek elején történt, amikor az emberek úgy érezték, hogy nekik mindenre van joguk. Olyan idő volt ez, amikor tilos volt bármit is tiltani. A méhem fölötti rendelkezés az enyém volt ugyanúgy, mint az életem is. Így döntöttem tehát el, hogy én bizony abortuszra megyek. Akkoriban ez a gyerek csak akadálynak tűnt az „én életem” szempontjából.

Életem első abortuszát egy nőgyógyászati gyakorlaton láttam. Maga az orvos is sírt, mert családapó volt. Kénytelen volt a kis testet feldarabolni, mivel egészben nem lehetett kiszippantani. A nővérrel együtt kellett megvizsgálnunk, hogy megvan-e a „foetus” minden végtagja. Épp ekkor kellett eldöntennem, hogy mi lesz az én terhességemmel. Aztán a barátommal véglegesen úgy döntöttünk, hogy abortuszra megyek.

A gyermek már tíz hete élt. A szíve dobogott. Már lehetett tudni, hogy fiú-e vagy lány.

Azt gondoltam abortusz után, hogy most már minden problémám megoldódott! Nyugtattgattam magam, hogy a depresszió csak a gyöngye típusokat veri le, engem ugyan nem! Elvégre egészségügyi diplomával rendelkezem. Az első három év problémamentes volt, nem észleltem semmilyen abortusz utáni komplikációt. Később férjhez mentem, és anya lettem. És ekkor a testem váratlanul reagált arra, ami évek óta mélyen el volt benne nyomva. Kimondhatatlan erővel tört elő minden. Az hittem, megfulladok. Minden éjjel harcoltam a halállal. Néhány percig

tartott az egész, de olyan iszonyatos félelem vett rajtam erőt, a szívem úgy kongott, mint egy megbolondult harang, és pillanatok alatt elöntött a verejték. Minden éjjel úgy éreztem, hogy az életem csak egy hajszálon múlik. Mondtam is a férjemnek, hogy egy reggel halva fog találni, de ő nem tudott rajtam segíteni.

Tizennyolc éven át gyötörtek ezek a rémálmodok. Már nagyon kimerültem és nem tudtam tovább harcolni. Nem is gondoltam, hogy problémáim gyökere az abortusz élményének elfojtásában rejlik. Az eszemmel ezt a problémát már réges-régen megoldottam, és lezártnak tekintettem.

És így már csak Isten maradt, már csak hozzá fordulhattam segítségért. És ő válaszolt! Később tudtam meg, hogy tulajdonképpen két kislányt hagytam elvetetni, mivel ikrek voltak. Ez kimondhatatlanul szörnyű érzés volt. Kérdeztem is az Istent:

– Miért most mondd ezt? Ez kegyetlen, és egyáltalán nem is segít rajtam?!

A válasz csendes és rövid volt:

– Azért mondtam el neked, hogy fohászkodj ezért a két kislányért, hogy megbocsáthassak neked.

Azután sokat sírtam... Mennyi türelemmel és szeretettel van irántunk Isten, és mily nagy is minden élet értéke! A két kislánynak nevet is adtam. Melindának és Herminának hívtam őket. Ez a „születésnapjuk” huszadik évfordulóján történt. Akkor hosszú szomorúság időszak kezdődött, mert még a később megszületett gyermekeim bocsánatát is el kellett nyerjem, mivel megfosztottam őket a testvéreiktől.

Hildegard Beckermann: A férfi és az abortusz

A nők azért hajlanak arra, hogy abortuszt végeztesse, mert a partnerük többnyire nem támogatja őket, és általában nem akarják a gyereket. Erre az eredményre jutottak a Münchener Egyetem Pszichoszomatikai Tanszékének kutatói.

130 olyan párt kérdeztek meg, akiknek terhességgel kapcsolatos problémái voltak. A férfiak a terhesség megszakítása után általában megkönnyebbültek, de elhárították maguktól az abortusz felelősségét. Többnyire egyáltalán nem érdekelte őket az, hogy az abortusz

milyen hatással lehet a nőre, egyszerűen a lehető leghamarább „lapozni” akartak.

Helga Roeder pszichológus különböző kivizsgálások eredményeire hivatkozva arra az eredményre jutott, hogy az esetek 80%-ban az abortuszról a férfi döntött, mégpedig azzal, hogy nem vállalta a gyermeket. A férfiak az esetek többségében nemcsak durvák ilyenkor, de mintegy rá is erőszakolják a nőre az abortuszt azzal, hogy ők maguk menekülnek a felelősség elől, sőt érzelmileg is elhidegülnek a partnerüktől. Mindez a nőt megalázza és elveszi önbizalmukat. Ebben az esetben gyakran a terhességmegszakítás tűnik az egyedüli megoldásnak. Ilyenkor mintegy vigasztalásként a férfiak gyakran azt ígérik, hogy később majd lesz egy másik gyerek.

Ezért gyakran tanácsoljuk a nőknek, hogyha hozzánk fordulnak, lehetőleg jöjjenek a partnerrel együtt. A férfiak azonban ritkán jelennek meg. A statisztikai adatok szerint az utóbbi időben az eseteknek csak egyharmadában jelent meg a férfi is. Ez ugyan más tanácsadók tapasztalataihoz mérten aránylag nagy szám, de egyre ritkábban jönnek. Ha netán a férfi is megjelenik, akkor ez inkább a barát, mint a férj kategóriából való. Gyakran hozzák fel ürügyül, hogy ők ezért nem vesznek ki szabadságot, vagy valami más, ennél fontosabb dolguk is van, sőt az is megtörtént, hogy egy férfi azért nem jelent meg, mert sajnálta ezzel elrontani a szabadságát. Néha azért nem jönnek, mert apaként ott-hon vigyáznak a gyerekekre. Sok nő haragszik, ha a kedvese nem tart vele. Elhagyatottnak érzik magukat és lerí róluk a csalódás. Más nők szándékosan jönnek egyedül. Ők viszont attól, félnek, hogy a kedvesük túlzottan is ragaszkodik majd a terhesség megszakításához. Olykor az is előfordul, hogy a férfi ugyan szeretné megtartani a gyermeket, de a nő hallani sem akar erről. Némely nőnek eszébe sem jut, hogy a partnerével együtt keresse fel a tanácsadót. Ha arról kérdezem őket, miért nem jött el az apa is, általában azt válaszolják, hogy nem tudták, hogy jó az, ha eljön. Sem az orvosok, sem a nyilvánosság nem tájékoztat arról, hogy válságterhesség esetén hasznos lehet az apával együtt felkeresni a tanácsadót. Többnyire fiatal párok esetében jön el az apa is. Ők általában nem akarják az abortuszt, de a váratlanul jövő, nem tervezett terhesség vállalása esetenként kilátástalan pénzügyi vagy családi helyzetbe hozná őket, esetleg pályafutásukat veszélyeztethetné.

A tanácsadóban a terhesek általában azt állítják, hogy a szerelmi kapcsolat már megszakadt, vagy a férjjel már nem élnek közös háztartásban. Ilyenkor az apa gyakran még csak nem is tud a gyerekéről. Az abortuszt elvégzik anélkül, hogy az apának tudomására hoznák az

apaságát. Ismertem jó néhány ilyen esetet, és az volt a benyomásom, hogy az abortusz ilyenkor az anyaságát megtagadó nő bosszúja az apa ellen. Később aztán föl is adják az időközben végrehajtott halálos műtétről szóló értesítést az apa címére. Valami ilyesféle indoklást fűznek hozzá:

– Már akkor is állapotos voltam, amikor elhagytál, ezért vettem el a gyereket.

Emlékszem egy fiatalemberre, aki még évek múltán is, valahányszor gyermeket látott, mindig azt számolta, hány éves lehetne az ő gyereke. Néha kimondottan kellemetlen volt, amikor azt kérdezte:

– Van neked fogalmad arról, hogy én ma egy négyéves gyerek apja lehetnék?!

Máskor viszont ugyanez nagyon szomorúan hangozott. Nehéz volt vele erről beszélni. Az érdeklődésemet mindig ridegen valahogy így hárította el:

– Nem tehetek róla. Nekem senki sem mondott semmit. Ha tudom, hogy tőlem lett állapotos, biztosan feleségül vettem volna.

Vannak aztán olyan nők, akik nagyon szerencsétlenek és megsértődnek, ha a társuk abortuszra kényszeríti őket.

– Nem akarok már tőle semmit. Nem akarom, hogy most itt legyen velem. A gyerekeket majd egyedül nevelem fel.

Ekkor még nem tudják, milyen nehéz egyedül gyermeket nevelni.

Az apának talán nincs hozzá köze?

Tanácsadónk sok iskolával dolgozik együtt. Meggyőződésünk, hogy ezen a területen még rengeteg tennivalónk van. Ha egy nő akarata és vágyai ellenére esik teherbe, akkor erre a helyzetre szinte csak rossz megoldások léteznek.

Egy osztály általában egy délelőttöt tölt a tanácsadónkban. Ezek 16-18 éves diáklányok és fiúk, általában a végzős évfolyamok. Először elmondjuk, mi a tanácsadó munkája, célja, ismertetjük a másállapottal kapcsolatos problémákat is.

Egy kis színházasdit is játszunk. Ennek keretében az egyik diáklány a terhes nő szerepét kapja. Általában belső gátlásai vannak az osztálytársai előtt, ezért jó, ha egy barátjától, vagy a szüleitől támogatást kap. Ezeket a szerepeket az osztálytársak játsszák. Szerencsére a színdarab nagyon is valóságosan játszódik. Ezekben a megjátszott szituációkban is olyan a férfiak szerepe, mint a valóságban. Igen gyakori és elgondol-

kodtató az a tény, hogy mily gyakran van a nőknek az abortuszkérdésben döntő szerepük. Ezek a nők: a kiváltságos döntési helyzetben lévő *állapotos nők és barátnők, illetve az állapotos nő és az ő anyja.*

Hiába próbálom újra meg újra belevonni a cselekménybe a jelenlévő férfiakat. Az anyák ilyenkor ellentmondást nem tűrő hangon leszögezik, hogy ez a kérdés nem tartozik az apára. A fiatalok pedig élethűen játsszák a szülők ilyesféle szerepét. Nagyon is jól tudják, hogyan viselkednének a szüleik hasonló helyzetben. Sokszor fölvetődik bennem, bár észrevétlenül láthatnák e szülők, hogy mit is várnak tőlük gyerekeik. Ritkán találkozom olyan diáklánnyal, aki az abortuszt önmagától is kívánná. Ezt az abortuszt elfogadtató, erőltető „rossz” szerepet általában a barát, illetve a lány anyja játssza. Például ha az apa azt mondja, hogy jaj, mama, gondold csak át ezt még egyszer, valahogy meg lehetne ezt oldani, mégiscsak fel tudnánk mi nevelni ezt a gyereket. De a feleség, a lány anyja erre azt válaszolja:

– Te csak fogd be a szád! Neked halvány dunsztod sincs, mit is jelent egy gyereket vállalni és felnevelni! Nem te szoktál fölkelni éjszaka, ha bóg a gyerek, és még soha nem raktál tisztába egy kölyköt.

Gyakran vitatkoztunk a munkatársaimmal arról, hogy a férfiak valójában miért ennyire lehetetlenek és miért van ily elenyésző szerepük a probléma megoldásában. Mi, nők gyakran panaszkodunk, hogy a férfiak csak csekély mértékben vesznek részt a terhességgel kapcsolatos problémák megoldásában. De aztán felmerül az a nagyon is komoly kérdés, hogy vajon nem mi nők voltunk-e azok, akik valamiképpen kizártuk őket abból, hogy részesei legyenek, és teljes mértékben felelősséget vállalhassanak a terhesség jelentette gondok megoldásában. Fiatal párok esetében is tapasztaljuk, mily lehetetlen érvényesülnie e téren a nemi, akarom mondani a szülői egyenjogúságnak. Ez más kérdésekre is vonatkozik. Gyakran hallom, hogy a fiatalasszonyok így panaszkodnak: „Nagyon keveset segít a ház körül.” Gyakran hallom azt is: „Te úgysem vagy erre képes, hiszen még sohasem csináltad meg rendesen.” Ebben rejlik a nők ellentmondásos viszonya e problémához. Egyfelől azt szeretnék, ha segítenének nekik a döntéseknél, másfelől eszük ágában sincs megengedni, hogy bárki is beleszóljon az „ő” dolgukba vagy megcsinálja valamit, amiről úgy gondolják, hogy az csak rájuk tartozik. Ezt tapasztaljuk az abortusznál vagy akár a várandós állapotnál is.

Egyre gyakoribbak a terhességmegszakítás utáni problémák

Tanácsadónkban egyre gyakrabban találkozunk a terhesség megszakítása utáni pszichológiai problémákkal. A nők először a házasság legáltalánosabb kérdéseivel kapcsolatban jönnek tanácsot kérni. Például, hogy viselkedjenek a mindennapos konfliktusaikban, vagy mert bizonyos pszichoszomatikus zavarok mutatkoznak, és ezek okát az orvosuk nem tudta megállapítani. Gyakran jönnek kifejezetten házastársi gondokkal. Bizalmas beszélgetés után hamarosan rátalálunk a probléma gyökerére. Némelyek röviddel az abortusz után jelentkeznek, mert a nem tervezett terhesség problémáinál mindig figyelmeztetjük őket, hogy jöjjenek, és a gondjaikat ne fojtsák magukba. A nők csaknem mindig feltárják a problémáikat, a férfiak csak ritkán. A férfiak számára nagy nehézséget jelent, hogy kifejezzék az abortusszal kapcsolatos gondjaikat.

Együtt bánkódni?

Egy orvos bejelentett a tanácsadómba egy anyát, aki nem tudta hároméves lányát leszoktatni a szopásról. A gyerekkel eljött mind a két szülő. A nő nagyon zárkózott volt és kizárólag csak a gyerekkel foglalkozott. Letelepedett a földre és játszani kezdett a gyerekkel meg a magukkal hozott játékokkal. Egyáltalán nem volt hajlandó bekapcsolódni a beszélgetésbe, a férjre hagyta, hogy előadja a problémát. A párnak korán össze kellett házasodnia, mert a nő hamar teherbe esett. Amikor megházasodtak, a nő még tanult és az iskola elvégzése után dolgozni kezdett, így a megszülető gyereket többé-kevésbé a nagymama nevelte.

Mindketten úgy a negyvenedik év körül jártak, amikor a nő újra állapotos lett. Ezúttal felhőtlenül örültek a gyereknek. Az anya a gyerek miatt otthagya az állását, és végtelenül boldognak érezte magát anyai szerepében. És akkor váratlanul újból teherbe esett. Úgy érezte, hogy ezt a gyereket már nem lesz képes kihordani, hogy negyvenévesen már képtelen két pici gyerekkel törődni. A férj ugyan sokat imádkozott, hogy ez a gyerek is megmaradjon, de a feleség másképp döntött. Még azt sem engedte meg, hogy elkísérjék az orvoshoz, mert még ezt sem tudta elviselni. A férj ezután már csak azon volt, hogy a házasságuk tönkre ne menjen. De ha a meglévő gyereket nézi, mindig arra gondol, milyen szép is lett volna, ha a harmadik gyerek is világra jöhetett volna.

Ilyenkor a felesége részletekbe menően fejtegetni szokta, miért is döntött az abortusz mellett, noha a második gyerekhez erősen kötődött. Mégsem engedte meg a gyermeknek, hogy környezetével harmonikus kapcsolatot alakítson ki.

A gyógyítás egy évnél is tovább tartott, és a végén már mindketten bánták, még később pedig valamelyest fel tudták dolgozni, hogy elvesztették a gyermeküket.

Én is gyakran megfigyeltem, hogy mennyire eszköztelenek a férfiak. Többen csak azért, hogy valamiképpen lerendezzék a problémát, azt mondták: „Lehet, hogy így van jól. A törvény úgyis csak téged hatalmaz föl a döntésre, én Úgysem tehetek semmit.” Gyakran hivatkoznak ilyen esetekben a nő úgynevezett törvény adta jogára.

Egy férfi a konzultáció után pár nappal feleségét kísérve újból eljött a tanácsadóba. Feldúlva mondta, hogy soha sem fogja aláírni és jóváhagyni az abortuszt. Az orvos erre azt mondta: „Az apucinak nem is kell, elég ha a az anyuci aláírja.” Ez a férfi most komolyan foglalkozik a válás gondolatával. Ez lett volna az első házasságból születendő gyereke.

Jó lenne, ha a válságterhességeknél kötelező lenne az apák megjelenése is a tanácsadóban. Ha némi apai jogot is kapnának magzati életkorú gyermekeik védelmére, talán jobban fel tudnák fogni azt a felelősséget, amit egy bimbózó életért, feleségük, illetve az általuk megtermékenyített nő testi-lelki egészségéért kellene tanúsítaniuk. Sajnos, amint már említettem, a férfiak csak jelentéktelen részben vállalhatnak szerepet e probléma életbarát megoldásánál.

Hildegard Beckermann: A férfi és a válságterhesség
A terhességmegszakítás lelki következményei.
(J. Beuckers, P. Fasbender Kiadó, Augsburg-Bonn, 1991.)

Holnap majd sírunk

Karin Struck:
Beszéljünk nyíltan az abortusz utáni szindrómáról!

Karin Struck 1947-ben született a Greifswald melletti Schlagtowban (a korábbi NDK területén). 1954-ben családjának menekülnie kellett az állambiztonságiak elől, ezért Észak-Rajna-Westfáliában nőtt fel. 1966-ban érettségizett Bielefeldben. Tanulmányait Buchumban, Bonnban és Düsseldorfban folytatta, többek között Windfuhr professzornál, aki a halál kérdésének nagy kutatója volt. Mint íróként több könyve jelent meg (*Diákszerelem, Az anya, A gyerekkor vége, Uralás* – ezt Peter Beauvais meg is filmesítette). A legismertebbé az *Álmaimban látom a gyermekem* című könyve tette, amelyben az abortuszok ellen foglal állást. A mű 1992-ben jelent meg az Ullstein kiadónál.

Ma négy gyermekével (ketten már felnőttek, kettő még iskolás) a westfáliai Güterslohban él. Jelenleg nincs szerződése, mert a kiadók abortuszellenes nézetei miatt bojkottálják.

Mikor nehéz megbékélni a abortusz élményével?

Fizikai valóságukban nem láthatjuk apró gyermekeinket, melyektől megfosztanak minket. Ismeretes, hogy spontán vetélés esetén is sokkal tovább tart a gyászfolyamat, ha az anya nem látta, nem érinthette elveszített gyermekét. Ilyenkor a halál egészen addig megfoghatatlanul valószínűtlennek tűnik, amíg nem sikerül ezt a gyászérzetet egy ellentétes érzellel legyűrni. Ennek hatására megszűnik az elvesztett gyermek valóságon túli jellege. Minden olyan nézet, amely tagadja, hogy halott gyermekünk igenis valóságos lény volt, meggátolja azt, hogy végleg elbúcsúzzunk tőle. A tényeknek ez az agyonhallgatása már a „tanácsadóban” megkezdődik, ahol nem mondják meg, mi is vár ránk abortusz után. És ez folytatódik, amikor a nő teljesen magára marad az abortusz következményeivel. Több mint húsz év tapasztalatából, rengeteg elbeszélésből tudom, hogy a legtöbb nő nincs tisztában azzal a ténnyel, mi

is várja abortusz után, és kevés nő érez velük együtt. Ez azonban nem azért van – mint némelyek gyanakodva állítják –, mert „rákényszerítik” a tanácsadásra. Aki ugyanis nemcsak formálisan tartja tiszteletben a nő személyes szabadságát a terhességgel való konfliktus esetén, annak kutya kötelessége elmondani a teljes igazságot az abortusz utáni szindrómáról. Nem szabad féligazságokkal vagy bagatellizáló megjegyzésekkel hallgatnia ezekről.

Sajnos általánosan elterjedt az a tévhit, hogy az abortusz felszabadulás a maradi társadalmi felfogás alól. Ez módfelett megnehezíti annak a ténynek a megértését, hogy az abortusz az adott pillanatban járhat ugyan kisebb megkönnyebbüléssel, hosszabb távon azonban annál nagyobb sérüléssel jár. Ezt annak ellenére is merem mondani, hogy sok nő – köztük nem egy barátnőm – állította, hogy neki aztán semmi fájdalmat nem okozott ez a „kis műtét”. Nincs jogom és nem is akarok e nők fölött pálcát tömi, noha gyakran evvel magyarázzák a véleményemet. Gyakran töprengtem azon, hogy véleményükben mily erőteljesen hangsúlyozták ezt: „Bennem aztán az abortusz nem hagyott semmi nyomot.” Az, amit mondtak és ahogy ezt mondták, csak az én álláspontomat erősítette. Egyáltalán nem voltam ugyanis biztos abban, hogy tényleg nem hagyott nyomot rajtuk az abortusz. Inkább úgy tűnt, hogy ez a „semmi nyomot nem hagyott” kijelentést olyan lakatként használták, amely mögé mindenki – és talán leginkább önmaguk – elől igyekeztek elzárni a fájdalmukat.

Még ma is csak kevés olyan nő akad, aki nyíltan tud beszélni az abortusszal kapcsolatos lelki fájdalomról. Persze nagyon is érthető ez, mert mi, akik átestünk az abortuszon, félünk a képmutató erkölcsöszöktől, azoktól a farizeusoktól, akik mindig készen állnak mások ki Pellengérezésére. Vajon ki szeret beszélni a veszteségeiről, a gyengeségéről, életének talán a legszomorúbb pillanatáról, amikor a pusztítás és önpusztítás helyett nem talált más, jobb megoldást?! Mindezek fényében világos lehet, hogy miért arathatnak könnyű sikereket azok a politikusok, akik az abortusztörvény enyhítéséért szállnak síkra. Nem kétséges, hogy a cselekmény dekriminalizálásával, eljelentéktelenítésével az abortusz áldozatául esett nők százezreinek kínálnak bizonyos fajta „feloldozást”, megkönnyebbülést, hamis alibit.

Az abortuszpártiak a büntető törvénykönyv enyhítését kérve gyakran érvelnek azzal, hogy – úgymond – sok nő vérzett el illegális abortusz során. Nem vitás, hogy ma is vannak olyan nők, akik gondolkodás nélkül mindenféle abortusznak alávetik magukat, csak hogy megszabaduljanak a nem kívánt gyerektől, még akkor is, ha ez az életükbe

kerül. Ez rendkívül komoly jogi kérdés. Lényeges, hogy ilyen szélsőséges helyzetekben a lehető legkisebb legyen a terhes nőre leselkedő kockázat. Természetesen nem lehetünk közömbösek sem a pancser orvosok piszkos rendelőiben (vagy a kései abortusznak tekinthető újszülött-gyilkosságoknál) elvérző nők tragédiája láttán, hisz tudjuk, hogy még ma is végeznek illegális abortuszt. Kiindulópontunk persze nem a jól működő, békés család, ahol a másállapotot áldottnak érzik és ezért nem jelent elviselhetetlen terhet. De joggal várjuk el a más nézetű lévőktől, hogy hallgassák meg a mi érveinket is, mint például az abortusz utáni lelki zavarokkal kapcsolatosakat és fölényesen ironikus mosollyal ne tegyenek úgy, mintha ez nem is létezne. Bizony akadnak máskülönbben kiváló szakemberek, tudósok, orvosok, akik e gögös tudatlanságuk miatt vesztik el a hitelüket. Az *Álmaimban látom a gyermekemet* megírása előtt hosszas levelezést folytattam a Hannoveri Egyetem egyik jeles pszichiáterével. Ez az úriember légből kapott fantáziálásnak minősítette minden érvemet, amit az abortusz utáni szindrómáról feltártam neki, rólam pedig kijelentette, hogy még sosem találkozott ilyen „furcsán túlérzékeny” irónóval.

Nem maradhatunk közönyösek annak láttán, hogy a nők egyedül maradnak az abortusz utáni szindrómával, és ezért kétszeresen is kitaszítottan érzik magukat: egyfelől bántja őket a történelem miatti bűntudat, másfelől lekezelő módon az „egyedi” eset vagy a „neurotikus személyiség” bélyegét sítik rájuk.

A politikai élet minden résztvevőjének, akár jobb-, akár baloldalon áll, akár abortuszpárti, akár életvédő, kötelessége, hogy a véleményét a nők előtt ne tagadja le az abortusz utáni szindrómáról. Nem tisztességes ugyanis az, ha valaki a nők „autonóm jogáról” papol, s közben letagadja vagy nevetség tárgyává teszi, hogy igenis létezik az abortusz utáni szindróma. Más betegségeknél nyilvánvaló, hogy egy olyan orvos, aki például egy sima vakbélműtétnél nem tájékoztatja a beteget a várható kockázatokról, nem kerülné el a peres úton történő felelősségre vonást, ha ez a kockázat megjelenne. Még egy ilyen egyszerű műtétnél is alá szokta íratni az orvos a beteggel, hogy a beteg az orvos tájékoztatása alapján tudatában van annak, hogy minek veti alá magát. Megtörténhet ugyanis, hogy egy szokványos altatásnak is végzetes kimenetele adódik. Az úgynevezett „törvényes” abortusz esetében is jelentős pszichoszomatikus és szociális következményekkel kell számolni, ezért ezeket nem szabad figyelmen kívül hagyni. Sajnos a biztosító társaságok is húzódoznak attól, hogy szövődményként ismerjék el az abortusz utáni szindrómát, hiszen ha betegségként ismernék el, akkor minden

ilyen esetben fizetniük kellene. Nem kétséges, hogy a tanácsadó szolgálatoknak is nagyobb felelősséggel kellene a kérdést kezelniük. Jobban el kellene mélyedniük az utógondozás kérdéskörében, vagyis abban, hogy mi következik még az abortusz után...

Meglehet, hogy ők is félnek a felelősségben való részvételtől, márpedig nem helyes, a terhességmegszakításban közvetlenül vagy közvetve résztvevők elhárítják maguktól az általuk elvégzett „kis műtét” hosszú távú következményeinek kérdéskörét...

Beszéljünk nyíltan!

Jobb tehát, ha a jövőben nyíltan beszélünk az abortusz utáni szindróma tüneteiről.

Ide tartoznak

- olyan szimptomák, mint amilyenek egy post traumás stressznél (pl. baleset utáni sokknál) lépnek fel,
- alvási zavarok, rémálmok,
- a várandós anyák, kisgyerekek kifigyelése,
- pánikszerű félelemérzet,
- arra való olthatatlan vágy, hogy a korábbi magzatelhajtás kísértő élményét új terhességgel „tegye jóvá”,
- koncentrációs zavarok,
- túlzott tenni akarás,
- túlzott ingerlékenység bizonyos zajokra (pl. a porszívó hangjára, alvó kisded látása esetén, erős izzadás, esetleg dühkitörések),
- az érzelmi élet elhalványulása („roboter feeling”),
- az abortusz újra meg Újra történő átélése („intrusive memory”),
- agresszivitás (elsősorban a gyermek apja iránt, az abortuszt végző személyek, minden férfi és önmaga ellen),
- megkísérli a vele történeteket azzal igazolni, hogy vagy az abortuszpártiak vagy az életvédők csapatában harcolva megpróbál más nőket abortuszra biztatni vagy éppen lebeszélni róla,
- többszöri abortusz,
- nemi elhidegülés vagy más, nemi működés terén mutatkozó zavarok (kapcsolatépítésében főként a „hasznosság” elve vezérli, vagy változtatás nélkül közöszül mindenkivel: „semmi mást nem érdelek”),
- beilleszkedési zavarok, a partnerkapcsolat felbomlása,
- hosszan tartó hiányérzet, üresség, belső kiégettség érzete,

- lehangoltság, depresszió,
- bűntudat, erkölcstelenség és elesettség érzete „Ezt az Isten sohasem fogja megbocsátani.”, „Ezt sosem fogom megbocsátani magamnak!”)
- túlzott aggodás, hogy a később született gyerekeket valami baj éri,
- súlyos tudatzavarok, különféle öncsonkító, cinkárosító viselkedésformák
- mértéktelen gyógyszer-, alkohol- és kábítószer-fogyasztás,
- öngyilkossági kísérletek.

Ezek tehát azok a következmények, melyeket amerikai terapeuták adatai (pl. David Reardon, Susan Stanford és mások) valamint saját tapasztalataik alapján egy müncheni tanácsadó szolgálat állított össze. E tüneteket komolyan kellene venni.

Persze nem könnyű e pszichoszomatikus jelenegeket, a betegség különféle tüneteit helyesen értékelni, figyelmeztet a Ráchel-munkacsoport. Ennek korábban abortuszt végeztető tagjai főleg együttérzésen alapuló beszélgetésekkel igyekeznek az abortuszon átesett nőkön segíteni. Közismert, hogy a legegyszerűbb balesetknél is nehéz megítélni, miféle következmények származhatnak még belőle és ez még nehezebb lesz később. Például így van ez egy olyan autóbalesetnél, ahol a betegnek a nyakcsigolya-sérülése miatt keletkezik hosszan tartó lelki zavara. Évente százezres nagyságrendben fordulnak elő ilyen esetek. Ha bizonyos tünetek a baleset után csak hosszabb idő elteltével jelentkeznek, ekkor nehézségek szoktak felmerülni azzal kapcsolatban, hogy e tünetek a korábbi baleset szövődményei-e vagy sem. (Amint már említettük, főként a pénztárcájuknál érintett biztosítótársaságok nem szívesen ismerik el ezeket.) Még ennél is nehezebb megítélni, hogy milyen következmények írhatók az a magzatelhajtás rovására. Egy nyakcsigolya-sérülés kései utóhatásainál is állíthatja az orvos, hogy a felmerülő problémák már korábban is jelen lehettek, tehát nem a balesetből származnak. Ugyanígy az abortusz után is mondhatják a nőnek, hogy már azelőtt is gyenge idegzetű vagy neurotikus volt. Az állítják, hogy semmi köze az abortuszhoz annak, hogy depressziós vagy esetleg rémálmok gyötrik, mert az abortusz veszélytelen, no meg a gyermek ebben az időszakban még nem is létezett, vagy ha igen, akkor még nem volt ember, legfeljebb csak „foetus”, esetleg magzat.

Mind a balesetnél, mind az abortuszt elszenvedett nőnél gondosan és becsületesen kell megítélni a panaszokat kiváltó okot. Gondot jelent, hogy mindazok, akik úgymond „értéksemleges” vagy „elfogulatlan”

alapon állva tanácsot adnak a nőknek – mint erről Philippe Madre francia nőgyógyász ír az „Élni hagyni” könyvében, Patria Kiadó, 1993 –, soha sem viselik e tanács káros következményeit. Madre szerint a válságterhességet viselő anyának „szüksége van egy vele együtt érző személy megnyugtató társaságára, aki hajlandó őt meghallgatni, és olyan tanácsokkal látja el, hogy döntése valóban szabad legyen. A válságterhességnél a felelőtlen befolyásolás teljesen megfosztja a beteget a maga belső szabadságától.”

„Szabadság” vagy szabadság?

Philippe Madre teljesen másképpen értelmezi a szabadságot, mint azok, akik az abortusz előtti tanácsadás során „az értékek szabadságáról” beszélnek. Ez a jól felfogott be nem avatkozás voltaképpen nem azonos a semlegességgel. Mert hát hogy is lehetne semlegesnek tekinteni azt, amikor valaki csak féligazságokat hangoztat, vagy nyilvánvaló tényeket hallgat el azzal az álszent magyarázattal, hogy az anyasággal bajba jutott nőt „kímélni” kell?! Gyakran tettem fel magamnak a kérdést az abortusz előtti tanácsadók munkatársaival folytatott beszélgetéseink során, hogy tulajdonképpen *kit is akarnak ezek kímélni?*

Az ilyesféle „kímélet” nem más, mint arra való felszólítás, hogy értsük meg ezeknek a tanácsadó nőknek az önmagukkal szembeni konfliktusát és tapintatos tabunak tekintve ne is beszéljünk erről.

De hát akkor kiről is van szó? A segítő tanácsért érkező betegről vagy a beteg helyébe kéretlenül is önmagát állító tanácsadóról?! Nem lehet tehát minden fenntartás nélkül elfogadni ezt az úgynevezett „semlegességet”. Mint Madre maga is állítja, ezek a tanácsadók személyükben gyakran maguk is érintettek, mégpedig negatív módon akkor, ha nekik maguknak is volt abortuszuk és ebből fakadóan feldolgozatlan abortuszélményük, vagyis „ők maguk sem akarták vagy tudták vállalni a beavatkozás lelki következményeit”. Itt azonban olyan ellentmondásos helyzet áll elő, amit nem tudnak föloldani azzal, hogy fejüket a homokba dugják, főként akkor nem, ha immár nem lehet tagadni az abortusz utáni szindróma tényét. Ha ugyanis azt állítjuk, a nőnek igenis van önrendelkezési joga, akkor ennek a nőnek bizony ahhoz is van joga, hogy megtudja tőlünk, milyen hosszú távú testi-lelki szövődmények károsíthatják egészségét a tanácsadó által fölvezetett abortusz utóhatásaként. Ha ezt nem tudhatja meg, akkor csak később – amikor már minden visszafordíthatatlan – döbben rá, hogy egy korlá-

tolt tanácsadás kárvallottjaként áldozati báránnyá lett. Előfordul, hogy szinte a saját bűnüket tagadva azt állítják: „Ez még nem is gyerek, nem kell itt semmiféle bűnről beszélni.” És ha lefojtva, tagadva is, de már megjelenik a *bűn* kérdésköre. Csakhogy akkor már a nőre hamarosan rászakadt a saját, helyrehozhatatlan döntése is. És ami a legérdekesebb, épp ezek a „tanácsadók” ültették a fejébe, – mert nekik ez a kényelmesebb –, hogy csak ő egyedül dönthet. Azt többnyire nem teszik hozzá, hogy a válságterhesség hordása idején, amikor azt hitte, hogy nincs elég ereje ahhoz, hogy kihordja, elesettségében nagyon is befolyásolható volt. Azt hajtogatták neki, hogy alakítsa csak annak az „erős” nőnek a szerepét, aki egymaga is mindenről tud dönteni, még a saját testében bimbózó gyermek életéről is! A gyengeséget és elesettséget erőnek, a betegséget egészségnak álcázták. Nem mondták meg neki, hogy ezután már minden rád hárul. Ezután már senki sem fog osztozni az élet iránti felelősségben. De nézd, itt van, átnyújtjuk neked az önrendelkezés és a döntés szabadságát, ezt neked harcoltuk ki. Erre a vívmányra büszkék vagyunk, nem is engedjük meg senkinek, hogy elvegyék, sőt tovább gyarapítjuk. A többi már a te dolgod, a te választásod. Azzal mi már nem bajlódunk, azt oldd majd meg magad!”

Egy nyilvános vitában ezt kérdeztem egy abortusz-tanácsadó nőtől: – Tudja-e, hogy miként alakult azoknak a nőknek a további élete, akiknek az abortuszt javasolta?

Válaszként szidalmakat zúdítottak a fejemre, de a közönség soraiból igen sokan keltek a védelmemre is. Ez a válasz megmutatta, hogy az abortusz előtti válságos döntéshelyzet magán- és közügy is egyszerre, mégpedig úgy, hogy senki sem léphet ki a sorból azt állítva, hogy ő aztán csak pártatlan megfigyelő. Az abortusz – akár közvetlenül, akár közvetve – minden embert érint.

Sajnos azonban azt is látnom kell, hogy mily könnyedén siklanak át némelyek e közösségi sorskérdés fölött.

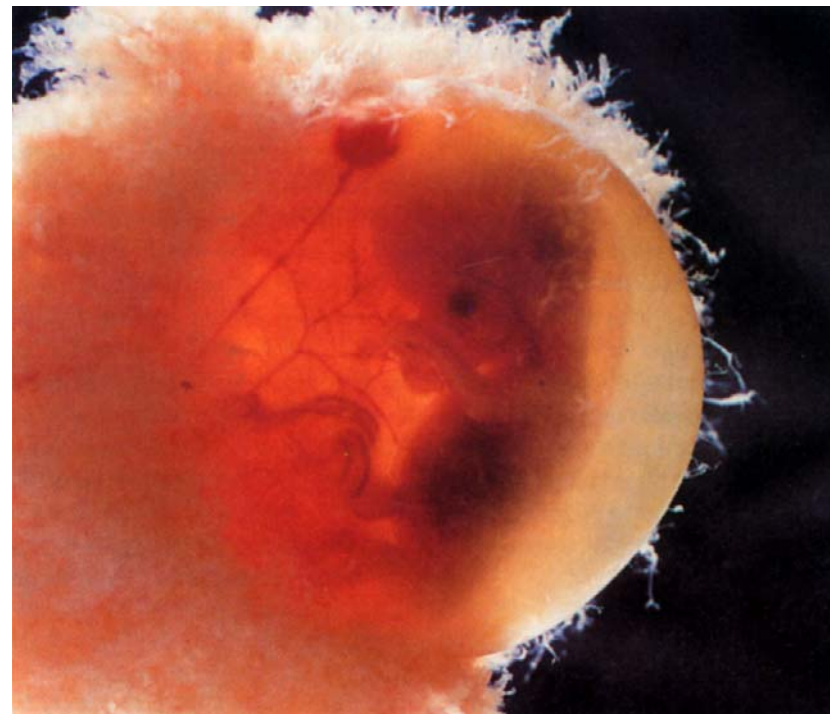
A „csodaszer”

Az abortusz utáni szindrómát könnyen tagadják azok, akiknek valamilyen közük van az abortuszhoz. Sok-sok ellenérvet hangoztatnak, miközben „semleges” magatartásról beszélnek. Számos olyan ember van, aki így vagy úgy, de érintett a kérdésben akkor is, ha csak mint adminisztrátorok is működnek közre, vagy csak beszélgetnek, írnak róla. Ők a tények elhallgatásával voltaképpen azt sugallják, hogy az

abortusz valamiféle csodaszer a nők gondjainak megoldására. Azt hite-
tik el, hogy gyógyírként hat akkor is, amikor karrierrel kecsgetető állás
vagy az anyaság között kell választani. A legtöbb nő válságterhességé-
nek súlya alatt görnyedve úgy érzi, hogy a terhességmegszakítás majd
választ ad az étellel szemben kialakult konfliktusára. Csakhogy mi már
nagyon jól tudjuk, hogy ő inkább a válság megoldását szeretné és nem
pedig a „szükséges” rossznak tartott abortuszt. De vajon melyik nagy
bajba jutott ember nem kap még a szalmaszál után is?! Márpedig az
abortusz is ilyen – nagyon zsenge – szalmaszál, amely a nő öncsonkítá-
sa mellett végveszélyt jelent a gyermek számára.

Philippe Madre érdekes megállapításra jutott, amikor azt kutatta,
hogy a nők a terhesség korai szakaszában vajon már embernek tartják-
e magzati életkorú gyermeküket. Az a tény, hogy a legtöbb nő meg nem
született gyerekét nem kívánja örökbe adni, hanem inkább a gyermek
elpusztítását jelentő abortuszt választja, azt bizonyítja, hogy a terhes-
ség minden szakaszában a saját gyermeküknek tartják őket. Ezért esik
nehezükre másnak adni őket. Ezzel szemben azt hiszik, hogy az abor-
tuszt a gyereket mintegy kitörli belőlük, tehát így a gyermeküktől nem
váltak meg, nem adták idegennek. És a terhesség harmadik havának
végéig még tényleg nem látják őt, nem érzik még a mozdulatait. Ekkor
még valóban be lehet nekik beszélni, hogy a „gyerek még nincs itt”. Né-
mely nők az abortuszt altatás közben vagy magukat elbódítva élik át.
Ha csak felületesen szemléljük a dolgot, akkor itt nem történik olyasféle
elválás, mint az örökbeadásnál. Bár ez önámítás és éppoly kábító hatá-
sa van, mint a drognak, hatása csak rövid távú. Napjaink társadalma
pedig azt állítja, hogy ami ezután következik, azzal már az abortuszon
túlesett nőnek egyedül kell megbirkóznia.

Philippe Madre szerint mindazokban az országokban, ahol mód-
felett szabados a terhesség megszakításról szóló törvény, itt maga az
abortusz is csak „a kábítás sajátos formája”. Ez az állítás egybevág azzal
a megfigyelésével, hogy már maga az abortusz esélye is bódítóan, szin-
te kábítószerként hat a nőkre. De vajon ki érzi magát felelősnek azért a
nőért, aki használta ezt a kábítószer, majd később arra következtetésre
jut, hogy válsághelyzete nemhogy nem oldódott meg, sőt még súlyos-
bodott is, és már nem oldható meg „olyan egyszerűen”. A Ráchel Mun-
kacsoporton kívül kerek e világon alig ismerek valakit, aki vállalná a
felelősséget, ahol a gyermeküket veszített anyák azért harcolnak, hogy
elismerjék munkájukat, és nem győznek segíteni a sok, hozzájuk fordul-
ló nőn. Sokszor tapasztalhattuk, hogy amikor egy nő a pszichiáterénél
vagy pszichológusánál megemlíti, hogy valamikor abortuszon esett át,

8 hetes magzatgyermek

Ez a baba 8 hetes korában 4 cm nagy, de ennél is fontosabb, hogy kis
testében már minden szerv megtalálható. Ez azonban nem azt jelenti,
hogy teljesen kifejlődött állapotban vannak és hogy akár az anyaméhben
kívül működhethetnének is. A következő hónapokban folyamatos fejlődé-
sen mennek át.

az illető csak bólint, majd túllépve azt kérdezi, hogy és milyen problémái vannak még. Ez azt mutatja, hogy nem tulajdonít ennek a ténynek semmilyen jelentőséget.

A szakirodalomban azonban már egyre gyakrabban ismerik el, hogy a jog szerint legálisnak tekintett terhességmegszakítás a lélek mélyén komoly következményekkel jár. Ilyen igazoló kutatási eredményre jutott Anne Maguirer francia bőrgyógyász és pszichoanalitikus. A Carl Jung iskoláját követő szerző *A bőrbetegségek, mint a lélek hírnökei* című könyvében (Walter Kiadó, 1991) beszámol egy húszéves nőről, aki nehéz bőrbetegségben és depressziótól szenvedett. A fiatalasszony ugyan látszólag a bőrbetegségébe halt bele, de a halál mélyebb oka a hónapokkal korábban elvégzett abortusz volt. A fiatal nő „erős erkölcsi beállítottsága” testi betegség (bőrbetegség) formájában nyilvánult meg és sajnos gyógyíthatatlan volt. Figyelemre méltó, ha a legális abortusznak ilyen káros hatásairól adnak hírt a szakirodalomnak olyan művelői, akik maguk nem vallásosak.

Sértő és leverő

Nagy jelentősége van annak, ha olyan szakemberek, mint amilyen dr. Maguirer, maguk is felfigyelnek arra, hogy nemcsak az illegális, de a legális abortusz is járhat halálos szövődeményekkel. A hivatalos orvoslás gyakran nem tart betegségnek olyan tünetcsoportokat, mint például az alkoholizmus, amelyet csak a közelmúltban nyilvánítottak betegséggé, és amelyekkel éppen ezért a különféle civil vagy egyházi szervezeteknek kell foglalkozniuk.

Sok nő szenved abortusz után, de ezekről pszichoterapeuta segítségével nélkül nem tud beszélni. Éppen ezért rendkívül fontos biztatni őket és meggyőzni arról, hogy nincsenek egyedül, nem egyedi esetek, nem kell szégyellniük magukat, és az abortusz miatt még nem váltak erkölcstelenné. A világi nők által elindított gyógyítómozgalom nyitva áll mindenki előtt, aki „nem tud megbékélni” az abortuszával. Ezek az emberek elfogadnak minden olyan nőt, akit akár vallási akár lelki okok miatt bánt a lelkiismerete. Lehet, hogy ez a szenvedés a kései, pszichoszomatikus következményektől van, melyek bármikor megjelenhetnek, mint valami „időzített bomba”. Mi, akiknek Káin abortuszjelével a lelkünkben kell élnünk, bátrak voltunk megtenni azt a lépést, hogy esetünket újra felidézzük önmagunk előtt és beszéljünk róla a szélesebb nyilvánosság előtt is. Nyitottak vagyunk minden olyan nő

felé, aki utat tévesztve céltalanul hánykolódik gondjai közt, vagy az abortusz utáni szindróma valamely jelével küzd valahogy úgy, ahogy már említettük, és nem tudja, mi is történik vele valójában. Vannak közöttünk olyanok, akik mindig is hívők voltak, mégis alávetették magukat az abortusznak. Ilyen például Susan M. Stanford, aki az abortusza idején is katolikusnak tekintette magát. Azt hitte, és környezete is erre bátorította, hogy válságterhességének konfliktusát egyedül az abortusz fogja megoldani. Vannak aztán olyanok is, akik éppenséggel az abortusz után lettek hívővé. Sokan az abortusz után átélt események hatására tértek meg, amikor már-már úgy érezték, hogy teljesen elkárhoztak. Egy dolog azonban mindegyiküknél teljesen azonos, bármily ok miatt estek is át az abortuszon. Ez pedig az arra való *rádöbbenés, hogy óriási veszteség érte őket*. Noha azt szokták mondani róluk, hogy „majd csak később lesz belőlük anya.” Jövendő anyáról szoktak beszélni, de nem szoktak jövendő gyerekekről, noha igazság szerint ők már a fogantatás pillanatában anyák lettek. Ennek az anyaságnak azonban nem csak biológiai jelentése van, hanem bizonyos kulturális és ideológiai is, ami a várandósság alatt egyre jobban kialakul, megvilágosodik, szülés után pedig tovább gazdagodik.

Mit tudunk az abortusz utáni szindrómáról 1985 óta

A német nyelvterület országában Dorotte Erlbruch volt az első, aki az abortusz utáni tünetcsoportot a legáltalában összefoglalta: *Az abortusz utáni trauma. A megszakított terhesség kockázatai*. (Mut Verlag, 1992). Könyvét a nagyközönségnek szánta, ezért érthető formában, nyíltan és megfontoltan közelítette meg a témát. Nem hallgatta el az ellenkező nézeteket sem, és az abortusz utáni tünetcsoporttal kapcsolatos főbb vitapontokat sem. Említi, hogy a posztabortusz szindróma gondolatát elsőként Dr. Anne C. Speckhard amerikai pszichológusnő és családterapeuta vetette fel egy értekezésében. Dorotte Erlbruch azt állítja, hogy még az abortusz utáni szindróma jelentősége ellen írott tanulmányok sem tagadják magának a betegségnek a létezését. Mindig az dönt, hogy tesz fel a kutatás alapkérdését, nevezetesen, hogy az érintett nőket csak kérdőívekkel vizsgálják, vagy ezek mellett még komoly pszichológiai mélyinterjúk is készülnek. Az eredmények ezek függvényében térnek el. Dorotte Elbruch azt is írja: „néhány megkérdőjelezi azt, hogy ez a szindróma valójában az abortusznak a következménye-e”. Az érintett nők szerencsétlenségére az abortusz pszichoszomatikus

következményeit többnyire a „társadalom részéről jelentkező közösségi elfojtásnak” tulajdonítják, amely azonban némelyeknél például szomatizációban ölt testet. Az ilyen páciens tudatosan, vagyis az esze által vezérelve állítja, hogy az „abortusz benne nem hagyott semmi nyomot”. A valóság azonban az, hogy sem a testi, sem a lelki állapota nem megfelelő, depressziós tünetek vagy szorongásos időszakok, kommunikációs zavarok jelentkeznek, és a beteg – magát egészségesnek gondoló nő – mindezzel képtelen megbirkózni.

Dorotte Elbruch joggal teszi fel a kérdést, hogy hát akkor hol is történik „a szomorúság feldolgozása” az abortuszon túljutott nőknél. A nőt gyakran olyasféle magyarázatokkal csalják az abortusz hálójába, hogy ez a legegyszerűbb megoldás. Olykor még azt a szarkasztikus megjegyzést is hozzáfűzik, hogy mindez a gyerek érdekében történik.

Az ész pedig bizonyos ideig el is fogadja ezt a taktikát. A tudatalatti, a psziché, a lelkiismeret azonban hosszabb idő múltán – például rémálom formájában – megszólal.

Dorotte Elbruch mindezt tanulmányokkal – többek között a bázeli Mark Merz pszichoanalitikus eredményeivel – igazolja. Ez a szakember sok más kollégájával együtt jól látja a nő abortusz utáni veszélyeztetettségét, de ugyanakkor az a véleménye, mint a londoni L. Taylor doktornőnek is, hogy az érintett nő problémáit magyarázó megbeszélésekkel el lehet oszlatni. Dorotte Elbruch például azt válaszolja azoknak a túlzottan is magabiztos tudósoknak, akik szerint az ilyenfajta gondokat néhány alkalomra terjedő beszélgetéssel meg lehet oldani, és az abortuszok liberalizációját pártolják, hogy ez az úgy sokkal összetettebb, mint ahogy azt némely politikai vagy más ok miatt vezérelt agy gondolja és sugallja a nőknek is. Ezek az emberek csak legyintenek, ha arról hallanak, hogy a nők abortusz utáni szindrómától szenvednek vagy támadásba lendülve azt állítják, hogy mindez csak a vallás torzító hatásának tudható be, vagy hogy csak a maradi nevelésből fakad, tehát teljesen fölöslegesen és alaptalanul eredményez büntudatot. Szerintük mindössze csak az a feladat, hogy ezeket a szegény nőket meg kell szabadítani a lelkiismeret-furdalástól, s már túl is vannak a problémán. Azt állítják, hogy mivel az eltávolított gyerek „még nem volt ember”, a büntudat csak amolyan vészmadár, amit el kell hessegetni.

Vállalni kell a felelősséget

Dorotte Elbruch Martin Buber zsidó filozófus állítására hivatkozva írja. „Az igazi büntudat a rendes emberi kapcsolat felbomlásából fakad. Ha a büntudatnak ebből a helyes meghatározásából indulunk ki, akkor azt mondhatjuk, hogy a nők igenis helyesen érzik, hogy a terhesség megszakításával egy emberi kapcsolat ért véget (továbbá egy emberi életet is kioltottak e kapcsolat megszakításával). Nem lehet ezért semmibe venni ez a romboló büntudatot, nem helyes azt gondolni erről, hogy mindössze a nevelés hatására alakult ki vagy hogy jelentéktelen. Ez persze nem jelentheti azt, hogy pellengére kell állítanunk az abortuszt végeztető nőket, vagy hogy mi vessük rájuk „az első követ”, de azt igenis jelenti, hogy – mint ezt Dorotte Elbruch mondja – bátran szembe kell néznünk az abortusz következményeivel és a vele járó bűnnel, s szembe fogjuk állítani a valódi emberölés vádjával. Ennél az eszmecserénél vagy szélesebb értelemben vett megmérettetésnél – melyet a terapeuták konfrontációnak neveznek – az abortusz utáni szindrómában szenvedő nők általában azt igénylik, hogy e beszélgetéseket, terápiás vagy lelkipásztori segítséget *nőktől* kapják. Még hozzátenném: ugyanígy igénylik az *egyház* segítségét is.

Susan Stanford terápiát ajánl, amely túllép az általános gyógymódon. Mindent megelőző fontosságú az, hogy vegyük komolyan az abortusz utáni szindrómát, hogy az ne válhasson további kínok forrásává vagy sötétben való tapogatózássá. Az érintett nők azonban gyakran elfojtják, tagadják ezt, ha nem kapnak a feltáráshoz megfelelő segítséget. Csak-hogy a lelkiismeretet nem lehet sokáig kijátszani. A nők lelkiismeretét nem lehet sem feministának, sem antifeministának nevezni, és nem lehet elhallgattatni még akkor sem, ha az abortuszt a „szakértők” írásban javasolták. A lelkiismeret ugyanis megvesztegethetetlen. Nem lehet ideológiákkal sem elhallgattatni, mert ez „a transzcendencia hívása”, amelyet az ember „a lelkiismeretével hall”, amint ezt Victor E. Frankl leszögezte.

Az abortusszal kapcsolatban azt az igazságot szokták leginkább elfojtani, hogy a magzati életkorát élő gyermek „ember a foganás pillanatától”, és az hogy a lelkiismeretnek van transzcendentális hívása! Aztán persze a politikusok is jönnek a maguk vádaskodásával, nevezetesen azzal, hogy az érintett nőkben mi „büntudatot akarunk kiváltani” azzal, hogy

1) az abortusz utáni szindrómát valóságos betegségnek tekintjük,
2) hogy problémának tartjuk magát a büntudatot és az ennek körében felmerülő felelősség kérdését.

E két téma fölvetőit gyakran nevezik nőellenesnek. Általában arról akarják meggyőzni az abortuszon átesett nőket, hogy felelősségteljesen cselekedtek, mert még vagy tanultak vagy elhagyta őket a kedvesük stb.

Gyakran állítják azt is, hogy „a gyerekek is a jobb”, ha nem kell neki erre a atomháborútól vagy más szörnyűségektől veszélyeztetett világra jönnie.

„A transzcendencia hívása”

Mindezzel szemben én azt állítom, hogy ezeket a fogalmakat igenis „nőbarát” értelemben használjuk, ha feltételezzük, hogy *a nőknek is van lelkiismeretük*. Márpedig bizton állíthatom, hogy lelkiismeretük még azoknak a nőknek is van, akik kilátástalan helyzetük miatt csak az abortuszban látták az egyetlen megoldást. Igaz, egy kicsit pontosítanék a tekintetben, hogy az abortuszt vállaló lelkiismereten belül el volt zibbadva az, ami a lelkiismeret lényege. Más szóval a terhességmegszakításról való döntés pillanatában ezt a lényegét elfojtották. Elfajtották tehát a „transzcendencia hívását”. Persze akadnak olyanok, akik nem is akarják hallani ez a hívást. Sajnos ez igaz, bármily kellemetlen is.

Ha az érintett nő azt állítja, hogy a lelkiismeretét akkoriban eltompították, akkor ez már az első lépés a szembenézés felé. Érthető, hogy némely politikai csoportok nem örülnek ennek, mert a magabiztos nők nehezebben kezelhetők, játszhatók ki, mint azok, akiket fortélyos félelemmel igazgatnak a saját érdekeik szerint.

Gyakran hallani azt is, hogy az abortusz utáni szindróma csak anynyiban létezik, amennyiben bebeszéli maguknak a nők. Ha ez valóban így volna, és az abortusz utáni szindrómát tényleg nem kellene komolyan venni, akkor a vérfertőzés áldozatainak sem kellene segíteni és az ő sérülésükkel sem kellene törődni a gyógyítónak. Akik tehát azt állítják, hogy nincs semmiféle abortusz utáni kórtünet, és az abortusz nem tekinthető egy emberi lény megölésének, ezek jobb ha megadják a nőknek azt a szabadságot, hogy ők maguk döntsék el, hogy ez a lelki szövedmény létezik-e vagy sem.

Huszonnyolc éves fiatalasszonyként igen nehéz helyzetbe kerültem. Akkor szinte kapásból és rendkívül magabiztosan azonnal ajánlották, hogy abortáljak. Az abortuszt egyetlen lehetőségként ajánlották azzal a megjegyzéssel, hogy majd ez megoldja a problémáimat. Még siettetek is, hogy minél gyorsabban szakítsam meg a terhességemet. (Állítólag azért, hogy „kíméljem” a gyereket. Ugye micsoda ellentmondás?!) Akkor még senki sem mondta ki, hogy a gyermek emberi lény. Persze a kérdést úgy is meg lehetne közelíteni, hogy egy huszonnyolc éves nőnek ezt már tudnia illene. Csakhogy ilyenkor a fajfenntartás anyai ösztönét elnyomják az úgynevezett „humanista kultúrával”. Ismerünk más eseteket, amikor a nők nem védték meg a már megszületett gyermeküket, mert például féltették a maguk életét, vagy tartottak különféle társadalmi megtorlásoktól. Gyakran adódnak helyzetek, amikor a nőknek kell megvédeniük a gyermeküket a férfiaktól, sokszor a gyermek vér szerinti apjával szemben. Bár hihetetlennek tűnik, de olykor önmaguk ellen is védeniük kell a babát.

Ezt a helyzetet a mesékben úgy osztják két különféle szerepre, hogy az anyák gyermek elleni vétkeiket mindig a gonosz mostohákra ruházzák, tehát ezeket sosem a biológiai anya követi el. A gyermek képzeletvilága, fantáziája éppúgy, mint a felnőtté, nem érzékeli és nem is kell érzékelnie azt, hogy a saját, vér szerinti anyja is lehet gyenge vagy akár „rossz” is.

Lényeges, hogy világosan lássuk az abortusz utáni szindrómával kapcsolatos vitákban ezeket az összefüggéseket. Elterjedt modern mítosz, hogy az az anya, aki abortuszra ment, azért nem tett semmi „rosszat”, mert „az még nem volt gyerek”, és az anya amúgy sem képes semmi rosszat elkövetni, a saját gyermekével szemben pedig végképpen nem. Ez a megközelítés lehetetlenné teszi, hogy szembenézzünk az abortusz utáni bűnnel. Politikai csoportok használják és kihasználják ezeket a tabuvá lett tételeket. Édeskés szólammal hízelegni szoktak az érintett nőknek, vagy „együtt érzően” biztosítgatják őket, milyen nehéz is a döntés, amely előtt álltak, és hogy bizony nem volt könnyű dolguk, amikor az abortusz mellett döntöttek, s még hozzáteszik, hogy úgylis a nők tudják a legjobban, mi a jó nekik és így tovább.

Az abortusz utáni szindrómától szenvedő nőket biztatnunk kell, hogy legyenek bátrak és erősek egy régi önmagukkal való szembenézés vállalására. Ilyenkor nem az a megoldás, ha magunkba zárkózunk, vagy szépítgetjük az indítékainkat. A hasonlóan érintett személyek közreműködésével kialakított csoportos beszélgetések oldhatják a görcsös elszigetelődést. Philippe Madre Franciaországban kidolgozta

a „szeretettel váró család” modelljét, amely nemcsak az abortusz előtt álló nőknek jelent segítséget, hanem azoknak is, akik már átestek rajta. Úgy gondoljuk, hogy ezt a modellt más országok is követhetik.

A félelem

Vegyünk példaként két abortusz utáni tünetet, az érzelmi élet elhalását („robooter feeling”) és azt félelemérzetet, hogy az abortuszt elszenvedett nő később születő gyerekeit is nagy baj érheti.

Kezdjük a félelemmel!

Mai, zaklatott világunkban természetes, hogy minden anya félti a gyermekét. Félt, hogy elütheti egy autó vagy valami más baja eshet. Minden anya ismeri azt az érzést, amikor kiveri a hideg verejték, mert egy mentőkocsi szirénája visít a csendbe és a gyermeke éppen nincs vele. Abban a pillanatban az ablakhoz ugrik, és keresi a gyermekét. Amikor ezek a pillanatnyi félelmek görcsösek vagy rohamszerűek lesznek, akkor már valami nagyon nincs rendjén. Az emberi lelket, a pszichét a legagyafúrta okoskodással sem lehet becsapni.

Az abortuszon átesett nők évekig nehezen viselik, ha kisgyermeket látnak. Mások a porszívó hangját nem tudják elviselni, mivel az az abortusznál használt vákuumos műszer hangját juttatja eszükbe. Más nők a később született gyermekeiket szinte mindentől eszelősen féltik. Ilyen esetekben csak a gondos kezelés segíthet. Ehhez azonban jól kell ismerni az abortusz utáni tüneteket. A vizsgálatnál általában arra a megállapításra jutnak, hogy e pánikszerű, hisztérikusan féltő magatartás az abortusz élményében gyökeredzik. Csak az vezethet eredményhez, ha a diagnózis pontos és a kezelés ebből indul ki.

„Roboter feeling”

Az abortusz utáni tünetcsoport másik kiemelésre méltó tünete az érzelmi élet elhalása („robooter feeling”).

Susan Stanford könyvében több ezer nő elbeszélése alapján ír erről. Azzal a pillanattal kezdi, amikor az orvos nyugodtan, tárgyilagosan elmagyarázza az anyának, hogy miként szakítja meg a terhességét:

Olyan vidám köszönéssel fogadott, mintha csak egy délutáni kávézás előtt álltunk volna.

– Először elmondom magának, miben is áll a műtét lényege – mondta. (Tudjuk, hogy a „műtét” kifejezés valójában a beavatkozás elkenése.)

– Az egész mindössze húsz percig tart.

Bólintottam, mert a félelemtől meg sem tudtam mukkanni. Lehet, hogy még könnyek is elfutották a szemem, mint már előtte is. Elmagyarázta, hogy a hüvelyemen át bevezet a méhembe egy vékony csövet. A cső egy műszerhez csatlakozik, amely kiszippantja a méhemben felhalmozódott sejteket.

– Közben egy kis fájdalmat érez majd – tette hozzá. – Jelezze, ha a fájdalmak fokozódnának!

Az abortusz után azt mondta az orvos:

– Hát ezzel meglennénk. Egész jól viselte.

De Susan Stanford másképp érezte. A „kis műtétnek” nevezett operáció után valami olyasmit érzett, mintha megérintette volna kezével a sors. Néhány perccel az abortusz után Susan hallotta, amint az orvos és az asszisztensnője beszélget.

Az asszisztensnő azt kérdezte, hány hetes terhes voltam. Az orvos azt válaszolta:

– Talán úgy hat- vagy héthetes.

Erre már feldühödtem. Szóval „hat- vagy héthetes”?! Amíg azt gondoltam, hogy csak egy sejtsomóról van szó, ez az egész nem volt annyira rémes. Miért is kellett meghallanom ezt a megjegyzést?!

Az abortusz-tanácsadóban azt mondták Susannek, hogy „utána” esetleg olyan érzése is lehet, mintha valamit elvesztett volna, de ő ennél sokkal többet érez. Susan így beszél erről:

„Ürességet, vigasztalanságot éreztem vagy még valami ennél is rosszabbat, amit nem is lehet elmondani. Azelőtt személyiségem, életem, lelkem volt. Aztán már csak egy test voltam, amelyben minden értékes összetört. Olyan érzés kerített hatalmába, mint amikor valami láthatatlan erő szétrombol benned minden fontosat, és nem tudtam ezzel az érzéssel szemben semmit sem felmutatni, ami értékes lett volna, ami erő adott volna. Amikor öltözködtem, úgy éreztem, hogy csak egy kirakati bábura rakom fel a ruhát.”

Susan Stanford később tudományos és tanári pályafutását az abortusz utáni szindrómában szenvedő nők gyógyítására cserélte. Hihetetlen pontossággal írja le, miben mutatkozik meg a „roboter feeling”:

A harmadik, magzati életkorú gyermekem abortálása után a gyermek apja hazahozott a klinikáról. Kisétáltunk a ligetbe, ahol gyerekjátsszóter is volt, és amelyet a gyerekeinkkel együtt jól ismertünk. Nem

terveztük el előre, nem volt ez valami előzetesen elhatározott, tudatos lépés. Ez ugyanis fölötte visszás, sőt ironikus lett volna.

Ma már úgy gondolom, hogy akkor ébredt fel bennem a gondok és problémák által elnyomott ösztön, és a gyerekjátsszóter felé vezető lépteket már akaratomtól függetlenül ez vezérelte. Így hangzott az a bizonyos belső üzenet:

– Én tulajdonképpen nem akartam elpusztítani a gyermekem. De hát akkor ti tettétek?! Mit tettétek velem?

Egy tehetséges terapeuta, aki nagyon jól ismeri az abortusz utáni szindrómát, a lélekelemzés során még mélyebbre hatolt. A nőket éveken át kínzó roboter feeling nem feltétlenül látható, sőt éppen azoknál lehet a legsúlyosabb, akik e lelki fájdalmuk ellen „védőpáncélt” öltöttek. Susan Stanford későbbi praxisában azt tapasztalta, hogy azok a páciensei, akik tetszetős külső maszkot vettek magukra, később mégis bevallották, hogy az abortusz óta belül lassanként elhaltak!

Az abortusz utáni tünetegyüttes két kínzó tünetét ismertettem, hogy ebben a kemény, gyakran könyörtelenül durva világban rámutassak: nemcsak az illegális abortuszok utáni halálesetek igazolhatják, hogy az abortusz igenis mély lelki sérülés is, amelynek hosszú távú következményei vannak.

A sérülés semmiképpen sem „csak pszichés”

Kérem a társadalmat, az orvosokat, a terapeutákat, akik komolyan foglalkoznak a nők abortusz utáni problémáival, hogy ne legyintsenek csak erre a tünetcsoportra, és ne söpörjék le azzal az asztalról, hogy ez az egész „csak pszichés” alapon van. Dorotte Elbruch említi, hogy a Bibliában található héber *'nefes'* nemcsak a lelket jelenti, hanem a test és a lélek elválaszthatatlan egységét valahogy úgy, ahogyan a görög *kalo-kagathia* kifejezés is. Az embernek tehát nem csak *'nefes'-e* van, hanem teljes egészében ő maga a *'nefes'*.

Az csak javunkra válik, ha saját magunkat ilyen egységként fogjuk fel. Tragikus, ha arra kényszerítik a nőket, hogy kitépjék a lelküket azzal, hogy meg akarják őket fosztani attól a tudattól, mi történt a gyermekükkel az abortusz után.

Niobé a görög mitológiában kővé változott, már sírni sem tudott, amikor elrabolták és legyilkolták a gyermekeit. Így van ez sok nővel az abortusz után is. Szó szerint el kell fogadnunk azt a tényt, hogy egyszerűen „nem képesek sírni”. Már semmit sem éreznek, mert „valami” na-

gyon mélyen megszakadt, meghalt bennük. Megkeményedtek. Talán csak a kegyetlen agresszió képes a „követ megpuhítani”. Az abortuszról folytatott politikai viták is ezért olyan kemények. Az abortuszkérdésben közvetlenül vagy közvetve érintett emberek minden politikai döntéshozatal esetén rendkívül keményen elkötelezettek. Ez a kemény kegyetlenség a magzati életkorát élő gyermek eltávolításával kezdődött, egy születés előtti élet kioltásával és most a politikai életben folytatódik, ahol senki sem maradhat távol az abortusz problémájától, senki sem mentesül a maga társadalmi felelősségétől, hiszen ez polgári kötelessége.

Látnoki igazságot tartalmaztak Kalkuttai Teréz anya azon szavai, mely szerint az abortusz megbontja a békét, s bizonyos háborút jelent, és hogy a gyermekek védelme melletti kiállítás, akár a megszületésük előtt, akár az után történik, elmélyíti az ember belső békéjét.

Ha az érintett nő az abortusz utáni kezdeti szakaszban sikeresen fojtja is el érzelmeit, mégis minden olyan beszélgetést, amely erre a témára irányul, személyük elleni támadásnak tartanak, és máris védekezni kezdenek vagy gyakran ellentámadásba lendülnek, és azzal vádolják a beszélgetőtársukat, hogy bűntudatot akar ébreszteni bennük. Az abortusz utáni érzelmeket elfojtó nők bizonyára Kalkuttai Teréz anya szavait is támadásként értelmezik.

Az abortusz utáni szindrómával (PAS) kapcsolatos gyér ismeretek miatt szinte könnyed szórakozásnak tekintik ezt az abortusz liberalizációjáért harcolók. Ezek gyakran állítják azt, hogy az abortusz megkönnyítése, liberalizációja:

1. egyfelől csökkenti az abortuszok számát,
2. másfelől vigasszal szolgál az érintett nőknek lelkiismeret-furdalás esetén.

Mindkét érvelés alaptalan és nem bizonyított. Az alkotmányos alapon álló törvényhozásnak az a feladata, hogy az abortuszok megelőzésére törekedjen, és nem engedjen utat az „abortusznak mint drognak” (Philippe Madré).

A születés előtti gyermek: személyiség

Csak akkor lehet hatékonyan küzdeni az abortuszok megelőzéséért, ha pontosan tudjuk, hogy *a gyermek már a szülés előtt is személyiség, állítja másokkal együtt Susan Stanford*. Ezt sok tanácsadóban ma- még nem mutatják be, s úgy tekintik, mintha köztudott lenne. A tömegtájékoztató eszközök gyakran vissza is élnek ezzel, amikor jórészt abortuszok

végzéséből élő orvost mutatnak, az eltávolított gyermeket pedig úgy állítják be, mint valami kis parazitát. Ez rendkívül aljas módszer. Mint ha a megsemmisített apró személy maradványai csak azért, mert kicsik, e személy nem létezését bizonyítanák. Mindig sokat töprengtem azon, hogy miért is nem tisztelik eléggé azt, ami kicsi?! Alapjában véve éppen ennek fordítottját kellene tapasztalnunk, vagyis azt, hogy a legkisebb emberi lénynek kellene a legnagyobb együttérzést és védelmező magatartást kiváltani belőlünk.

Az abortusz utáni szindróma megértése az egész társadalomnak azt a lehetőséget kínálja, hogy újból megértse a legapróbb emberi lényt. Azt gondolom, hogy az, aki a magzati életkorát élő gyermeket nem tekinti embernek, az a későbbiekben sem fogja rendesen ellátni és gondozni a gyermekét. Ha valaki merev határt állapít meg a „még nem személy” és a „már személy” között kb. a terhesség harmadik hónapja végén), azal mérhetetlen erkölcsi kárt okoz. Köztudott, hogy ezt a határt teljesen önkényesen, bizonyos orvosi célokat figyelembe véve alakították ki. Az emberi élet ilyen arányú lefitymálása pusztító következményekkel jár.

Kétségtelen, hogy nem könnyű gyógyírrel szolgálni azoknak az anyáknak, akik egyedül gondoskodnak a családról, mert a gyermek apja gyáván megfutamodott a felelősség elől. A mindenfelé elterjedt és támogatott egész napi gyermekgondozás, amely nem a gyermek otthonában van, azt jelzi, hogy ez csak rész megoldás.

Az igazság mellett nem lehet csak úgy elmenni

Van azért valami, ami mellett nem lehet csak úgy elmenni. Ez pedig az az életigazság, amely már az élet legkorábbi kezdeténél jelen van.

Ez az igazság az életről, a gyerek születés előtti személyiségéről és arról szól, hogy – ha a gyermeket az abortusszal hulladékgyűjtőbe dobják – akkor annak vannak következményei, a saját gyermekem megölése igenis keserű tapasztalatot hordoz magában akkor is, ha ezt az érzést tudatosan és erősen elfojtjuk. Mi, nők igenis tisztában vagyunk azzal, hogy ez gyilkosság. Mi azonban tudjuk azt is, hogy noha ezt a gyilkosságot nem gátoltuk meg, sőt bizonyos emberi válsághelyzetünkben még talán „akartuk” is, de azért mi nem vagyunk gyilkosok, és így senkinek sincs joga elítélni minket! Mi, akik válsághelyzetbe kerültünk a terhességünkkel, majd az abortusz után önmagunkkal is, sóvárgunk arra, hogy tisztességesen bánjanak velünk. Ha azonban álszentséggel találkozunk – akár jó, akár rossz szándékkal párosul –, az pokollá teszi abortusz utá-

ni életünket és meghiúsítja a segítségnyújtást. Másokat könnyen hibáztatunk vagy vonunk felelősségre, önmagunkkal ezt nem nagyon szoktuk megtenni. Ennek ellenére is állítjuk, hogy senki sem mondta meg nekünk, hogy az abortusz voltaképpen olyan, mint egy öngyilkossági kísérlet. Csakhogy itt ketten voltunk krízishelyzetben: én mint az anya és a méhen belül a gyermek. És amikor bajba kerültünk, senki sem segített rajtunk, vagy nem tudtuk a támogatást elfogadni. Sem akkor, sem az abortusz után nem akartuk, hogy valaki ígéretekkel traktáljon vagy „mézesmadzagot” huzigáljon az orrunk előtt. A magány és a kétségbeesés fokozódó félelem meggátolt minket a valóban szabad döntésben. Bizony nehéz kimondani az igazat. Tudjuk, hogy sokan mondogatják: „szedd össze magad”, és azt hiszik, hogy ezzel teljesítették is a segítségnyújtás embertársi kötelességét. Tudom, hogy még az abortusz előtt azt szerettük volna, ha úgy harcolt volna értünk, hogy eközben tiszteletben tartja a mi igazi szabadságunkat, amely elválaszthatatlan a felelősségtől, és megértette volna a kétségbeesésünket. Akkor talán nem törődünk volna bele olyan könnyen, hogy „az élet már csak ilyen”. Oly boldogok lettünk volna, ha valahol megjelent volna csak egyetlen reménysugár, ha megerősödhattünk volna abban, hogy bármi történjék is, mi azért világra hozzuk a gyerekeinket. Akárhogy tagadjuk, akárhogy szépítjük akár éveken át is, végre most már tudjuk és érezzük, hogy az abortusz megadás volt és vereség. Ezt mindannyian tudjuk. A legnehezebb azonban önmagunknak megbocsátani. Akkor is nehéz ez, ha már megtaláltunk a magunk és elpusztított gyermekeink útját Istenhez. Köszönjük, de nem kell minket senkinek sem korholnia mindezért vagy emlékeztetnie minket minderre, mert ez most már nem az ő felelősségük. Azt azonban hadd kérdezzük meg, hogy *hol is voltak Önök akkor?* (És hol vannak akár most is, amikor – az abortusz után – már mi is érezzük az Önök érdektelenségét, fásultságát a magunk testi és lelki szenvedéseivel együtt?)

75 000 művi abortuszért vagyok felelős

Dr. Bernard Nathanson

Részlet Dr. Bernard Nathanssonnak, a legnagyobb abortuszklinika volt igazgatójának beszédéből az abortuszpártiak taktikájáról. A beszédet Dublinban tartotta az ír alkotmány megváltoztatásának alkalmából.

Önök közül már sokan hallottak rólam, s tudhatják, hogy Amerikában a világ legnagyobb abortuszklinikáját igazgattam. Klinikánk „szép” nevét világszerte ismerték, így hangzik „A Reprodukív és Szexuális Egészségközpont”. Az intézmény New Yorkban működött, én alapítottam és vezettem mint igazgató. Két év alatt mintegy 60 000 abortuszt végeztünk, 35 orvos dolgozott a kezem alatt. A klinika naponta reggel nyolc órától éjfélig rendelt. Naponta – a vasárnapokat is beszámítva – 120 terhességmegszakítást végeztünk. A karácsony szent estéjét, vagyis egyetlen napot kivéve, egész évben dolgoztunk. Én magam a fentiekén túl még kb. 15 000 terhességet szakítottam meg a magánrendelőmben. Így tehát 75 000 abortuszért vagyok felelős. Meg kell mondanom, hogy erre a statisztikára egyáltalán nem vagyok büszke, de úgy vélem, hogy a témával kapcsolatos felszólalásom így bizonyos szempontból tárgyyszerű és valamelyest hiteles is lesz.

Alapító tagja voltam annak a társaságnak, (*National Association for Repeal of Abortion Law* – a későbbiekben: NARAL) amely az abortuszt tiltó törvény eltörlését követelte. Ez később az Abortuszra való Jog Akciós Ligájára változott át (*National Abortion Rights Action League*), amelyet Laurence Laderrel alapítottam, és amelynek dolgozott Betty Freadan, az ismert feminista és a politikus Caroline Brighter New York Cityből. 1968-ban még bátor cselekedet volt e szövetség megalapítása. Akkoriban még csak kis csoport voltunk, és az első évi költségvetésünk mindössze 7500 dollár volt. Mint már említettem, akkor nagy vakmerőség kellett ahhoz, hogy az abortusztörvény reformjáról akár csak beszéljünk. Ha akkor közvélemény-kutatást végeztünk volna, az amerikaiak 99,5% a legális abortuszok ellen lett volna. A mi kis költségvetésű, elszánt csoportunknak röpké két év alatt mégis sikerült elérnie, hogy New York City 140 éves abortusztörvényét eltöröljék. Ezzel New York lett Amerika abortuszfővárosa. Három évvel később győztünk a Legfelső Bíróságon is, amely bevezette a legális abortuszt az Amerikai Egyesült Államoknak mind az ötven tagállamában.

Hogy miként voltunk erre képesek? Rendkívül fontos, hogy önök itt most megértsék az általunk választott taktikát, mert apró módosításoktól eltekintve ugyanezt a módszert használják az egész világon. Egyetlen nyugati típusú társadalmi rendszer sem mentes az abortusz mentálhigiénés járványától.

A NARAL-csoport 1968-ban jól tudta, hogyha becsületes közvéleménykutatást végeztetne, minden fronton csak veszteséget könyvelhetne el. Éppen ezért az alábbi módszert választottuk:

Azt nyilatkoztuk a sajtónak, hogy közvélemény-kutatásaink szerint az amerikaiak 50-60% az abortuszok mellett van.

Ez persze sikeres taktika lett, amely beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Ha a tömegnek elegendő ideig azt sugallják, hogy mindenki az abortuszok legalizációját kívánja, akkor egy idő után szinte törvényszerű, hogy csaknem minden sajtót fogyasztó amerikai maga is ezt a szemléletet alakítja ki magában, ugyanis kevés olyan ember van, aki szeret kisebbségben maradni. Ez volt az egyik jó „húzás”. Soha el nem végzett, becstelen vagy homályos következtetésű közvélemény-kutatások intenek, hogy mindig legyenek nagyon óvatosak és éljenek józan fenntartással minden úgynevezett közvélemény-kutatási eredménnyel szemben, akár újságban olvasnak vagy a hírekben hallanak ezekről. Az abortuszpárti mozgalom ma is a leggyakrabban ezt a taktikát használja.

Továbbá tudtuk azt is, ha a helyzetet drámainak tüntetjük fel, és ennek során elég támogatót nyerünk meg, akkor könnyen eladható lesz majd az abortuszt legalizáló program.

Ezért tehát mindenekelőtt hamis számokat adtunk meg az Amerikában végzett abortuszok éves adatairól. Tudtuk, hogy évente mintegy 100 000 abortuszt végeznek. Ezzel szemben mi azt állítottuk a nyilvánosság előtt, hogy évente egymilliónál is több terhességet szakítanak meg. Tudtuk, hogyha valaki elég sokszor hangoztat egy akármilyen óriási hazugságot, akkor előbb-utóbb meggyőzi erről a nyilvánosságot is, ahogy egyébként ezt már előttünk Hitler „barátunk” is bizonyította Németországban.

Tudtuk, hogy illegális abortuszoknál évente 200-250 nő hal meg. Ezzel szemben mi azt állítottuk, hogy ez a szám tízezres nagyságrendű.

Aztán nekiláttunk, hogy ezeket a számokat a sajtó közreműködésével betápláljuk a tömegek agyába. Mindez kitűnő eszköznek bizonyult arra, hogy meggyőzzük amerikai polgártársainkat, hogy az abortuszt tiltó törvényt el kell törölni. Ha az emberek ezt tudták volna, hogy mi is az igazság, akkor biztosan megerősödik a meggyőződésük, és talán még a felelősségre vonásunkat is kezdeményezték volna. Ha összevetjük a 100 000-es és az 1,55 milliós nagyságrendet, ez 15-szörös eltérést mutat, és így érthető, hogy e számokat használva milyen óriási hazugságokat sikerült megetetnünk az amerikai társadalommal.

A másik taktikánk az volt, hogy meggyőzzük a nyilvánosságot: ha az abortuszt továbbra is tiltjuk, a számuk attól még nem fog csökkenni, sőt az illegálisak száma növekedni fog.

Pedig hát ez egész egyszerűen nem igaz! Ha ma betiltanánk az abortuszokat, attól még nem lenne 1,5 millióval több illegális terhességmegszakítás.

Taktikánk fontos részét képezte annak az egyébként tudományosan bizonyított ténynek a tagadása, hogy az élet a fogantatás pillanatában kezdődik. Elkentük és egyszerűen megkerültük a nyílt választ. Azt hoztuk fel, hogy annak eldöntése, hogy mióta lehet emberi életről beszélni, ez teológiai, jogi, etikai, illetve filozófiai kérdés, de semmilyen szempontból sem tudományos.

Az abortuszpártiaknak az is kedvelt taktikája, hogy sem jelenleg, sem a jövőben nem lehet meghatározni, mikor is kezdődik az élet. Ennek ellenére mégis meg kell határoznunk. Ezt a feladatot sem tudományos, sem jogi, sem etikai szempontból nem kerülhetjük meg! Az életet tehát igenis világosan és egyértelműen definiálni lehet:

Az emberi élet a fogantatással kezdődik, a megtermékenyítés pillanatától a magzati életkorát élő gyermek emberi lény

Nem létezik ugyanis olyan pont, amelyben a semmi hirtelen valami mássá változna, a személytelen dolog emberi személlyé lenne. Az anyaméhben történő fejlődés folyamán nem történik olyan gyors változás, ezért tehát az életet a fogantatástól a halálig folyamatos szakasznak kell felfognunk. Nincs kétségem afelől, hogy az abortuszt egy vitathatatlanul megkezdődött emberi élet szándékos kivégzésének kell tekintenünk. Meggyőződésem, hogy az abortusz a gyilkos erőszak megbocsáthatatlan cselekménye. Hozzá kell azonban tennem, hogy a nem tervezett terhesség igen súlyos gond. Mégis azt gondolom, hogy a válsághelyzet gyógyító megoldása helyetti szándékos pusztítással magának az emberi alkotóerőnek a gazdagságát is megtagadjuk. Sőt még ennél is rosszabb, hogy belenyugszunk a céltudatos gondolkodásmód kapitulációjába, s megfutamodván bizonyos szociális problémák megoldásától szégyenletes módon utat engedünk az erőszaknak. Tudósként nagyon is jól tudom – tehát nem hiszem –, hogy az emberi élet a fogantatás pillanatában kezdődik. Ha nem is vagyok a szó valódi értelmében vallásos, teljes szívemből hiszek annak az Istennek a létezésében, aki elvárja tőlünk, hogy erre a végtelenül szomorú és kimondhatatlanul szégyenletes cselekedetre, erre az emberiség ellen elkövetett bűntettre végre nyíltan és visszavonhatatlanul kimondjuk: ebből *most már elég!*

Igent mondunk a magzati életkorú gyermekre

Abortuszban érintett nők elbeszélései és versei

Az „Uram, és most hogyan tovább?” és a „Fiatal keresztények igent mondanak a magzati életkorú gyermekre” című nyomtatványokból (Augsburg, 1991)

Egy magzatgyermeknek

Tönkreteszed az egész életemet, a jövőmet, az álmaimat, mindent! Nem kértem belőled, de te mégis belém hatoltál, beléptél az életembe és most mindent felforgatsz. Most már nem élhetek úgy, mint régen. Azt akarom, hogy tűnj el az életemből! Aztán majd elmúlsz és már sosem létezel. Még csak mindössze pár napot kell a kórházban lennem. Nem tudom elmondani, mennyire gyűlöllek. Sosem akarlak látni!

És egyáltalán, hogy is nézhetsz ki? Vannak már érzéseid? Érdekes, de néha mégis úgy érzem, hogy van valami kapocs köztünk. Te bennem élsz és velem vagy.

Kimondhatatlan ez az érzés. Ahogy most így simogatom a hasam, érzem, hogy te állsz hozzám a legközelebb. De érdekes ez a köztünk lévő, láthatatlan kapcsolat! Nem, mégsem engedhetem, hogy elvegyenek tőlem. Olyan ez, mintha az ujjaink érintenék egymást. Most csodálatos melegség járja át a testem. Két élet egy testben. Ha az egyik meghal, vele együtt hal meg a másik egy része is – mindörökre. Senki nem vehet el téged tőlem! Mi ketten látni fogjuk egymást!

Izabel, tizennyolc éves

10-11 hetes magzatgyermek

Az utolsó havi vérzéstől számítva ez a baba 10/11 hete él. Súlya mintegy 30 gramm, nagysága 6 centiméter. A szíve már a 18-21. nap óta lüktet. Agyi tevékenységére 40 napos kora óta hullámok utalnak. Érti, ha meleg van, ha megérintik, érzékeli a fényt és a zajokat is. Minden testi funkciója működik. Az orvosok és biológusok „főtusz” névvel illetik, ő azonban zavartalan könnyedséggel lebeg a magzatvízben. Ez a víz, amelynek sótartalma megegyezik az őstengerekével, érzékeny szerveit és törékeny testét megvédi az ütésektől és összenyomódástól. A méhlepényből áramló vér fehérje-, zsír- és cukortartalmú anyagot szállít a sejtek energiaigényes építéséhez.

BESZÉLGETÉS EGY MAGZATTAL

*Először utáltalak, mint egy kábult,
mert fiatal voltam
és mindenki bámult.*

*Kétségbeestem!
Te egyetlenem,
hozzád fordultam,
és segítettél nekem.*

*És olvadni kezdett
bennem a jég,
mert jeledtől éreztem
a szeretet melegét.*

*És üzensz folyton,
azóta is,
támogatsz belül,
s a mély hóból is
boldogan felül
és integet neked,
amit adtál: az erős Szeretet.*

*Ezért hát most már azon leszek,
hogy senki, de senki el nem vehet!
De vajon miről is jártatom a számat?
Egyetlen szót mondok csak, azt, hogy imádlak!*

Simone, tizenhat éves

TÜRELEM

*Türelem, türelem! Mindenki ezt hajtja.
Egy fiatal nő is így elmélkedett:
- Mindenki túrje a másik felet!
Mindenki túrje, bármi lehet?
Dönthet a terhes anya is arról,
hogyan kioltsa magzata, picinye életét?*

*Túrni, hogy ölnek?
Túrni, hogy erőszak öli
az ártatlan magzatot,
hogyan pusztítják őt,
a néma védtelent?!
Csakhogy a túrés
nem lehet végtelen!
Az abortusz, a gyermek
ölése már túl van ezen!*

*A magzatgyermek
az életet akarja,
a „túrés” a gyilkosságot
el sose takarja!*

*Nem akarja, hogy anyját
a társadalom kénye
tanítsa hóhérnak,
s neki folyjon vére.*

*Türelmesek tényleg
csak akkor vagyunk,
ha minden embert
életben hagyunk.*

*Élni hagyni, élni!
És hol a jutalma?
Egy kisgyermek arcán
a mosolygó alma!*

Krisztina, tizenhét éves

Az én kicsi babám

Ma nőgyógyásznál voltam. Szorongva üldögéltem a váróteremben. Abban reménykedtem, hogy az eredmény negatív lesz, tehát nem lettem terhes, mert mihez kezdek tizenkilenc éves fejjel egy gyerekkel... Még hogy feladjam a szabadságomat egy kölkök miatt?

Az orvos megállapította, hogy biztosan terhes vagyok. Most már minden reményem kútba esett! Minden elhomályosodott előttem, és majdnem elájultam. Most aztán hogy mondjam meg ezt a barátomnak, és főleg hogy adjam elő a szüleimnek?!

Először arra gondoltam, hogy megszakítatom a terhességet. Nincs más megoldás! Kábultan visszabotorkáltam a váróterembe a kabátomért. Odakint öt fiatal nő traccsolt a terhességmegszakítás különféle változatairól. Fagyos és durva beszélgetés volt. És akkor sok minden viharzott át bennem. Vajon ő nem ugyanolyan érző lény, mint amilyen én vagyok? Vajon nem érzi-e ő is, hogy szeretjük vagy hogy néha még gyűlöljük is? Vajon nem érzi-e ugyanúgy a fájdalmat, mint mi? Hát akkor miért ne lenne neki is joga élni?

És akkor hirtelen elvesztettem azt a bizonyos – szó szerint – halálos magabiztonságot. Töprengve hagytam el a várótermet és tépelődve haladtam lefelé a lépcsőkön. S aztán egyszerre mintha valami nagy gödörbe léptem volna, amelynek nincs alja. Megbotlottam és rázuhan-tam a korlátra. Teljesen meglepődtem, hogy milyen iszonyatos félelem fogott el arra a gondolatra, hogy vajon nem lett-e valami baja a gyermekemnek. Reszketve dőltem a falnak. Akkor, abban a pillanatban megértettem, hogy mindezek mélyén, nagyon mélyen, valami minden-nél hatalmasabb érzés bújt meg eddig: az, hogy „akaratom” ellenére, ösztönösen is szeretem a gyermekemet! Aztán nagyot sóhajtottam és ezzel együtt megfogalmazódott a döntés is: *megtartom a gyermekemet!*

Martina

Egy ifjú anya gondolatai

Egy évvel ez előtt megtudtam az orvosnál, hogy terhes vagyok. Először fogalmam sem volt, hogy mihez is kezdek. Félttem elmondani a barátomnak, hogy másállapotba kerültem, mert nem voltam biztos benne, vállalná-e az apaságot. Azon gyötrődtem, hogy jobb lesz-e, ha megszakítatom a terhességet, vagy inkább tartsam meg a gyermeket? Ha most

elvetetem, akkor talán gyilkos vagyok? De ha kihordom, milyen helyzetbe kerülök? A szüleimtől nem várhattam semmiféle segítséget. Ha munkába akarok majd menni, hogy ne kelljen nyomorognunk, akkor meg mi lesz a gyerekekkel?

Nem sokkal később olvastam egy folyóiratban egy nőről, aki az abortusz után kimondhatatlan fájdalmakat érzett. Drogokat szedett és drogfüggővé vált, hogy kibírja depressziós rohamait. Csak úgy rajzotak, kavarogtak fejében a gondolatok. Mi lesz, ha én is így járok majd az abortusz után? Ennek a veszélynek nem akartam kitenni magam.

Amikor elmondtam a nővéremnek, hogy állapotos vagyok, ő azt tanácsolta, hogy mindenféleképpen hordjam ki a gyereket. Felkínálta a segítségét, megígérte, hogy vigyáz majd a gyerekre, ha munkába kell mennem. Rábeszélte, hogy menjek el a szülés előtti tanácsadóba. Ott aztán végérvényesen eldöntöttem, hogy megtartom a gyermeket. Végül odáig jutottam, hogy már el mertem mondani a szüleimnek és a gyerek apjának is. Meglepetésemre a szüleim nagyon megörültek, hogy unokájuk lesz. A barátomat pedig büszkeség töltötte el, hogy édesapa lett.

Hogy mi van ma? Ma boldog családanya vagyok, egy egészséges fiú édesanyja!

Szilvia

A TESTI FOGYATÉKOS GYERMEK

*A magzatvizet vizsgálva kimondták,
hogy testi fogyatékos leszel.*

*Súlyos eset, de mi elfogadtunk
annak és olyannak, aki vagy.*

*Ma már féléves vagy
édesapád és az én nagy örömömre.*

*Köszönjük neked, Uram,
hogy bátorságot adtál*

*úgy elfogadni ezt a gyermeket,
amilyen ő!*

*Kérünk Uram, irgalmazz azok szívén,
kik hasonló döntés előtt állnak,
hogy kívánságod szerint
helyesen cselekedjenek!*

Zsuzsanna

EGY BOLDOG ANYA

*Ím gyermekem lesz,
egy picurka, új ember:*

*lesz haja, és szeme,
és füle és ujjacskája.*

*És a lábán is lesz ujjacskája
és lesz még sok más szerve is.*

*Már mindene megvan:
már új ember ő.*

*Először csak egy sejt volt,
egyetlen egy sejt, keletkezett
egy nő petesejtjéből
és egy férfi ivarsejtjéből.*

*És most egy ember van itt, egy gyermek,
mely az ölemben fogant s fejlődött,
hogy kilenc hónap múltán
meglássa a világot.*

*Ez a gyermek láthatja:
az édesanyját, az eget,
a napot és a színeket,
és hallhatja a hangokat,
a méhek zümmögését.*

*És érezhet. És hangokat adhat,
ha akar, sírhat és nevetget.*

„A gyermek az Isten legnagyobb ajándéka
a családnak, a nemzetnek és a világnak”
(Kalkuttai Teréz anyja)

A meggyőződésemet mindenkivel meg szeretném osztani:

A békét ma leginkább az ártatlan, magzati életkorú gyermekek siko-
lya töri meg. Ha egy anya képes arra, hogy megölje a saját méhében
lévő gyermekét, lehet-e ennél nagyobb bűn, ha mi, emberek, legyilkol-
juk egymást?!

A Szentírásban is az áll:

„Még ha egy anya el is feledkezik a gyermekéről, én nem feledke-
zem meg rólatok.”

„Még ha egy anya el is feledkezik...” De hiszen milliószámra gyil-
kolják napjainkban a magzati életkorú gyermekeket – mi pedig csak
hallgatunk, s meg se mukkanunk!

Az újságokban mindenféléről olvashatunk, de senki sem szól azok-
ról az apró gyermekekről, akiknek élete éppen olyan szeretetben fog-
gant, mint a tiéd vagy az enyém – az Isten éltető szeretetében. És mi
nem szólunk, csak mélységesen hallgatunk. Én azokat a nemzeteket
tekintem a legszegényebb országoknak, amelyek törvényre emelték az
abortuszt. Ezek az országok félnek e csöppségektől, félnek a magzati
életkorú gyermekektől. És a gyermeket halálba hajtják, mert még nem
akarják őket, vagy akkor is halálra szánják őket, ha már nem akarnak
további gyermeket.

E csöppségek nevében kérlek titeket, hogy

MENTSÉTEK MEG A MAGZATGYERMEKET, LÁSSÁTOK MEG
ARCUKBAN JÉZUS KRISZTUS ARCÁT!” Az Isten áldjon meg benne-
teket!

(Részlet Kalkuttai Teréz anyja beszédéből,
melyet 1979. december 11-én Oslóban,
a Nobel-békedíj átvételekor mondott)

Az abortusz utáni trauma okai és következményei

A magzatgyermek elhajtása és más, gyermekbántalmazás által ki-
váltott problémák magyarázata. Munkaterv olyan személyeknek, akik
sérülésük miatt elvesztették a reményt, de Újra talpra szeretnének állni.

A szerzők:

Prof. Dr. Philip Ney gyermekpszichiáter, a kanadai Victoria BC-ből.
Az abortusz pszichikai következményeinek egyik leírója.

Prof. Dr. Ney a gyermekpszichiáteri és pszichológusi szakképzettsé-
gét a McGill Egyetemen, Londonban és Illinoisban szerezte. Több mint
harminc éve dolgozik mint kutatóorvos és klinikai orvos.

Docensként öt orvostudományi egyetemen működött, háromszor
volt klinikavezető különböző kórházakban, három gyermekpszichiát-
riai osztály alapított.

Tizenöt évig foglalkozott a gyermekek szexuális, deviáns vagy bú-
nözőségi célokra való kiszolgáltatottságának és bántalmazásának okáival
Erről a témáról több mint húsz értekezést írt.

Már e tanulmányai kezdetén rájött, hogy a gyermekek kiszolgálta-
tottságának és kihasználtságának problémája és az abortusz között
szembetűnő összefüggés van. Egy ideje azokat a gyerekeket tanul-
mányozza, akik túléltek az abortuszt. Vezetett olyan terápiás csoporto-
kat is, amelyen gyermekkorukban bántalmazott vagy elhanyagolt olyan
nők, illetve férfiak vettek részt. Tapasztalatait a „*Többé nem használ-
nak ki*” című könyvében foglalta össze.

Dr. Mary Peeters Ney amerikai gyermekorvosnő Párizsból. Mint ku-
tató dolgozott Jerome Lejeun professzor, ma már nem élő híres geneti-
kus laboratóriumában az Institute de la Progenese-ben.

Orvosi diplomáját Belgiumban, szakorvosi minősítését Kanadában
szerezte meg. Nem régen a párizsi Orvostudományi Akadémia dí-
ját kapta a mentális retardáció biokémiai okáival kapcsolatos kutató-
munkájáért.

Több éven át foglalkozott a L'Arche-ban károsult gyermekekkel.
Behatóan tanulmányozta a tudományos eugenikát valamint az fogya-
tékosok lelki sérülékenységét.

Nagyon fontosnak tartja, hogy Európában komoly figyelmet szen-
teljenek az abortusz utáni traumáknak valamint a gyermekbántal-
mazás nyomán jelentkező sérüléseknek. Nézete szerint, ha e kérdésekre

nem fordítanak megfelelő figyelmet, Európa társadalmi teljesen felbomolhatnak.

Mindkét szerző úgy szeretné védelmezni a gyermekeket, hogy mindenekelőtt a probléma gyökerét kell eltávolítani, és akkor a gyerekek nem lehetnek többé áldozati bárányok. A szerzők előadói körutakon és különböző továbbképző szemináriumok formájában terjesztik tudásukat az abortusz utáni szindróma gyógyításával kapcsolatban.

Új út a Post-Abortus-Syndrome megismeréséhez – Miért lép fel tényleges lelki trauma abortusz után?

Sok orvos és tanácsadó nem ismeri az abortusz utáni tünetcsoportot, mert vagy nem képesek, vagy csak nagyon nehezen tudják elhinni, hogy valakinek az életében az abortusz igen nagy jelentőségű esemény is lehet. A dolog jelentőségét csak akkor értik meg, ha felfogják, hogy fontos dolog a meg nem született gyerek elvesztése.

Sokan csak *foetus*, *sejtcsomó* vagy *szövethalmaz* névvel illetik a magzati életkorát élő gyermeket, s aki szerintük éppen ezért távol áll attól, hogy valóságos embernek tekintsék. E nézet hirdetői azt tartják, hogy a fentiekből következően maga az abortusz nem is lehet egészségkárosító hatású. Ennek ellenére sok egészségügyi dolgozó meggyőződhetett már arról, hogy az abortusz utáni tünetegyüttes a maga pusztító és bénító következményeivel a nők számára valami nagyon is létező dolgot jelent.

A terhesség megszakításával elvesztett magzati életkorú gyermek nagy hatással van az anya szüleine, partnerére és gyermekeire is. Az abortusz következményei érintik az orvosokat és mindazon további személyeket is, akik bármilyen – akár csak ügyintézői szinten – részt vesznek az abortusz végrehajtásában, sőt az abortusszal elhajtott gyermekek testvéreit is valóságos megbetegedés veszélye fenyegeti. Az abortusztúlélőknél fellépő jelenséget abortusztúlélő szindrómának (PASS – Post-Abortus-Survivor-Syndrome) nevezzük.

Az emberi kapcsolatok pszichodinamikája egyértelműen bizonyítja, hogy az abortusz lelki sérüléssel jár.

1. Egyrészt, mert rendkívül jelentős veszteségről van szó, egy olyan valóságos személyhez fűződő tényleges kapcsolat elvesztésével, amely akár a szülő vagy a testvér vagy más rokon tudatában vagy a tudattalanjában is létezik. Ez az élő valami a méhben emberi lénynek számít.

Teljesen természetes, hogy a magzati életkorú gyermekhez érzelmek fűződnek, hogy tudomásul vesszük őt, hogy valamiféle képet alkotnak róla, ugyanis mindkét szülőnél élettani kapcsolat alakul ki vele. Az anyánál a fogantatás pillanatától hormonális változások állnak be, melyek mindkét szülőre szintén hatnak.

2. A szülők (vagyis az anya és az apa) viszonya nagyon különbözhet annak a személynek a vonatkozásában, akit meg akarnak semmisíteni, de akár ahhoz a módszerhez is, amellyel ezt az eljárást véghez akarják vinni. Gyakran táplálja a gyermek elleni agressziót a terhességtől való félelem, attól a döntéstől való iszony, hogy mi is legyen a gyermekkel. Ennek talaján alakul majd ki a gyermek elvesztése felett érzett fájdalom, amely együttesen nehéz, később rendkívül nehezen feldolgozható pszichikai problémává válik.

3. Előbb-utóbb a szülőknek el kell végezniük azt a gyász munkát, amit gyermeküknek az abortusz általi elveszejtése okozott. Ha ezt a feladatot nem végzik el, fokozatosan kifejlődnek azok a tünetek, amelyek a bennük dülő konfliktusra vezethetők vissza. Teljesen eredménytelen lesz az a szándék, amely ezt a fájdalmat hosszabb időre akarja elfojtani. A fel nem oldott konfliktusok csak elgyengítik az embert. Vannak olyanok, akik ismerik és gyakorolják a védekezési mechanizmusok egész arzenálját, és mégis összeroppannak, ha legyengülnek vagy interperszonális konfliktushelyzetbe kerülnek. A tünetek erőssége a veszteségek számától, a szülők egojának erősségétől, és attól az elszántságuktól függ, hogy milyen elszántsággal igyekeznek elfojtani minden olyan, másoktól tapasztalt kísérletet, amellyel e konfliktusukat le akarnák leplezni.

4. Az elnyomott fájdalom mindig félelmet és haragot vált ki, és nyugtalansággal társult (agitált) depresszióknak tűnik. Ez a depresszió gyakori az abortusz utáni szindrómánál (PAS) is. A klinikai szimptomák nagymértékben attól függenek attól is, hogy milyen okok vezettek az abortuszhoz, milyen szakaszában volt a másállapot, hogy az érintett milyen érzékenységgel figyelte a saját belső folyamatait, hogy milyen volt az a segítség, amelyet a környezet kínált stb.

Az abortusz talaján keletkező konfliktusokról

Az abortusz előtti, alatti és utáni konfliktusokat akkor érthetjük meg leginkább, ha elképzeljük, hogy egy dinamikus folyamatot hirtelen megszakítanak. Minden ember, akár nő vagy férfi az illető, élete során

sokféle érzéssel találkozunk. Ott van a remény, a kétségbeesés, a szerelem, a cinizmus, a hála, a csömör stb.

Ezen érzések jelennek meg az új élet megfogadásakor is. Azt remélik, hogy az emberi élet folytatódik majd, hogy a törzsfjlődés folyamán továbbadhatják genetikai információjukat. Két ember között ilyenkor kölcsönös rokonszenv támad, amely boldogító, örömteli érzés, ha az illető személyek képesek elszakadni saját önzésüktől, és énjük legjavát a másoknak tudják ajándékozni. Ebből fejlődik ki a szerelem, amelynek jegyében a másik személy kedvére akarnak tenni, mert ilyenkor csak ő a fontos.

A másállapot nemcsak a nemi ösztön, hanem vágy, félelem és izgalom következménye is. Tehát nemcsak akkor következhet be, ha nem tudunk ellenállni szeretett partnerünk közeledésének: származhat akár erőszakos nemi közösülésből is. Néha a terhesség belső kényszerként jön létre egy olyan személy részéről, aki magát a kapcsolatot ezzel akarja menteni. Máskor fakadhat hatalmi fölényből vagy behódolásból, sőt haragból is. Attól a pillanattól kezdve, ahogy a petesejtet a hímivarsejt megtermékenyíti, az ezt követő hormonális változások hatása nyomán csodálatra méltó változás megy végbe mind az anya viselkedésében, mind pedig a saját másállapotához való viszonyában, kiváltképpen akkor, ha ezen változások ellenében nem történik semmi.

Az anyai testben a gyerek független. Bizonyos szempontból inkább az anyának vannak nagyobb igényei, és főként ő szorul segítségre. Az ő viselkedésének megfelelően változik meg az őt féltő férj (partner) magatartása is, aki teljes mértékben tisztában van felelősségével. Ő azzal válaszol a felesége (partnere) testi és lelki változásaira, hogy igyekszik minél biztonságosabb és védettebb körülményeket teremteni a családnak.

Ösztönök és érzelmek

Az ösztönök és az érzelmek nagy része magához az emberi szervezethez kötődik. A külvilágból érkező nyomás és a másállapottal kapcsolatos érzelmek is nagyon különbözőek és bizonyos fokig rendkívül változékonyak. A fogantatás egész folyamata bizonyos értelemben ugyancsak ellentmondásos. Alapjában véve senki sem tudja tökéletes bizonyossággal kijelenteni, hogy a terhesség eredményeként csakis egyetlen eredményt tud elképzelni: egy halott magzatgyermeket vagy egy gyönyörű kisdedit. Sok mindentől függhet, hogy milyen megoldás felé hajlik

majd egy bizonyos személy. Függhet az érés folyamatától, az érettség fokától, hormonoktól, a gyermekkorban szerzett tapasztalatoktól, a társadalom erkölcsi előírásaitól, jellembéli tulajdonságoktól és az illető személyes etikai beállítottságától.

Krízis

A másállapot pozitív, de olykor akár negatív változásokat is kiválthat a szülőkből. Az alábbi tényezők hatására azonban nagy valószínűséggel ezek negatív irányba alakulhatnak:

a) Ha az érintettek szülei fitymálják, lebecsülik a másállapotban lévő személyt: „Kevés vagy te ahhoz!” vagy „A te jellemvonásaiddal senkiből sem lenne jó anya vagy apa.”

b) A gyerekek ónértékének és felnevelésük értelmének tagadása: „Ki az a bolond, aki gyereket szül, hogy legyen kiért gürizni, amikor a világ úgyis túlnépesedett?”

c) Megoldatlan interperszonális zavarok: „Engem sosem szeretett igazán az anyám, hát akkor hogy lennék képes én arra, hogy szeressem a gyermekemet?” Vagy: „Mindig is feszült volt köztünk a helyzet. A gyerekek csak tovább rontaná.”

d) Érzelemszegénységtől szenvedő és fejletlen személyiség elégtelenségérzete, amely a terhesség alatt elmélyülhet: „Nem tudom majd táplálni a gyereket, és nem tudom őt rendesen gondozni. Nekem sem jutott sosem elég étel.” Vagy: „Lehet, hogyha a gyermekemet táplálom, akkor ettől boldog lesz, és így én is kevésbé fogom érezni saját magányomat és társtalanságomat. És ha aztán elégedetten rám mosolyog, olyan jól fogom magam érezni, mintha saját magamat etetném.”

e) A szerelmi kapcsolat „fölmondásával” való fenyegetődzés gyakran ellenszenvet vált ki: „Jobb lesz, ha megszabadulsz a magzattól, mert máskülönben soha többé nem látsz!”

f) A tömeg életellenes szóhasználata: „A döntés a nő joga.” „Az én testem az enyém.” „Ne hagyd, hogy kihasználjanak a férfiak!” „Ez még úgysem gyerek, ez csak egy sejtalmaz.”

g) Az anyagiasság: „Most először házat építünk, azután majd autót veszünk, majd csak később jöhet a gyerek.”

h) önzés: „Előbbre való a karrier, fontosabb a jó állás. Most nem engedhetem meg magamnak, hogy egy ilyen apróság keresztülhúzza a számításaimat.”

i) Az önazonosság fejletlensége: „Én magam sem tudom, hogy ki is vagyok igazán, hogy szülhetnék így?!”

j) A terhességmegszakítás jogi lehetőségére mint mindenekfölött álló törvényre való hivatkozás: „Szerintem semmi rossz nem lehet a terhességmegszakításban, ha már nem tiltja semmilyen törvény.”

A konfliktus

A válsághelyzetbe került személynek a kapott információk alapján igen nehéz döntést kell meghoznia. Tanácsra van szüksége, mégpedig lehetőleg valaki olyantól, akit ismer és akiben megbízhat. Csakhogy gyakran nem tudja, kihez is forduljon. Sok függ attól a személytől, akihez tanácsért fordul. Gyakran hangoztatják a különféle barátok, az úgynevezett tanácsadók vagy „szabadságjogokért” küzdő szervezetek, hogy az abortusz legális, nem veszélyes és az egészben semmi rossz nincs. Egy olyan személlyel folytatott nyugodt beszélgetés azonban, aki tiszteletben tartja az élethez való jogot, akár alapjában is képes megváltoztatni a helyzetet azzal, hogy figyelmeztet az abortusz veszélyeire, a gyermek elfogadásának előnyeire, és a terhesség alatt elérhető különféle támogatási formákra.

A döntés

Aztán mégis az abortusz mellett dönt. Néha már késő van a terhesség megszakítására, és maga az orvos sem javasolja. A döntés után már szabadnak érzi magát a ránehezedő lelki tehertől, és gyakran úgy véli, hogy e felszabadulás-érzés oka az, hogy helyesen döntött. Ha valaki már elhatározta, hogy megszakítja a terhességét, akkor az ilyen személy gyakran heves ellenállást tanúsít minden más megoldással szemben. Ha a kockát elvetették, az érintettek már senkivel és semmilyen ténnyel nem akarnak szembesülni. Ez ugyanis azt jelenthetné, hogy esetleg újra el kellene kezdeniük a döntéshez vezető és számukra oly fájdalmas folyamatot.

A beletörődés

Abban a pillanatban, amint a döntés megszületett, úgy tűnik, hogy az érintettek minden ellenállás nélkül vetik alá magukat az abortusznak. A műtét után csak valami ilyesféle, szomorú rezignáció lesz rajtuk úrrá:

„Most már minden tőlem függetlenül történik. Lassanként mindent megutálok, de nem rúghatok fel mindent. Azok az emberek akik a beavatkozást elvégezték, egész kellemesek, és úgy tűnik, hogy értik a dolgukat.

A passzivitás

A kórházba már kábultan, az általános passzivitás állapotában érkeznek. Ez a passzivitás nagyon hasonló annak a halvány vonakodásnak az állapotához, ami némely szexuális aktusnál jön létre, sokszor ennek a reakciója. Ha kifejezett ellenérzéssel vetik alá magukat az abortusznak, és azt valami undorító dologként élik meg, akkor ez még jobban felbőszíti őket. Ha beintetesként fogják fel, akkor a fájdalomuk fokozódik, sőt eközben azt remélik, hogy velük is történhet valami sérülés. Ha azonban valamilyen tekintély tisztelete alapján szófogadóan, engedelmesen viselkednek, akkor később valaki mást okolhatnak a történetekért.”

A sokk

Annak a személynek, aki magzati életkorú gyermekét el akarja pusztítani, érzelmeit és ösztöneit el kell fojtania. Ennek érdekében dehumanizálnia kell a megsemmisítendő magzatot, vagyis le kell tagadnia a magzatgyermek ember mivoltát. Ennek elvégzése után elkezd saját belső erkölcsisége számára különféle érzervekkel indokolni a tettét. Ennek során az ellen a saját tudása ellen hoz fel különféle érveket, amely belső világának természetes törvényeiben rejlik. Teljesen nyilvánvaló, hogy nem akarja hallani a saját belső hangjait, úgyhogy nem lehet azon csodálkozni, hogy csak keveset észlel abból, ami a belsejében valóban lejátszódik. Csakhogy a fájdalom az érintett nőt a valóságba katapultálja, és akkor már nehéz elfojtani azt, hogy mi is történt.

Az abortusszal kapcsolatban teszik fel a kérdést: „Tényleg úgy történik? Nem tudja valaki ezt az egészet leállítani? Nem is értem, hogy mit

teszek!” Az abortusz alatt az érzékek igen élesen működnek és rögzít az emlékezetet. A nők visszaemlékeznek a hangok dallamra, a helyiség színére, a bútorok hidegségére stb.

Belső merevség

Az abortusz utolsó szakaszának erőteljes átélése után egy érzelmileg eltompult szakasz következik. Ilyenkor majdnem mindenki egyedül szeretne maradni, de ugyanakkor mégsem telteien. Az abortusz utáni nőt valami kimondhatatlan fáradtságérzet tölti el. Hasonló ez, mint ami háborút követően szokott előfordulni. Azok az emberek, akik ott gyilkolnak, nehezen értik, ha egyáltalán értik, hogy mit és miért is tettek. Persze az ember többnyire nem akar az agresszív érzelmek hatalmában maradni, és továbbra is együtt élni a kétségbeesésnek és a borzalomnak azokkal az érzéseivel, amelyek a háborút követik. Ha az ember normális és működőképes akar maradni, akkor ilyenkor az a legbiztosabb, ha egyáltalán nem érez semmit. Bár ezek a nők és férfiak egyaránt szeretnének valakivel elbeszélgetni, tudják, hogy a borzalmas érzelmek újra elhatalmasodnának rajtuk, ha ebbe belemennének.

Beteges munkatempóval az újjászületésért

Az érzelmi merevség állapota után mindenki, aki akar közvetve vagy közvetlenül átélte az abortuszt, (mint az anya, az apa, a nagyszülők, háziorvos, a tanácsadó munkatársa stb.) minden eszközzel igyekszik az életét ellenőrzés alatt tartani. Ebben a szakaszban a fő védekezési mechanizmusok a tagadás, a magyarázkodó (racionalizáló) indoklás és az érzelmek elfojtása. Ilyenkor még azzal próbálkoznak, hogy a történeteket bizonyos társadalmi tevékenységformákkal és kemény munkával nyomják el tudatukban.

A védekező mechanizmusok összeroppanása

Az így kialakított életfelfogás azonban mégiscsak működésképtelennek bizonyul,

1. ha az érintett sokat van egyedül,
2. ha bármilyen közeli szikra föllobbantja az abortusz emlékét,
3. ha az illető kimerült vagy beteg,
4. ha valamilyen beszélgetésnél rádöbben tettének szörnyűségére,
5. ha megpillant egy olyan gyereket, aki kora alapján akár az övé is lehetne,
6. ha újból teherbe esik.

Klinikai tünetek

Amikor az önvédelmi rendszer összeroppan, az érintett személyek levertté, fáradttá válnak, képtelenek élvezni az apróbb örömeiket, és gyakran szenvednek álmatlanságtól. Rémálmok gyötörhetik őket, étvágytalanság vagy éppen falánkság tör ki rajtuk, életritmusuk megbomlik, sírógörcsök, hangulatváltozások, dührohamok kerítik őket hatalmukba stb. Többnyire pszichoszomatikus tünetek is társulnak ezekhez (pl. fejfájás, alhasi bántalmak, hasmenés stb.). Előfordulhatnak pszichikai zavarok is, pl. kontaktuszavarok, a társaság kerülése, esetleg mértéktelen drog-, vagy alkoholfogyasztás. Némelyek betegesen gyanakvóak, mások paranoidok vagy pszichotikusok lesznek.

A gyógyítás és a probléma elhárítása

Ha ebben az időszakban sor kerül gyógyításra, akkor az érintettek újból átélhetik a traumatizáló ténytet, megérthetik konfliktusukat és gyermekük elsiratása után Újra tovább építhetik életüket. Csakhogy ezek az emberek többnyire egyedül, szakmai segítség nélkül vergődnek, miközben megcsömörlenek és agresszívvé válnak. Noha megpróbálják elfojtani emlékeiket azzal, hogy éjt nappallá téve dolgoznak vagy különböző szenvedélyeknek hódolnak, de olykor újra előtör a konfliktus, Újból a felszínre törnek az élmények, és még erősebbé válik a belső fájdalom, a szomorúság és a harag.

Felelevenítés (rekonstrukció)

Akkor nem lehet igazán elsíratni a magzati életkorában abortált gyermeket, ha az életvitelünknek nem adunk új irányvonalat. Ilyenkor bocsánatot kell kérnünk a gyerektől, annak apjától, a szülőktől és az Istentől is. Ide kéne sorolnunk azoknak az érveknek az elutasítását is, amelyek gyermekünk megsemmisítésére készítették bennünket. Ilyenkor határozottnak kell lennünk, és mindent meg kell tenni annak érdekében, nehogy a jövőben mások is a miénkhez hasonló helytelen módon viselkedjenek egy magzati életkorú gyermek életével szemben. A legfontosabb az, hogy új gondolkodásmódot és viselkedésformát sajátítsunk el, hogy el tudjuk háritani a gyermekbántalmazásból eredő konfliktust (az abortusz a gyermekbántalmazás szélsőséges formája).

Az abortusz utáni szindróma tünetei

A tünetek sokféle pszichológiai konfliktussal és testi tünettel jelentkeznek. Mindezek fokozatosan fejlődnek ki az abortuszt eredményező eseménysorozatban és az abortusz után legkevesebb egy évig elhúzódnak.

1. Búskomorság és fájdalom

A veszteség mindig bánattal jár, de itt a fájdalom erős. A megsemmisített gyerek elvesztésének fájdalmát nehezebb elviselni, mint a terhesség megszakadását, mert:

- bánkódást kiváltó veszteséget maga az érintett váltotta ki, vagy ő döntötte el;
- az érintett személyek nem láthatják az elvesztett gyermek testét vagy nem tudják ezt megérteni;
- gondolkodásukat a mérvadó közvélemény befolyásolja, amely azt mondja, hogy „ez” még nem volt semmilyen gyerek és
- ha lenne a környezetükben olyan, erre képzett személy, aki kétségbeesésükben meghallgatná őket, és segítene nekik, akkor ennek a fájdalomnak nem feltétlenül kellene ilyen erősnek lennie.

Minderre időt és munkát kell fordítani, csak hogy ezt az abortuszban valamilyen módon érintett emberek nem tartják szükségesnek. *Sokkal nehezebb a veszteség átélése akkor, ha az elvesztett dolgot ambivalensen ítéljük meg, és ha az érintett személy valamilyen formában maga is hozzájárult ehhez*

12 hetes magzatgyermek

Ebben a életkorban erőteljes növekedési szakasz kezdődik, amelynek során a magzatgyermek teljesen kitölti az anyaméhet, hogy minden idő a test további formálódásával teljen. A csontok ilyenkor még porcszerűen puhák, s a test szerkezeti vázát adják, hogy később egy részük csontokká szilárduljon. Az újszülött csontjai azonban még mindig igen puhák és hajlékonyak.

a veszteséghez. Ez az oka annak, hogy a művi abortuszt választó nők körében erőteljesebb a veszteségérzet, mint akik hasonló korú magzatukat spontán vetéléssel veszítették el.

Ha az érintett nők nem élik át és nem dolgozzák fel megfelelően a bánatukat, akkor ennek következtében szenvtelenekké válhatnak, félénkek, feszültek, ingerlékenyek és fáradtak lesznek. Az elfojtott fájdalom gyakran vezet depresszióhoz. A depresszió gyengítheti az immunrendszert és nőhet a fertőzések és a malignitások (rosszindulatú változások) esélye is. Az abortusz utáni szindróma magába foglalhatja egy súlyos depresszió minden tünetét. A depressziós személyek gyakran válhatnak pszichotikussá.

2. Bűntudat

Ha az érintett személy nem vallja be a bűntudatérzését és nem is foglalkozik vele, akkor ez gyakran vezethet belső nyugtalansághoz, amit túlzott mértékű vásárlással, hektikus tevékenységformákkal vagy jelentősebb drog-, illetve alkoholfogyasztással akar eloszlatni. Ha a bűntudatát elfojtja, akkor tettét ésszerűnek tűnő okoskodással indokolja úgy, hogy sikerüljön önmagát is meggyőznie. Ha belátja, hogy rosszul lépett, depresszív hatás alá kerül, búskomorság, sírógörccsök, borús jövőkép és baljós érzések formájában. Ha átérzi helytelen tette súlyát is, ez önmaga elleni agresszív viselkedéshez vezethet (öngyilkossági kísérletek stb.). De a bűnt így tagadni is lehet: „Én semmit sem tettem. Semmi rosszat sem csináltam.” A bűnt projekcióval is el lehet nyomni: „Ti magzatvédők, bűntudatot akartok bennem kelteni.” A bűntudattól a figyelmet el lehet terelni pl. bevásárlási lázzal, horrorfilmek nézésével, sőt harcias viselkedéssel is. A bűntudat érzése inkább az érzékeny vagy vallásos személyeknél fordul elő, de bizonyos mértékben mindig jelen van másoknál is. Néha reaktív gyermekmentési vagy jótékonykodási pánikhoz vezet. Sajnos a mások gondjának megoldására irányuló ilyesféle kísérletek a saját problémák megoldása helyett a problémák fokozódásához vezethetnek. *A bűntudat önmaguk ellen fordíthatja a betegeket, vagy önmegtagadáshoz vezethet.* Az ilyen személyek megtagadják maguktól az emberhez méltó életet. Ha a bűntudatot haraggal fojtják el, akkor a bűnt gyakran más – általában a férfitársat – számlájára írják, vagyis a férfiakat okolják az abortuszért és a nők szerencsétlenségéért.

3. Félelem

Az abortusz utáni pszichológiai konfliktus abban rejlik, hogy az érintett felismeri a saját agresszivitását. Primitív ölési ösztöne az abortuszban fejeződött ki és bármikor Újra jelentkezhet. Oly erőteljes az ettől való félelem, hogy az érintett elfojt minden önérvényesítési formát. Megtörténhet, hogy az agresszivitást másokon éli ki, vagy az érte való felelősséget másra hárítják. Ilyenkor általában azt szokták mondani: „Ezt nem én tettem. Ő kényszerített rá.” vagy „Az orvos akarta, hogy egyezzek bele a terhesség megszakításába.”

4. „Kívánt” vagy „nem kívánt”

Az abortusz témájának fő kérdése az, hogy a gyermek „kívánt” vagy „nem kívánt”. Ezáltal az a szülői probléma kerül előtérbe, hogy akarják, kívánják-e gyermeküket. Ha az érintett felnőttek abortusz mellett szóló érveket latolgatnak és azt fontolgatják, hogy egyáltalán akarják-e a magzati életkorát élő gyermeket, akkor törvénytörően bizonyos elidegenedést vált ki. Ez később ahhoz vezethet, hogy a jövőben olyan nyira görcsösen kötődnek majd valakihez, és annyira erre az illetőre összpontosítják a figyelmüket, hogy ennek a személynek ez már-már elviselhetetlenné is válhat. Az érintettek általában ilyesfélét mondanak: „Ugye, azért te mégis szeretsz?! Ugye, hogy mindennek ellenére számíthatok rád?” Ezek a lelkiállapotok nagyon hasonlóak a kihasznált vagy megbecstelenített személyek érzéseéhez.

5. Harag

A harag abból a tudatból következik, hogy valamivel megkárosítottak bennünket, valamit visszavonhatatlanul elraboltak tőlünk:

- egy gyereket,
- azt az örömet, amellyel az általunk nemzett gyermeket nevelhettünk,
- az élet igazi értelmét,
- önmagunk utódainkban történő továbbélését.

A harag az érintett saját személye vagy valaki más ellen irányul, pl. az orvos ellen, aki elvégezte vagy jóváhagyta az abortuszt. Ez a harag azoknál a szegényebb szociális rétegekből származó, fiatal lányoknál különösen erős lehet, akik olyan valakivel találkoztak, aki valamilyen oknál fogva rábeszélte őket az abortuszra. Sokan közülük saját gyerek születésével akarták pótolni az a szeretetet, amely az ő gyermekkorukból

hiányzott. Az abortusz ezért náluk még nagyobb büntudatot vált ki, és még erősebb a gyerek utáni vágyuk.

6. A hormonális ciklus hirtelen megszakadása

Az embernek természetes és ismétlődő ritmusai vannak, melyek összefüggnek a terhességgel is. Például léteznek olyan hormonok, amelyek pszichológiai változásokat idéznek elő, és az emlők növekedését váltják ki. A szoptatás befejezése után ezeknek a hormonoknak a termelése csökken, és az emlő szövete is lassan visszatér régebbi állapotába. Ha ezt a hormonális ciklust hirtelen – pl. abortusszal – megszakítják, akkor nagyon valószínű, hogy ez az emlőrák gyakoribb előfordulását eredményezheti. Ez a ciklusmegszakítás az anyában valamiféle céltalanságérzetet hagy, ami depresszióhoz vezethet.

7. Visszafizetés

Néha az érintett nőknek olyan érzésük van, hogy maguk is az abortusz áldozatai. A bánkódó és haragvó anyák között akadnak olyanok, akik úgy hiszik, hogy bosszút kell állniuk azokon, akik az abortuszt végrehajtották, vagy rábeszéltek őket erre a műtétre. Esetleg azt gondolják, hogy bosszút kell állniuk azokon a férfiakon, akik teherbe ejtették őket.

8.Évfordulás jelenség

Az abortuszt követő első évben a legtöbb kellemetlen tünet felerősödik, kiváltképpen gyakoriak az alhasi fájdalmak. A feltételezett „születésnapon” vagyis amikor a gyermek megszülethetett volna, a fájdalom és a harag együtt tör felszínre.

9. Annak érzete, hogy elveszett az élet értelme

Az abortusz után a nőknél gyakran támad az az olthatatlanul perzselő vágyakozás, hogy elvesztett gyermekük helyett új gyermeket szeretnének. Ez a vágyódás azzal a félelemmel keveredik, hogy a következő gyerek nevelésében problémák keletkezhetnek majd, s talán képtelenek lesznek majd megfelelően erős kötődés kialakítására. Ezért aztán az ilyen nő a következő terhességét igyekszik minél későbbre halasztani, miközben változatlanul erősen munkál benne a gyerek utáni vágy.

10. Félelem az anyaságtól (apaságtól)

Általános értelemben véve a gyermekek elleni destruktív harag szintén következhet abortuszból. A férfiak és a nők egyaránt képtelenek ilyen-

kor kontrollálni magukat, és attól tartanak, hogy esetleg nem jól bántanak a tulajdon gyereket, éppen ezért aztán úgy döntenek, hogy akkor inkább nem is vállalkoznak gyerek világrahozatalára.

11. Bizalmatlanság

Miután megtapasztalták a saját destruktív haragjukat, amellyel megsemmisítették a legvédtelenebb teremtményt, az érintettek túlzottan érzékelik mások destruktív hajlamát, és már nem képesek bízni bennük. Az a szorongás keríti őket hatalmába, hogy esetleg éppen úgy újra kijátsszák őket, mint akkoriban, amikor valakiben annyira megbíztak, de aki aztán mégis rábeszélte őket az abortuszra.

12. Az ártatlanság elvesztése

Egy abortuszon átesett nő nem lehet többé ártatlan, ezért hajlamos lesz arra, hogy önmagával és másokkal szemben is cinikus legyen.

13. Zavarok

Sok nő súlyos alvási problémákkal küzd, vagy rémálmok gyötrik őket. Némelyek úgy vélik, hogy meggyilkolt gyermekük hangját hallják.

14. Kapcsolatépítési és kötődési félelem a megoldatlan krízis talaján

Ahhoz, hogy az hímivarsejt megtermékenyítse a petét, a petének el kell hagynia a petefészket, és a hímivarsejtnek el kell hozzá jutnia. Ahhoz, hogy a megtermékenyült zigóta befészkelődhessen, a méhnek többszörösére kell nőnie. A gyermek fejlődése érdekében a női testnek is számos változáson kell átesnie. Nemcsak a nő testének, de a tudatának is rugalmassá és képlékennyé kell válnia, hogy a gyerek igényeinek eleget tudjon tenni. A partnernek is meg kell erősödnie, főleg apai jellemvonásaival, hogy sikeresen birkózhasson meg az új felelősséggel. Ha akár az egyik, akár mindkét „ego” nem képes alkalmazkodni ehhez az új helyzethez, akkor ez azt az érzést kelti bennük, mintha önmagukat veszítenék el. Vannak olyan párok, akik azzal a jelszóval hagyják elvetni a gyereket, hogy így megvédhetik saját lelki függetlenségüket a lehetséges sérülésektől. Az abortusz után azonban ezeknek a személyeknek az egyénisége nem szilárdabb, hanem még labilisabb lesz. Ők ettől kezdve hajlamosabbak lesznek az abortuszra, és hajlamosabbak az abortusz utáni és a túlélési szindrómákra is.

15. A női azonosság krízise

A nő biológiai rendeltetése, hogy szeressen, hogy párra leljen, hogy életet adjon és azt védelmezze is. Most megölte magában az új életet. Már maga sem hiszi el, hogy illenének rá ezek a jelzők, hogy gyengéd, szerető és gondoskodó. Ennek ellenére makacsul igyekszik nő lenni, és előfordul, hogy szakmai pályafutásában is a szociálisan érzékeny, gondoskodó nő szerepe erősödik meg. Előfordul azonban az is, hogy számot vetve magával azt mondja magának, ha már nem lehet belőle a gyengéd nő típusa, akkor fejébe veszi, hogy mostantól kemény lesz. Eközben megcsömörlik mindentől, olykor harcosan férfigyűlölő feministává torzul.

16. A szülői szereppel kapcsolatos problémák

Kutatásaink arra engednek következtetni, hogy az abortuszt átélt nők számára nagyobb gondot jelent a gyermekkel való kapcsolat és kötődés kialakítása, és gyakran képtelenek a szoptatásra is. Ha a gyermekük tehetlenségében elsírja magát, ők is hajlamosak, hogy kétségbeeséssel, olykor agresszivitással válaszoljanak. Ilyenkor lazább az anya-gyermek kapcsolat, és gyakrabban hanyagolja el a gyermeket a szülő. Ezek a gyerekek szorosabban „kapaszkodnak” anyjukba. E viselkedést azonban a félelem váltja ki belőlük, és miközben görcsös kapaszkodásukkal jelzik szeretetigényüket, ez az anyákból csak fokozódó ingerlékenységet vált ki. Előfordul, hogy ezektől az érzésektől az anya azzal igyekszik szabadulni, hogy elfordul gyermekétől, vagy arra való hivatkozással, hogy a gyermek viselkedésével kisebb-nagyobb károkat okoz, olyan gyermekintézménybe küldi, amellyel kiválthatja a saját ellátó tevékenységét.

17. A tragédia újrajátszása

Ha a nő úgy érzi, hogy az abortusz utáni konfliktusai megoldhatatlanok, hajlamos a korábbi tragédiát újabb abortusszal tetézni. Sok esetben a saját gyermekkorában elszenvedett elhanyagolást vagy bántalmazást játssza újra abortusz formájában. Lehetséges az is, hogy az anyja abortuszát utánozza abban a hiszemben, hogy ezzel a követési móddal képes lesz a saját maga által átélt problémáit megoldani. Előfordul, hogy megsemmisíti a saját gyereket, noha a babát az anyja nagymamaként talán elfogadta volna.

18. Pszichoszomatikus betegségek

Ezekhez sorolható az anorexia (beteges étvágytalanság) és a bulimia (beteges falánkság). A nők ezekkel igyekeznek elfojtani a nemiségükben rejlő vonzerőt.

19. Depresszió

Azoknál, akik nem tudnak megbékélni abortált gyermekük elvesztésével,

- a) különféle védekezési mechanizmusok fejlődhetnek ki,
- b) felléphetnek pszichoszomatikus megbetegedések,
- c) depressziótól is szenvedhetnek.

A depresszió esetén a szenvedés oly sokrétű és bonyolult, hogy hatására megváltozik a személyiség szerkezete. Gyakran előfordul, hogy a depressziós, de mindenfelől jól felfegyverzett személyek nem tűnnek annyira szomorúnak. Náluk inkább a bioritmus zavarai a jellemzőek. Ezeket a zavarokat meg lehet szüntetni. Egy kicsit olyan ez, mint a medve téli álma. Az északi országokban a depresszió általában télen jelentkezik, mert sokáig van sötét. De a depresszió előfordulhat egészen kis gyermekeknél is, és akkor látható ez, amikor biztonságot és gondoskodást keresve anyjuk ölébe bújnak.

A kölcsönös haszon általános etikai elve

Az intenzív pszichoterápia után az egyének befelé fordulóak, introvertáltak lesznek. Fontos, hogy már a terápiás program alatt a külvilág felé fordítsuk őket. A legjobban azzal érhetjük ezt el, ha arra bátorítjuk őket, hogy legyenek másokhoz kedvesek. Az emberi természet alapján véve inkább családszerető, de Krisztus azt kívánja, hogy szeressünk másokat, még az ellenségünket is.

A „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” általános etikai törvény. Nem helyes, ha az ember más kárára, rovására érzi jól magát. A férfinak csak az lehet jó, ami a feleségnek is jó. És csak az lehet jó a feleség számára is, ami jó a már megszületett és a majd ezután megszületendő gyermekeiknek is.

A rossz jelenléte azonban még ma is nehéz döntések elé állít bennünket azzal, hogy csak ritkán lehet választani a jó vagy a rossz között. Gyakran két rossz lehetőség közül kell választani. Ha az ember csakis a saját önzése alapján dönt, akkor az mindig rosszra fordul.

Az orvosnak csak ritkán kell választania: vagy az anya vagy a születendő gyermek élete! Abból kell kiindulni, hogy jó egészségügyi ellátás esetén rendkívül ritkán adódik ilyen helyzet. *Nincs semmiféle tudományosan megalapozott pszichiátriai, pszichológiai vagy szociális ok, amely indokolná az abortuszt!* Jeles nőgyógyászok állítják, hogy nem létezik semmilyen ismert belgyógyászati vagy sebészeti megbetegedés, amelyet nem lehetne gyógyítani a várandósság tartama alatt, csak körültekintően kell eljárni a kezelés kiválasztásánál.

Az abortusz olyan önző döntés, mely kihatással van a környezetre is, és ez a hatás mindig romboló. A cigarettásdobozok alján szereplő figyelmeztetést ide vonatkoztatva állíthatjuk, hogy „az abortusz súlyosan károsítja az ön és környezete egészségét!

Néha teljesen tudatosan és célzott döntéssel oltják ki a magzatgyermek életét, máskor a tragédia kényszerből következik be, mert a benne főszerepet játszó anyának látszólag nincs más választása. Az esetek többségében a célzott döntés és a körülmények összjátéka bonyolult együtthatása érvényesül, melyet csak elhanyagolható mértékben befolyásolhat a szülő „rendezői” kontrollja. Ezért az abortusz nagy valószínűséggel meg fog ismétlődni, ha a kiváltó okot nem sikerül megszüntetni.

A bántalmazás és az abortusz közötti összefüggések

Kutatásaink igazolták, hogy az abortuszon átesettek hajlamosabbak a gyermekbántalmazásra és elhanyagolásra, és a gyermekkorukban bántalmazott és elhanyagolt személyek hajlamosabbak az abortuszra.

Az abortusz és a nemiséggel való visszaélés ok és okozat is egyben, nem feltétlenül egy adott személynél jelenik meg, de bizonyos, hogy valahol a családon belül igen. Egy családon belül több nemzedék bűnének a gyermek, ez a legkisebb és legártatlanabb teremtmény szokott áldozati bárányául esni. A szülők családon belüli megoldatlan problémáinak bűne áthárul a kiszolgáltatottságában sebezhető gyermekekre. Az alapbűn mindig is: az önzés. Az önző személy ugyanis arra törekszik, hogy akár más ember élete árán is, vagy akár a saját egészsége kárára is előnyben részesítse a maga kényelmét, előtérbe helyezze a műveltségét, iskolázottságát vagy a saját munkáját, pályafutását. Csakhogy ez végső soron lehetetlen. A kölcsönös haszon általános etikai elve ugyanis mindig és mindenkor érvényes.

Senki sem húzhat hasznát a másik kárára. Ezért ha valaki megengedi, hogy gyermekét elvegyék tőle, azzal elsősorban önmagát károsítja meg. Az ilyen önmagunkkal való visszaélés csaknem minden esetben egy családon belül elkövetett valamikori bántalmazás kései visszhangjaként jelentkezik.

A gyermek meggyilkolásával mindig megölünk valamit önmagunkban is. Ez az öncsonkítás egyik sajátos formája

Nem kellene csodálkoznunk azon, hogy az abortusz növeli a gyermekbántalmazás valószínűségét. Az abortusz komolyabb depresszióval jár, melynek következtében romlik az interperszonális kapcsolatépítés, a testi közelség (a simogatás, az érintés) és a szoptatás iszonyattal tölthet el. Figyeljük meg, hogy a nem kívánt gyermek abortálásának egyik indoklása azon alapszik, hogy – úgymond – az abortusz csökkenti a gyermekbántalmazás gyakoriságát. A statisztikák ennek épp az ellenkezőjéről tanúskodnak, azaz az abortuszok számának emelkedésével együtt nehogy csökkent, hanem inkább nőtt minden gyermekbántalmazási forma!

Összefüggés áll fenn az abortusz utáni szindróma (Post-Abortus-Syndrome – PAS) és az abortusz túlélési szindróma között (Post-Abortus-Survivor-Syndrome – PASS) is. A PAS – mint láthattuk – az abortuszon átesett nőknél (és férfiaknál) előforduló tünetegyüttes. Némiképp hasonlít a traumák utáni zavarokhoz vagy a stresszhez. A tünetek azonban az abortuszok számától, a konfliktusok mélységétől és erőségétől és az utolsó terhességmegszakítás óta eltelt idő függvényében különbözők lehetnek. Azoknál a gyerekeknél, akik túléltek testvéreik abortuszát, szintén előfordulhatnak a PASS ezen tünetei: egzisztenciális félelemérzet, bűntudat és kisebbségi érzés.

A gyógyulás folyamata

Isten minden embernek esélyt adott a gyógyulásra. Ha ez nem így volna, az emberiség már rég kipusztult volna a fertőző betegségektől, a kilátástalanságtól és kétségbeeséstől. A terapeuták feladata az, hogy olyan körülményeket teremtsenek, amelyek elősegítik a gyógyulás természetes folyamatát. A sebész a seb bevarrásával eléri, hogy a seb szélei jól egymáshoz kerülnek.

A gyógyulás mindig titok. Belátjuk, hogy a legjobb esetben is *csak Isten segédei vagyunk, ezért minden tiszteletünknek Őt kell illetnie.*

A természetes gyógyulás és gyarapodás folyamata mellett, amelyet mindenütt szemlélhetünk a természetben, az Isten maga is közbeléphet és közbe is lép, ha erre kérjük: természetfeletti erejével hat életünkre. Tapasztalatból tudjuk, hogy azok az emberek, akik Isten segítségét kérték gyógyulásuknál, és mások is imádkoztak ezért, gyorsabban felépültek.

Az általunk használt módszerek ugyanolyan pontosak és tudományosan éppoly megalapozottak, mint a sebészi. Az emberi gondolkodás, viselkedés és viszonyok modelljén alapulnak. Ezeket a módszereket Isten segítségével dolgoztuk ki. Nem igényelnek óriási pszichológiai műveltséget, de azoknak a személyeknek, akik használják őket, éretteknek, intelligenseknek, és egészségeseknek kell lenniük, hogy saját belső nyugtalanságuk féken tartása mellett képesek legyenek nagy stressznek kitett személyekkel dolgozni. Mélyen együtt érzőnek kell lenniük és jó megfigyelőképességgel kell rendelkezniük. Tudniuk kell, hogyan kell a gyógymódot alkalmazniuk és hogyan lehet azt sikeresen befejezniük. Minden helyzetre föl kell készülniük, ha a kezelés alatt nehézségek támadnának. Az általunk használt csoportterápia felhasználja a modern pszichoterápia egyes elemeit. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy leküzdjük a Teremtővel való nehézségeket és az ebből adódó lelki konfliktust, majd kidolgozva valósítsuk meg az emberiség Teremtőjével való megbékélést. Az elméleti alappal kapcsolatos eszmefuttatás semmiféle más írásban nem található meg. E program keretében majdnem az összes technikát itt először mutatjuk be. Örülünk, hogy ezeket a gondolatokat megoszthatjuk önökkel, mert mind Istentől származnak. Egyúttal reméljük, hogy azok, akik felhasználják majd ezeket, megemlítik majd ősforrásukat...

A gyógyulás folyamata az alábbiakat tartalmazza:

1. A dráma megisméltése és a konfliktus által okozott trauma újrajátszása.

Ezúttal azonban a dráma céltudatosan pereg majd, és más lesz a végkifejlete. Magába foglalja majd a fájdalmas eset emlékeit, az elutasítottság föltárását és az érzelmek egész skálájának átérzését.

2. Új viselkedésformákat és gondolkodási módokat kell elsajátítani.

Itt arról van szó, hogy magunkat megfelelő módon érvényesítsük, érzelmeinket helyesen nevezzük meg, a belső és külső gátlásokat le kell győzni, meg kell békélni a környezetünkkel, ehhez meg kell változtatni viselkedésünket, fel kell készülnünk ahhoz, hogy vállalni tudjuk a szülőséget, és jó kapcsolatépítési, önkifejezési képességre kell szert tenni.

3. Új ítélőképességet alakítunk ki.

Be kell látni, miért keletkeznek a pszichológiai problémák, milyen védekezési formákat használhatunk, céltudatosan figyelniük kell arra a képre, amit az érzelmi és gondolkodás) konfliktusokból összeálló mozaik ad, és rendezni kell az ebben esetleg megjelenő zűrzavart.

4. Fel kell dolgozni azt gyászt, ami a „mi lett volna, ha” érzésben jelentkezik.

Ebben minden olyan érzelmek benne lehet, amelyet a halállal kapcsolatban, temetésen, gyász közben vagy más súlyos veszteségek nyomán élünk át. Ilyen „elsiratás” tárgya lehet az elvesztett gyermekkor, az a személy, aki „más lehetett volna”, a világra nem engedett magzatgyermek és más olyan dolog vagy lehetőség, ami „esetleg még lehetett volna”.

5. A valósággal szembenézve új kapcsolat építése önmagunkkal és másokkal.

Ennek keretében teljesen újrafogalmazzuk vágyainkat, elvárásainkat és persze azt is, hogy mások mit várnak el tőlünk. Itt meg kell valósítani a kölcsönös megbékélés fájdalmas folyamatát, amely kárpótlással és megbocsátással jár együtt.

6. El kell fogadni az „alternatív tervet”.

Ennek során sorra vesszük és elvetjük a régi felfogásunk belső elemeit, és felismerjük, hogy Isten lehetővé teszi számunkra azt is, hogy az életünk alakításához adott eredeti, valamiért valóra nem váltott tervet sikeresen átdolgozhassuk.

Azok, akiket gyermekkorukban bántalmaztak, elhanyagoltak, méhen belüli életükben abortuszt éltek túl, vagy akik később felnőttként abortáltak, mindig sérülést hordoznak és személyiségzavarokkal küzdenek. Isten e személyeknél el tudja kezdeni a romba dőlő belső átépítést és az ilyen változások idővel külsőleg is realizálódnak. Az alternatív terv nem valamiféle „másik vagy pótgarnitúra”, hanem másút. Isten

semmit sem veszít el és semmit sem semmisít meg, vagy ha igen, akkor ezt csakis ő teszi.

Ha az illető személy a jövőjével kapcsolatban valóságközelibb álláspontot foglal el, ha képes kölcsönösen hasznos kapcsolatok kialakítására, akkor ennek nyomán megbékélhet önmagával, másokkal és Istennel is. A megbékéléssel együtt jár majd, hogy értelmes és bizalomgerjesztő módon lesz képes cselekedni és képes lesz mások bajára is gyógyírral szolgálni.

A kétségbeesés mint az abortusz következménye

Az abortusz után a nőnek két személy halálával kell szembenéznie: az egyik ezek közül az az énkép, „aki lehetett volna”, a másik pedig az a gyermek, akit az ölében hordott. Az esetek többségében nem ölte volna meg ezt a gyermeket, ha egy bátorító és védelmező társ állt volna mellette. E tette az a kétségbeesés ad magyarázatot, amely őt a hatalmába kerítette. Ilyen kétségbeesés munkál a következő négy helyzet mind-egyikében. Mivel egy felelősségteljes és határozott férfi meggátolhatta volna az abortusz tragédiáját, a nő haragja nagyrészt a férfiak ellen fordul. Számos esetben azonban még ennél is nagyobb haragot érez a saját szülei ellen, akik őt gyermekkorában bántalmazták és/vagy elhanyagolták.

1. Cinizmus

„A világ valami szörnyű hely, és a férfiak a benne legszörnyűbbek.” vagy „Élvezd az életet, amíg csak lehet, de ne hogy megbízz bárkiben is!”

2. Nem realiztikus remény

„Élnie kell valahol egy nekem rendelt személynek, akit majd valamikor tovább is fogok keresni.” vagy „Én egyedül is boldogulok, majd én megmutatom a világnak, hogy nekem aztán senki sem kell.”

3. Depresszió

„Semmi és senki vagyok, semmit sem tudok, semmit sem várok, én csak elfogadom ezt a keveset, amit még kaphatok. Ha volna bátorságom, most mindjárt mindennek véget vetnék.”

4. Változó érzelmi reakciók

„Én már mindent feladtam, én már többé nem próbálkozom, de X valami kedveset mondott, és ezért én is kedves voltam.” vagy „Ó, Istenem, hogy én milyen nyomorult vagyok?! Már megint ott tartok, ahol az elején tartottam a nyomorommal, csak most már mindezt az önvád is tetézi.”

Csak két lehetőség van, ha valaki ilyen mély sérüléssel él:

- 1) vagy megbékél és így meggyógyul,
- 2) vagy beleköt az állandó cinizmus és folyton másokat sérteget.

Vagy meggyógyul tehát az illető és aztán már nem kell tovább szenvednie és gyilkolnia, vagy továbbra is súlyos kárt fog tenni önmagában és persze másokban is.

Kevés olyan jól képzett terapeuta akad, aki gyógyítani tudná az abortusz utáni lelki sérüléseket. A tanácsadóknak dolgozó legtöbb hivatásos gyógyító nem is veszi figyelembe ezt a fájdalmat ugyanakkor sok lelkipásztor vagy plébános képes kezelni ezt a problémát beszélgetés vagy gyónás formájában. Ők tudják, hogy az elfojtott fájdalom a szomorúság kóros átélését eredményezheti.

Az abortusz után minél hamarabb el kell kezdeni a gyógyítást, amelynek intenzívnek és teljesnek kell lennie. Az orvoslásból jól tudjuk, hogy a befejezetlen terápia krónikus betegségeket szül, a krónikus problémák gyógyítása pedig sokkal nehezebb. Az orvosok tudják, hogy a trauma utáni közvetlen kezelés gyorsabb és teljes gyógyulást, javulást eredményezhet.

Kutatásainkból tudjuk, hogy az abortuszon átesett nőket gyermekkorukban gyakran érték traumatizáló élmények. A gyermek bántalmazása és az abortusz ok és okozat is egyben. Az abortusznak ugyanúgy sajátos a családi anamnézise, melyben nem ritka, hogy már az anyánál, nagyanánál sőt a dédnagyanánál is előfordult. Ezért az abortuszt a családban előforduló tragikus erőszak egyik formájának tekintjük. Az erőszaknak ezt a megjelenési formáját tehát feltétlenül gyógyítani kell, hogy ezáltal védelmet biztosítsunk az egész családnak.

Az egészségügy csődöt mondott a büntudattal szemben

Dr. Gerhard Götz gyakorló orvos
az Augsburg melletti Standbergenben

„Mit éreznek az orvosok, amikor egy gyermeket eltávolítanak” címmel egy amerikai lap szörnyű lelki következményekről számol be: Az egyik legmodernebb New York-i abortuszklinikán, ahol másfél év alatt 60 000 abortuszt végeztek, a 49 éves igazgató kénytelen volt felmondani az állását, több munkatársa és klinikai nővér pedig pszichiátriai kezelésre szorult. Pedig a klinikai munkarendet jól megszervezték. Senkit sem hajszoltak agyon, mert a váltásokat és ügyeket jól oldották meg. Ennek ellenére az orvosok és a nővérek gyengének bizonyultak a saját lelkiismeret-furdalásukkal szemben, némelyek közülük alkoholisták lettek, és a műtőben kezdték elveszteni a fejüket.

A klinika főnöke így írja le szörnyű élményeit:

„Az egyik kollégámat minden abortusz után hallucinációk vették elő. Úgy tűnt neki, mintha a magzat védekezett volna az eltávolítása ellen. Kis körmeivel a méhfalba kapaszkodott, és harcolt, hogy a magzatburok védelmében maradhasson. Azután egy másik abortusz műtétéhez mentem, ahol hasonlóan szörnyű kép tárult elém. Más kollégáimról szakadt a verejték abortusz közben és reszketett a kezük. A műtétek között tömény alkoholt kellett fogyasztaniuk. Rémálmaik lettek. Némelyek hónapokon át vérrel álmodtak.”

Ma ez az orvos egy olyan klinikát vezet, ahol sérült gyermekekkel foglalkoznak. Ezen a helyen újra megtalálta elveszített lelki egyensúlyát.

Árnyak a lelken

Dr. Susan Stanford, amerikai pszichológus,
aki maga is érintett

Az abortusz a halál és a szomorúság megtapasztalását adja. Mi tudjuk – és ezt bizonyítja minden pszichológiai elképzelés is –, milyen katasztrofális veszteséget jelent a szülőknek kisgyermekük halála. Azt is tudjuk, hogy milyen fájdalmat éreznek egy spontán vetélés után. Ezért felelőtlen az, aki nem figyelmezteti őket az abortusz előtt arra, hogy ez a beavatkozás ugyanilyen lelki fájdalmat okozhat. Az élmény, a fájdalom is ugyanaz, mint a spontán vetélésnél, legfeljebb annyival rosszabb, hogy a magzatgyermek eltávolításához mi magunk is hozzájárultunk. Nem tartható az az elavult felfogás, hogy a nő csak úgy egyszerűen megszabadulhat a nem kívánt gyermektől. Ennek az ellenkezője az igaz: ennek az úgynevezett „kis műtétnek” nagyon is súlyos következményei lesznek. Nem az ideológiai kérdésekre gondolok, hanem arra a lélek mélyén megjelenő szörnyetegre, amely a nőkre leselkedik. Ha egy nőnél elkezdődik a gyászfolyamat, már nem tudja, mi történik vele. Megpróbálja letagadni és elfojtani az érzelmeit. Ezek a nők érzik a veszteséget, de elfojtják a gyászt, mivel az abortuszra maguk vállalkoztak. Ennek ellenére mégis gyászolniuk kellene és lelkük mélyén őszintén szomorkodniuk.

Egy ilyen nőt azonban senki sem buzdít arra, hogy bánkódjon és élje csak meg a gyászát. E nő ezúttal valóban védtelen, mert hisz egyfelől belsőleg teljesen szétzilálódott, másfelől viszont úgy hiszi, hogy neki nincs is mit gyászolnia, s annak érdekében, hogy mindezzel megbékéljen, csak az érzelmei elfojtására képes.

A psziché nagyon bonyolult

Érzelmeinknek csak kicsiny részét tudjuk ellenőrizni, a többinek szabad utat kell adnunk. Ha egy nő melankolikus elfojtással igyekszik a gyászát megoldani, akkora többi érzelmét is el akarja rejtteni. Csak

így tud védekezni azon érzések és érzelmek ellen, melyek a családot jelentik: ilyen a felszabadult öröm, az önfeledt nevetés, vagy az élet harmóniájának érzete. És miközben elfojtja érzelmeit és elrejtja érzelmeinek kelyhét, lassan kezdi észrevenni, hogy egyedül marad, hogy elszigetelődik. Lelki állapota egyre labilisabb lesz. Egyre nehezebben tudja megtartani baráti, rokoni, emberi kapcsolatait, mert szinte egész lelkiállapotára kihat ez a „mélyhűtöttség”. Általában a legközelebb álló személyekhez fűződő kapcsolatok romlanak meg leginkább. Egy kutatás szerint abortusz után – függetlenül attól, hogy házastársáról volt-e szó – a kapcsolatok 70% egy éven belül zátonyra futott. Az abortusz túlterhelte a férfi és a nő kapcsolatát. A férfi ilyenkor akár azt is kérdezheti: „Még mindig olyan érzékenyen érint? Pedig lassan elfelejthetnéd. Jobb is lenne, ha már lezárnád ezt a dolgot.”

Csakhogy a nő éppen erre nem képes. Próbálja ugyan, de mégse megy. Részint éppen azért nem, mert elfojtotta az érzéseit, az elfojtott érzések pedig sosem tűnnek el, csak izzanak, fortyognak a felszín alatt és más formában, utakon törnek a felszínre. Ha a nő látja, hogy a legfontosabb kapcsolatai felbomlanak, erőt vesz rajta a depresszió és a kétségbeesés. Pedig mindezt leküzdhetné volna, ha szabad utat engedett volna elfojtott érzelmeinek.

Túlzásba vitt munkálkodás

Sok nő nem akarja bevallani, miért is szenved, és inkább mindenféle álmegoldások után kutat ahelyett, hogy inkább az abortusz utáni szindrómára figyelne. Ennek során inkább túlzottan tevékenyek lesznek és a jelszavuk ez lesz: dolgozni, dolgozni, dolgozni! Csak mindig lekössem magam valamivel, nehogy újra rám törjenek az érzések! Más nők nyugtatókat fálnak, alkoholba fojtják bánatukat vagy a kábítószeres áldozataivá válnak. És mindezt azért teszik, hogy a bensejükben lappangó, pótolhatatlan veszteséget valahogy elnyomják, elfelejtsék.

Lelki zavarok

Ha valóban nem engedjük szabadjára az érzéseinket, ha feldolgozva nem enyhítjük a gyászunkat, sosem fogunk meggyógyulni. Sok nő szenved e szindróma egyik jellegzetes tünetétől – az alvási zavartól. Őket vagy álmatlanság, vagy éjjeli látomások, vagy csecsemőkkel kap-

csolatos rémálmok gyötrik. Némelyeknél nappal is előjönnek ilyesféle visszatükröződések, amelyek lehetetlenné teszik, hogy megszabaduljanak gyermekeik emlékeitől. Akadnak olyanok, akik undorodnak vagy irtóznak mindentől, ami egyáltalán összefügg a csecsemőkkel. Ha például a barátnőjük várandós állapotba kerül, az abortuszon túlesett nő nem szívesen látja, hogyan fejlődik majd ez a gyermek. Olykor azt sem akarja látni, hogy a barátnője miként változik anyává a várandósság során. Némelykor az is előfordul, hogy az ilyen nő kerüli az áruházak gyermekruha részlegét vagy játékosztályát, esetleg nem akarja látni a saját unokáit. Azon lesz, hogy kerüljön mindent, ami valamilyen módon összefügg a diadalmasan fejlődő étellel.

Kényszeres viselkedési zavarok

Akadnak nők, akiknél kényszeres viselkedési zavarok jelentkeznek. Ma már tudjuk, hogy ezek a viselkedési zavarok – csakúgy mint az alkoholistáknál vagy a kábítószer áldozatainál – valamilyen mélyebb, fájdalmasabb élmény elfojtására, eltakarására alakulnak ki. Az ilyen nő olyan, mintha önmagából kiemelkedve, önmagától elkülönülve azt figyelné, amint a kényszeres ingertől vezérelve túleszi magát, esetleg ellenkezőleg, egyáltalán nem akar enni, mivel alig van némi önbecsülése. Az önsorsrontás változatait kutatják, hogy büntessék magukat. Mások továbbra is megmaradnak a párkapcsolatban és tovább túrik, hogy kihasználják őket, esetleg minden szexuális készletre túlzottan is engedékenyen válaszolnak. E nők úgy érzik, nem érdemesek immár sem a tiszta szerelemre, sem a teljes értékű nemi életre. Gyakran cserélik nemi partnereiket, mintha ezzel is azt akarnák bizonyítani, hogy semmire sem érdemesek.

Öngyilkossági gondolatok

Vannak nők, akik e pótolhatatlan veszteség után azért akarnak új gyermeket, hogy pótolják a magzati életkorában abortáltat. Ha azonban minden igyekezetük dacára sem mutatkozik a láthatáron az általuk elképzelt megoldás, akkor az öngyilkosság gondolata kerül előtérbe és néha meg is próbálják kivitelezni. Mint tudjuk, minden öngyilkossági kísérlet valójában segítségért esengő végső sikoly. Az öngyilkos olyan ember, aki a lélek legnagyobb mélységéből sikolt, akinek lelke olyan

12 hetes magzatgyermek

A három hónapos magzatgyermek már jól beágyazódik az anyaméhbe, a szervei és szervrendszerei mind jobban összekapcsolódnak, az agyi és más idegpályák egyre fontosabb szerepet kezdenek játszani. Az ember „jövevény” a világűrben és ezt egy 3 hónapos magzat jól szimbolizálja: olyan, mint egy űrhajóban lebegő asztronauta a maga táplálóvezetékével és más egyebekkel. Az anya az esetek többségében másállapotban gondtalanul tud mozogni.

valakit szólít, aki segítene rajta. Így van ez itt is: nem hiszem, hogy ezen nők bármelyike is tényleg öngyilkos akarna lenni, hanem valójában segítségre vágyik.

Gyász nélkül nincs gyógyulás

Akkor hát mire is van szükség, minek is kell megtörténnie, hogy az ilyen szenvedő nő segítségre leljen? Sokan pszichológust keresnek fel. Ha azonban ez a szakember nem ismeri az abortusz utáni szindrómát, akkor csak a tüneteket igyekszik kezelni és nem pedig az ezeket kiváltó okot. Ilyenkor csak az alkoholizmussal foglalkoznak, s nem azzal az okkal, amely az alkoholizmushoz vezetett. Pedig az ok: a magzatgyerekek elvesztése. Ezért azt ajánlom tehát, hogy mielőbb kezdjenek meggyászolni és újból éljék át érzelmeiket, hogy ezek a felszínre törhessenek. Feltétlenül át kell tehát élnie a haragot, a dühöt akár az orvosa ellen, vagy valaki mással szemben, aki az abortuszt tanácsolta. Át kell élnie a fájdalom, a büntudat és a veszteség más és más lelki állapotait. Ha senki nem bátorítja a gyász feldolgozására, meglehet hogy akkor ez hosszú éveken át kínozni fogja. A nőnek tehát el kell távolítania az önáltatásnak azt a leplét, amelyet az abortált gyermekre terített, és amely azt sugallná, hogy ő valójában nem vesztett el semmiféle gyermeket. Kénytelen vagyok Újra bírálni azt a szemenszedett hazugságot, hogy az „abortivum” csak egy sejtalmaz vagy szövetsomó s nem pedig egy magzati életkorát élő gyermek.

Az igazság ugyanis az, hogy ő maga is élet, mégpedig éppen olyan, mint bármelyikünk: Isten teremtette élet. Létező lény, létező gyermek. A nőnek pedig azon kell lennie, hogy ezt elfogadja és tudomásul vegye. Nem azért kérjük tőle ezt, hogy ennek ürügyén aztán – galád árukapcsolással – rögtön valami bűnt is a nyakába varrjunk. Tehát csak azért hozzuk szóba a bűn fogalmát, hogy megmutassuk a szenvedő nőnek a gyógyulásához vezető helyes utat. Gyakran kérdezik tőlem, hogy a válás és a hit segítsége nélkül, pusztán csak pszichológiai módszerekkel meggyógyítható e az abortusz következményeitől szenvedő nő. Az válaszom, hogy *nem!* A magam részéről nem hiszem, hogy az abortusszal járó károsodást tökéletesen meg lehetne szüntetni a hit gyógyító ereje nélkül. Hiszem és vallom, hogy egyedül a Teremtő az, aki képes az élet elvesztése által okozott fájdalmat gyógyírral ellátni. Csak az Isten nyújthat teljes gyógyulást. Szilárd meggyőződésem, hogy maga az *isteni fogantatás sohasem lehet hiba*, vagyis akkor sem lehet annak tekinteni,

ha a közösülés az emberi körülmények folytán elhibázott volt. Ezért kell a nőknek valóban új belső rendet teremteniük magukban és van szükség arra, hogy ennek az új a rendnek a szemszögéből vizsgálják és értékeljék át Újra az abortuszukat. Arra van szükségük, hogy előző elképzelésüket újra cseréljék, amely azt üzeni nekik, hogy gyermeküket immár az Isten védelmező karja öleli magához.

Én hiszem, hogy Jézus azért jött a világra, hogy megtanítsa az embereket az igaz szeretetre. Arra tanít minket, hogyan adjunk ételt az éhezőknek, ruhát a mezíteleneknek, miként gyógyítsuk a betegeket és vidítsuk fel a búslakodókat.

Nem hinném, hogy a mai társadalomban akadna még egy olyan szomorú személy, mint a nő az abortusz után. Fel kell nekik tárni azt az igazságot, hogy valójában milyen erős vágy munkál bennük a gyógyulásért. Ezt nagy szeretettel kell tennünk, és soha, de soha nem szabad őket elítélni!

Segíteni kell rajtuk, hogy meggyógyuljon a beteg lelkük. Ezért fontos, hogy föltárjuk, leírjuk és megnevezzük az abortusszal lejátszódó pszichés drámát. Azután pedig béküljünk meg az Úrral, az élet teremtőjével! Erre keletkezzen bennünk vágy és ennek érdekében imádkozunk! Csak így tudhatják meg ezek a nők, magzatgyermeküket Isten vette ölébe, csak így nyerhetnek gyógyírt lelkük mély sebére, csak így érezhetik át teljes mélységében a bűnök megbocsátásának megváltó erejét.

Az abortusz lelki következményei

Prof. dr. Wanda Poltawska, krakkói pszichiáter

Nagy számuk miatt lehetetlen felsorolni az abortusz következményeként fellépő összes lelki sérülést. Az abortuszt követően a nőket általában ritkán részesítik orvosi megfigyelésben vagy kezelésben. Mivel az abortuszt végző orvos nem követi tovább figyelemmel a nők egészségének alakulását, ezért részint ebből a tényből fakad, hogy az abortusz utáni problémákat eltérően magyarázzák. Az objektív megítélést az orvos szubjektív hozzáállása is befolyásolja. Az abortuszt minden fenntartás nélkül végző orvosok azt állítják, hogy az abortusz nem hagy a nőknél semmilyen káros nyomot. A szövődmények viszont gyakran csak évek múltán jelentkeznek.

Pszichiátriai szempontból minden olyan nő, aki szociális indokkal kéri a terhesség megszakítást, depressziós félelemérzettel terhelt, mivel válsághelyzetükből nem látnak semmilyen kiutat. A feloldatlanság miatt egyre növekvő feszültség végül robbanáshoz vezet, és ennek nyomán az abortuszt tartják egyetlen megoldásnak, egyedüli járható útnak. E reakció jellege az infantilis hisztériához hasonlít. Ezek a nők tudatosan nem mérlegelik, mit is jelent voltaképpen az abortusz, és nem is akarják ezt tudatosan átélni. Miközben minden terápiás műtét előtt tudni szeretné a páciens, hogy mi fog vele történni, az abortusz előtt viszont a nő szó szerint *becsukja a szemét*, mert nem akar semmit sem tudni, mindent a lehető leghamarabb el szeretne felejtetni. A nő döntése az orvosi hozzáállás által pecsételődik meg.

Napjaink társadalma

A mai társadalom megkönnyíti a válsághelyzetbe jutott nőnek a negatív döntést, mert gyakran szinte kifejezetten el is várja tőle, hogy alávesse magát az abortusznak. Sajnos ez a valóság! Ráadásul az abortusz legalizációja számos ország törvényhozásában elsöpörte az esetleg még meglévő gátlásokat is. Ez jelentős hatást gyakorolt a társadalom

gondolkodására, amely olyannyira megváltozott, hogy e változásokat ma szinte lehetetlen megítélni. Grassberger az előző korszakok törvényhozását „védőgátnak” nevezte, amelynek sorompó szerepe volt. Ezen a sorompós tiltáson ugyan át lehet gázolni, de mégis komolyan kell venni és egy töprengésnyi időre meg kell előtte torpannunk. A sorompó ledöntése az abortuszok egész áradatát indította el, és féltő, hogy ez a betegség teljesen megfertőzi a világot.

Minden orvos, aki elfogulatlan akar maradni és abortuszon túlesett nővel foglalkozik, egyhangúan egyetért azzal, hogy abortusz után igenis adódnak lelki zavarok. A nőgyógyászok nagy része általában nem bajmóldók semmiféle lelki sérüléssel kapcsolatos kórismével.

A praktizáló orvosok általában „pszichés sérülésről” vagy „körvonalatlan pszichés károsodásról” beszélnek. Asaját tudományos kutatásaim alapján általában három patognómiai tünetet különböztethetünk meg.

Ezek:

1. a büntudattal párosuló depresszió
2. autoagresszivitás (önmaga elleni erőszak), vagy a gyerek apja, vagy az egész világ elleni agresszivitás
3. személyiségzavarok.

Büntudattal párosult depresszió

Némely szerzők olyan mély, abortusz utáni depresszióról számolnak be, amely öngyilkossághoz is vezethet, vagy már vezetett is. A gyermek kihordása kizárja az öngyilkosságot, az abortusz viszont elmélyíti a depressziót. A depresszív pszichózis közvetlenül abortusz után lép fel, de később is előfordulhat, főleg a klimaktériumban. Közvetlenül az abortusz után gyakoriak a tudat elvesztéssel járó pszichózisok.

Még gyakoribbak a büntudattal párosult depresszív neurózisok. Ez a büntudat a nőkben mélyen gyökeredzik. Az abortusz után annál intenzívebben lép fel, mert a gyermek titokzatos lény, és a nő másállapotában mélyen részesül ebből a titokból, függetlenül attól, hogy ezt tudomásul veszi vagy sem. Az érzékeny nők a büntudatot sokkal jobban átélik, mint azok a felületesebb nők, akiknek általában nem fejlődött ki a bűnnel kapcsolatos tudatuk. Jean Guitton francia filozófus ezt írja: „Az anya testében fejlődik a lény, mely öröklétre van ítélve, és ezzel a világ lényeges eseményeinek a részese. Ebben az anyaságban rejlik a nő

nagysága. Ennek a lénynek a megsemmisítése önmaga megsemmisítésével egyenlő.”

Ebből világosan kitűnik, hogy miért nem tud a nő olykor élete végéig szabadulni a büntudattól. A büntudat általában személyes közelségbe hozza a veszteséget. A nő ennek jegyében világosan érzi, hogy valami csodálatosat semmisített meg, ami életének értelme adhatott volna, ami földi céljává válhatott volna. Érzi, hogy ezt feláldozta valami csekélyebb értékért, valami részcélcért. Ez a természetnek olyan vastörvénye, amely mélyen gyökeredzik az emberi lelkiismeretben. Ezért nem lehet egy gyermeket egyszerűen büntetlenül megölni. Azok a nők, akik ezt mégis megteszik, évekig szenvednek ezért a döntésükért. A történetek élő emléke egy testi sérülés bélyegét hordozza magán. A terhesség megszakítása ugyanis alapjaiban megzavarja a női szervezet hormonális egyensúlyát, ezért nem zárható ki, hogy a hormonrendszer károsodik. Ezenkívül idővel a büntudat fokozódik a nőben, ami viszont terméketlenséghez vezethet. A nő által átélt kínok fokozódnak, és „állandósulnak” a meg nem született gyermek apja iránti agresszivitásban.

Agresszivitás

Autoagresszivitás

A büntudatból veszteségérzet keletkezik. A nő végtelenül boldogtalannak érzi magát, és meg van győződve arról, hogy e szerencsétlenségének oka a partner. Objektíve ez valamennyire így is van, mivel a szexuális társ a megtermékenyítésnél, és az abortusz melletti döntésben is valamennyire részes volt. Előfordul, hogy a partner gyakran a nő személyes meggyőződése ellenére is ilyen életellenes döntésbe hajszolja a nőt, akinek érzelmei az abortusz után azonban egyszerre megváltoznak. Ha előtte még azt hitte, hogy nem akar semmilyen gyermeket, az abortusz után majd vágyódik a gyerek után. Ez erős szenvedéssel jár, mivel már nem létezik a kívánt gyermek. E szenvedés okozójának tehát a férfit tartja.

A gyermek apja elleni agresszivitás

Az elvesztett gyermek utáni szenvedés egyre fokozódik, és vele gyanapszik a gyermek apja elleni gyűlölet is. A nők ezrei szokták azt a magyarázatot adni, hogy így már nem tudják a férjüket, partnerüket szeretni.

Ilyenkor aztán a nők nemi élethez való viszonya is lényegesen megváltozik, és ez gyakran vezet frigidityhoz, nemi elhidegüléshez. Világosan kitűnik, hogy férjük/partnerük iránt gyűlöletet éreznek, sőt kifejezetten undorodnak tőlük. A partnerek közti ellentét egyre nagyobb és áthidalhatatlanabb lesz. Azok a lányok, akik a házasság előtt a partnerük nyomásának engedve vetették alá magukat az abortusznak, az esetek többségében hirtelen megszakítják e kapcsolatukat.

Azt lehet mondani, hogy a gyerek megölése a szerelem megölését is eredményezi. Persze a partner is elveszti a nő bizalmát, mivel nem érzi magát mellette biztonságban. A házastársaknál hasonló a helyzet, és az ilyen házasság többnyire csődre van ítélve.

Az orvos elleni agresszivitás

Megfigyelték, hogy némelyik nő agresszivitása a „kezelőorvosa” ellen irányul, holott akármilyen kezelés után a páciensek általában hálát éreznek az orvos iránt. Az állapotos nő kétségbeesésében keresi fel az orvost, akinek mindenekelőtt azt kellene tudnia, hogy az abortusz sosem jó gyógymód. Ezzel szemben azok a nők, akiknek orvosa életutat mutatva annak érdekében gondozott, hogy gyermekét hordja ki, az abortuszt pedig utasítsa el, ennek az orvosnak sokáig hálásak lesznek, hogy egyszerre két páciens mentett meg: őket mint anyákat az öncsonkítástól, gyermeküket pedig az elpusztítástól.

Személyiségzavarok

Az olyan személyiségjegyek, mint amilyen az agresszivitás, a depresszió, vagy az infantilis hisztérikus reakciók, idővel fokozódnak. A nők környezete ezeket karakterváltozásként észleli. És nem is alaptalanul, hiszen a nő jellemvonásai valóban megváltoztak. Az anyára jellemző gyöngédség helyett rossz kedélyállapot, durvaság, ingerlékenység és türelmetlenség jelenik meg. A környezet mindezt kibírhatalannak tartja. E jellemtorzító magatartásformák a házasság széteséséhez vezetnek. Itt kell elmondani, hogy ha jó egy házasság vagy párkapcsolat, akkor az tökéletes védettséget jelent a gyerek megsemmisítését jelentő abortusztól.

A leírt személyiségváltozások állandóak és gyógyíthatatlanok, mert valami olyasmit semmisítettek meg, ami soha többé nem pótolható.

A saját gyakorlatunk azt mutatja, hogy a leírt esetekben már semmilyen gyógyszer nem segít, még a pszichoterápia is tehetetlen. Ha egy

nő a saját ölében megölte a saját gyermekét, akkor ezzel visszavonhatatlanul megöli a saját nőiességét is. Ezért ilyen esetekben az orvostudomány tehetetlen és tanácstalan marad a lelkiismeret lázadásával szemben. Egyes-egyedül csak a bűnbánat, a könyörgés és a bocsánat képviselhet ilyenkor megfelelő gyógymódot. Ennél a pontnál az orvostudománynak át kell adnia a helyét a teológiának.

Az abortusz családi és társadalmi következményei

Dr. Marie Peeters Ney*

Az abortusz az emberiség történelmének legnagyobb tragédiája, mely a családok és a társadalom szívében mély és gyógyíthatatlan sebeket ejt. Az abortusz utáni szindróma gyógyítása során szerzett gyakorlat kimutatta, hogy két szereplőt rendkívül fontos megkülönböztetnünk, az egyik az, akit áldozatnak kell tekintenünk, a másik pedig az, aki túlélte az abortuszt.

Az áldozatok mindig a kicsinyek voltak, akiknek még nem volt hangjuk, akik valamilyen ok miatt gyengék, testi sérültek voltak. ők hálnak meg mások bűneiért, mások bűnös gondatlansága, önzése továbbá a szülők, a nagyszülők és az egész társadalom sikertelensége, frusztrációja miatt.

Abortusztúlélőknek azokat a gyerekeket tekintjük, akik olyan családokban születtek, ahol volt már abortusz.

Bizonyos szempontból mindannyian bűnösök és részesei vagyunk ennek a nagy tragédiának, mert ahol maga az élet válik tétté, ott nincsenek immár ártatlan szemlélők. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) adatai szerint a világon évente 40-60 millió abortuszt végeznek. Ennyi embert öltek meg a második világháborúban. Nem túlzás itt holokausztról beszélni. Ha évente 60 millió gyermeket ölnek meg, ez azt jelenti, hogy évente 60 millió nőt és 60 millió férfit közvetlenül érint ez a jelenség. E 120 millió közvetlenül érintetthez számoljuk még hozzá a nagyszülőket, a barátokat, az orvosokat, az egészségügyi alkalmazottakat, akik az abortusznál valamilyen módon közreműködtek. Ez nagyjából 240 millió embert jelent. Ennyi embert érint minden évben az abortusz.

---

* Dr. Marie Peeters Ney, az elhunyt Jerome Lejeun professzor asszisztensnője, a párizsi Institute de Progenese munkatársa volt, ma a terhességvesztéssel és abortusztúlélőkkel foglalkozó kanadai IIPLCARR alelnöke

Vétkesek közt cinkos, aki néma...

Néhány orvos és pszichológus tanácsadó nem fogadja el, hogy létezik az abortusz utáni szindróma. Felvethető a kérdés, hogy vajon nem valamiféle összeesküvésről van-e itt szó. Keresztény orvosként kérdezzük, hogy orvosi szempontból milyen terápiás következményei vannak ennek a hallgatásnak. Számomra világos, hogy az abortusz utáni szindrómának ez az elhallgatása sok millió nőnek és férfinak okoz kárt, akik az abortusz utáni problémáikkal ezért nem is fordulnak orvoshoz. Az idő azonban sürget, mert az abortuszsérüléseknek tulajdonítható károk növekszenek és tönkretelhetnek akár az egész emberiséget is. Az emberi ökológia oly mértékben pusztulhatna el, hogy már lehetetlen lenne megmenteni.

Ennek megértéséhez nincs szükség mélyenszántó gondolatcserére. Az abortusz az ösztön által mélyen a szívben gyökerező törvényt rombolja. Ahhoz, hogy ölhessünk, meg kell fosztanunk emberi mivoltától azt a lényt, amelyet meg akarunk semmisíteni. Fel kell oldanunk az ártatlan, magzati életkorú gyermek megölését tiltó tabut. Csakhogy ezen ártatlan lény megölésének azonnali és több nemzedéket is érintő hatása is van. Ha az ember nem hallja meg az ártatlanok sikolyát, akkor ez a sükettség több az egyszerű süketéségnél: ez már emberi mivoltunk elvesztésének jele.

Az erőszak ördögi köre

Vegyük szemügyre, milyen következményeket rejt az abortusz a családra és a társadalomra nézve. Az „erőszak ciklusai” kifejezést (cycles de la violence) használjuk, amely a szociális patológiában ismert. Ez olyan események következménye, amelyek bizonyos törvény szerint újból jelentkeznek, tehát analizálhatóak. Ebből az analízisből adódik a terápia lehetősége, mellyel meg lehetne szakítani az erőszaknak ezt az ördögi körét. Az abortusz több ilyen ciklus központjában jelen van és magyarázata lehet több más, társadalmunkat pusztító ciklusnak is.

1. A gyermekbántalmazás

Az első ördögi kör a gyermekbántalmazást és az abortuszt köti össze. Az abortusz megzavarja az anya és a gyermeke közötti kapcsolatot, elpusztítja a nőben azt a természetes vágyat és „belső hallást”, hogy meghallja, érzékelje gyermekének szükségleteit. Az abortuszon átesett anya a következő másállapot idején rendkívül feszélyezett és nyomott hangulatú, mert úgy érzi, képtelen megfelelően felkészülni az Új gyermek elfogadására. Nehezebbre esik testileg és lelkileg is el-, illetve befogadni („inkorporálni”) őt. Ez az „inkorporáció” főként akkor nem jöhet létre, ha az anya nem siratta meg az abortált gyermek elvesztését. Gondot jelent neki, hogy kézbe vegye, érintse, szoptassa az új gyermeket. Nehezen épül ki az anya és gyermek közötti kapcsolat. A gyermek sírására az anya félelemmel vagy haraggal válaszol. Ha az anyából hiányzik a gyermek iránti, imént említett elfogadó viszonyulás, akkor hajlamos arra, hogy a gyerek jelzésére haragosan reagáljon, esetleg bántalmazza vagy elhanyagolja. Megtörténik, hogy a gyermekkorában elhanyagolt gyermek később maga is hajlamosabb lesz az abortuszra, így aztán az abortusz és az elhanyagolás egyaránt lesz ok és okozat is. Ennek a ciklusnak az alapját nehéz megérteni anélkül, hogy ne vegyük figyelembe a jelenség elemeként a generációkon át ható tényezőt („facteur transgénérationnel”). Ilyenkor új terápiás munkamódszert kell alkalmazni. Az erőszak ördögi köre nemzedékről nemzedékre gyűrűzhet.

2. A nők elleni növekvő erőszak

A második ördögi kör a férfit érinti. Egy olyan társadalomban, ahol a nőnek joga van a magzat elpusztítására, a férfinak már nincs joga a gyermek megvédésére. Nehéz neki olyan gyermeknek örülni, amelyről nem tudja, életben maradhat-e. Ha a férfi nem örülhet annak, hogy gyermeke lesz, tehát még csak kapcsolatba sem tud lépni a gyermekkel, illetve nem tudja támogatni a nőt terhesség vállalásában, akkor az negatív következményekkel jár. Kétszer gyakrabban kényszerül vetélésre (művi vagy akár spontán vetélésre is) az a nő, akit férfitartnere nem támogat a terhesség megtartásában. Amerikai tanulmányok bizonyítják, hogy az abortusz után a párok 80%-a szakít egymással. Az embert lelke mélyén mélyen megsebzí az a tény, hogy nemi tevékenységével más ember halálát okozza. Az abortusz után gyakrabban lépnek fel szexuális zavarok, és sűrűbben fordul elő a nő elleni erőszak minden formája

is. Ez a tény nagy odafigyelést igényel az abortusz utáni szindrómát kezelő orvosok részéről. Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy az abortusz alapján megváltoztatta a nő és férfi viszonyát.

3. Az abortusztúlélők

A harmadik ördögi kör a legrosszabb. Azokat a gyermekek érinti, akik túléltek az abortuszt. Ezek a gyermekek olyan családokban éltek, amelyekben előfordult az abortusz, vagy hangosan gondolkodtak róla. A sértettek tudják, hogy életüket csak a körülmények véletlen összjátékának köszönhetik. A pszichiátria e túlélők tíz csoportját ismeri:

1. A statisztikai túlélők olyan országban születtek, ahol a tragikus számarányok miatt igen könnyedén áldozatul esetek volna az abortusznak pl. Kínában). A Kínában élő gyerek tudja, milyen nagy boldogság élni, és azt is, hogy bizonyára voltak testvérei, akiknek ez a szerencse nem adatott meg.

2. Az abortusz-tanácsadás túlélői esetében a szülők sokáig fontolgatták, az orvosok pedig számos vizsgálatot végeztek, hogy vajon megmaradjon vagy sem a gyerek.

3. A testvérük (testvéreik) abortuszát túlélők sokan vannak, hiszen számos olyan család van, ahol e gyermekek egy vagy több testvére abortusz áldozata lett.

4. A nem kívánt túlélők, akikre a szülők azt mondják: „Jobb lett volna, ha elvetettelek volna, mert csak a terhemre vagy. Mindent feláldoztam érted.”

5. A testi sérülést szenvedő túlélők közül sokan tudják, hogy csak azért maradtak életben, mert állapotukat nem diagnosztizálták szülés előtt.

6. Egy vagy több, abortusszal eltávolított testvér túlélői olyanok, akik elsősorban „Fivet” módszer nyomán (amikor a lombikban való megtermékenyítést követően az embriót átültetik a méhbe) maradtak életben.

7. Sikertelenül megkísérelt abortusz túlélői olyanok, mint Gianna Jesson és Anna-Rosa Rodriguez, akiknél valamilyen ok miatt a magzat elpusztítását célzó orvosi beavatkozás nem járt eredménnyel és a magzat elkerülte a pusztító műtétet.

8. A megölt túlélők olyan gyerekek, akiket a terhesség kései szakaszában hajtottak ki az anyaméhből, de akik még élve jöttek a világra. E kicsiny gyermekeket vagy magukra hagyták hulladéktároló edényben, hogy meghaljanak, vagy egyszerűen megölték őket. Ezeknek a

gyermeknek az élete nagyon rövid volt, de emléküik kitörölhetetlen nyomot hagyott – elsősorban – a gyilkosaik lelkében.

9. A körülményeknek köszönhetően életben maradt túlélők anyjuktól ilyesféle kijelentéseket hallanak : „Ha lehetett volna, elvetettelek volna.”

10. A szülők határozatlansága miatti túlélők ilyesféle megjegyzéseket kaphatnak: „Addig spekuláltunk, amíg aztán már késő lett az abortuszra.”

Rossz szülői viszony – a gyűlölködő társadalom

Fontos, hogy a mai nemzedék gyermekeit keresztény orvosok kezeljék. Főként azokat a gyerekeket, akik tudják, hogy ők csak azért élnek, mert nagyon kívánták őket, ők az ún. „akart gyerekek”), s mert másképpen eltávolították volna őket. Az abortusztúlélőkre ez a tudat sokféleképpen hathatott, és ennek a következményeit nehéz elviselni.

Úgy tűnik, hogy a gyerekek nagyon is jól tudják, ha volt a családjukban abortusz. Hogy milyen hatással van a gyerekekre, ha tudja, hogy a szülei megölték a hűgát vagy az öccsét, mert nem akarták őt vagy mert nem volt normális? Félelmet kelt a szülőknek az az óriási hatalma, hogy dönthetnek egy gyermek élete vagy halála fölött! A túlélő gyerekeknek a szülőkhöz való viszonyát a nyugtalanság és bizonytalanság jellemzi. Ezek a gyerekek passzívak, félénkek, vagy már kiskorukban is barátságtalanok, viszont idősebb korukban már szinte kiobbannak. Jellemző rájuk az egzisztenciális harag, az erőszak, az öngyilkosságra való hajlam, a társadalom elleni harag (amely nem védelmezi a magzati életkorú gyermeket a szülőkkel szemben), gyűlölet és lázadás a szülők ellen. A pszichiáterek tisztában vannak azzal, hogy egy olyan társadalomban, amelyben a fiatal nemzedék ambivalens érzelmeket táplál a szülők iránt, egyáltalán nem volna nehéz az eutanáziát is legalizálni. Mivel ezek a gyerekek nem bíznak szüleikben, nem bíznak önmagukban sem, és félnek attól, hogy valamikor ők maguk is szülők lehetnek.

Fontos hangsúlyozni, hogy sohasem lesz „boldog” élte annak, aki túlélte a testvére abortuszát. A természeti katasztrófát vagy koncentrációs tábor túlélők azt mondják, hogy egzisztenciális félelmeiktől mind a mai napig szenvednek. Bűnösnek érzik magukat, és mindig felteszik a kérdést, hogy vajon nem azért élnek-e ők, mert mások haltak meg helyettük.

A túlélők klinikai tünetei

Akiknek családjában abortusz fordult elő, általában a következő klinikai tüneteket mutatják:

1. Egzisztenciális büntudat: „Nem kellett volna életben maradnom, én is felelős vagyok a testvérem haláláért.”
2. Egzisztenciális félelem: „Élni akarok ugyan, de valami iszonyatos dolog történik majd velem.” Ezzel az egzisztenciális félelemmel társulhat öncsonkítás, öngyilkossági hajlam, menekülés a kábítószeres absztrakt világába.
3. Ambivalens és feszült viszony a szülőkkel, illetve később a többi emberrel is.
4. Félelem attól, hogy valamit megtudok: „Feltétlenül meg kell tudnom azt a bizonyos dolgot, de félek az igazságtól.”
5. Bizalmatlanság: „Bár a szüleim azt állítják, hogy szeretnek, de én nem tudom elhinni, és senkinek sem hiszek.” „Okosabban teszem, ha önző és önimádó (narcisztikus) vagyok.”
6. Az önbizalom hiánya: Ha a gyerek nem bízhat a szüleiben, akkor nem fejlődhet ki az önbizalma sem. Ráadásul az abortusztúlélők nagyon befolyásolhatók.
7. Az abortusztúlélők nem tapasztalhatták meg, hogy mi is a feltétlen szeretet. Nehéz ezért nekik kiépíteni Istennel egy bizalmon alapuló viszonyt és gondot okoz számukra, hogy meglássák Istenben a szerető apát.

Az abortuszfertőzött családban felnövekvő gyerekek maguk is hajlamosak az abortuszra.

4. Az abortusz és a testi fogyatékoság

Nyomás az orvosok részéről

Ennél a negyedik ördögi körnél az eugenika és az abortusz közötti összefüggést vizsgáljuk. Már említettük, hogy az abortuszon átesett anya a következő másállapotánál rendkívüli mértékben szorong. Ezt a szorongást csak fokozza az orvos, amikor genetikai mikroultrahangos vizsgálatot javasol, vagy magzatvízvételt a mongoloidizmus vagy más genetikai károsodás kimutatására. Mivel a korábban megszakított terhesség alatt nem épülhetett ki az egészséges anya-gyermek viszony, ezért az anyának most nehéz e gyermeket elfogadni, viszont kénytelen

lesz nem elfogadni, ha nem fejlődik az „elvárások” szerint. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a minden „csökkent értékű” életet kizáró, és az egész világon elterjedt eugenikus orvosi gyakorlat akkor is a terhesség megszakítását javasolja, amikor erre senki sem gondol. Abban a pillanatban, amint a magzatnál valamiféle eltérést észlelnek, máris nyomást gyakorolnak a szülőkre, hogy szakítsák meg a terhességet. Az ennek a nyomásnak engedő házastársak később sosem épülnek fel ebből a veszteségből.

Az abortusz mint napjaink „Endlösungja”, „végső megoldása”

Ahhoz, hogy az „ultranacizmust” eredményező abortuszcivilizáció rendszere kiépülhessen, a lőweni Schooyans professzor állítása szerint az alábbi három feltétel szükséges:

1. A társadalom közérzetét mélyen átítató náci ideológia (az ún. „életminőség” hangoztatása, az élni érdemes vagy élni nem érdemes élet fontolgatása, az emberi intellektus, az ún. „okosság” legfőbb értéként történő eszményítése stb.) jelenléte.
2. Mindennek napi aktualitásként és példákban megtestesülő gyakorlat szintjén időzítettnek kell lennie. Ez a mozgás az egész világot kell hogy érintse és mindenkinek részt kell benne vennie.
3. A szabadság áruhájába öltöztetett abortusz a liberalizáció (a „szabadság”) egy adott fokán már a „végső megoldást” eredményezi úgy, hogy a gyengék, az elesettek és mindazok, akiket nem tekintenek hasznosoknak, kiküszöbölhetőkké válhatnak. A keresztény orvosnak nem szabad hallgatnia arról a perverz erkölcsiségről, amely az abortuszt az eugenikával párosítja. Ez a viszony az erősebb jogát érvényesíti és tagadja az élet törvényét. Ha az ember óvakodik attól, hogy a világ a feje tetejére álljon, akkor azt is tudja, hogy a bennünk meglévő gyilkos ösztönöket féken kell tudni tartania. Erre különféle utakat és módokat keresünk, amelyekkel megpróbáljuk magunk körül kialakítani a biztonság légkörét. Ennek egyik álságos formája, amikor az abortusz túlélőket a New Age azzal csábítja, hogy megnyugtató klímát teremt nekik, és valami olyan Nagy Testvérrel beszél nekik, aki majd vigyázón őröködik felettük.

5. Az eutanázia új formája

Az utolsó ördögi kör az abortuszt és az eutanáziát kapcsolja össze. A prenatális diagnosztika, a születés előtti orvosi vizsgálat egyre fontosabbnak tartja az ún. „életminőséget”. Miközben az idős, beteg emberek félnek az eutanáziától és ezért a természetes halált választják, mások inkább a „méltóságteljes halálról” beszélnek. Az orvosi etikának feladata, hogy leleplezze ezeket az ördögi összefüggéseket és tartsa fenn, vagy vezesse be a szeretet által irányított terápiát.

Az abortusz súlyosan károsítja az abortáló és az összes többi családtag egészségét! A család pusztulásával pedig veszélybe sodródik az egész társadalom.

A kétségbeesés mint végállomás

Egyre nagyobb méretekben folyik az egyén és a társadalom közötti perverz játék. Az abortuszt engedélyező törvények elfogadásával intézményesülnek azok a jelenségek, amelyek viszont megfosztanak bennünket emberi mivoltunktól, és amelyek következtében a nők abortuszra kényszerülnek. Az abortuszfertőzött személy, hacsak nem gyógyul meg, többé már nem hallja a kicsi, a gyenge, az elesett segélykiáltását és sikolyát. Az ilyen emberek a saját bűnüket másoknak tulajdonítják azzal a mentegetődzéssel, hogy „ők aztán nem hibásak”. Mintegy önmaguk igazolására is előmozdítják a halál civilizációjának terjedését.

Egyre nehezebb lesz gondoskodni a sérült és megfélemlített emberekből álló társadalomról.

Az abortusztörvények által történt liberalizációjával az emberi civilizációt igen mélyen érintő sérülés érte. Az ember átlépett egy olyan korlátot, amely a hazugság tiltását jelentette. Csakhogy e tiltás nélkül összezavarodik és működésképtelenné válik a társadalom. Az abortuszjárvány legtragikusabb következménye az a kétségbeesés, amely szociális káoszt eredményezve önmagunk elpusztításához vezethet.

Remény a reményteleneknek

De Isten nem hagyja el az ő népét. Egyre több orvos és pap lát munkához annak érdekében, hogy felkarolják az abortusz áldozatait. Ezek az emberek alászállnak a poklokba, hogy felkutassák mindazon reményvesztetteket, akik a gondoskodásukra szorulnak. Ezek a szakemberek már itt vannak, és gyógyítják azt a végtelenül rosszat, talán a legnagyobb rosszat, ami embert, családot és egész társadalmat is érhet.

5. Az abortusz hatása

...a társadalmi struktúrákra:

1. Növekszik az emberi tragédiákkal szembeni közömbösség és passzív magatartás.
2. Szétfoszlik az az őseinktől örökölt alaptörvény, amely a gyermek és általában a gyenge védelmére kötelez.
3. Elfásul a gyilkossággal és erőszakkal szembeni érzelmi reakciónk.
4. Megbomlik a gondolataink (szavaink) és cselekedeteink közötti összhang.
5. Megnő az eutanázia és az eugenika elfogadásának esélye.
6. Fokozódnak a szülésszabályozással kapcsolatos követelések.

...az orvoslásra:

1. Az orvos-beteg kapcsolatban csökken a bizalom. A nyilvánosság szemében tekintélyvesztést szenved az egészségügyi dolgozók tekintélye.
2. Az orvoslásnak engedelmesen ki kell szolgálnia a csőcselék erkölcsiségét.
3. A védekezésre kényszerülő, defenzív orvoslás nem igyekszik majd a közjó szolgálatára.
4. Üldözik és háttérbe szorítják az életvédő orvosokat.
5. Meghamisítják az igazságot és mellőzik mindazon orvosi kutatások közzétételét, amelyek az abortusz káros hatásait és szövődményeit elemzik.
6. Nőnek az egészségügyi kiadások (több orvosi vizsgálat, több adminisztráció, több pszichotikus megbetegedés).
7. Kialakul az eutanatikus mentalitás („jobb is neki, ha meghal”).

...a jog és a gazdaság területén:

1. Mivel a törvény lerázza magáról az erkölcsöt, már nem szolgál etikai útmutatásként.
2. Nyomás nehezedik a bíróságokra, hogy „politikailag elfogadható” ítéleteket hozzanak.
3. Méltánytalan bánásmód keretében megvetik mindazokat, akik az életért küzdenek.
4. Csökken a gyengék védelme.
5. A közéletben nő a becstelenség és a bizalmatlanság.

4 hónapos magzatgyermek

A 11/12 hetes magzatgyermek havonta 5/10 centimétert növekszik. Arányai emberiek lettek, noha a még mindig aránytalanul nagy fej az egész testnek nagyjából egyharmadát teszi ki. Arca továbbfejlődik és már 11/12 hetes korban többnyire elkezd hasonlítani a szüleiére. A kis teremtés csendben fejlődik tovább, de egyre élénkebb lesz: fejét forgatja, megérinti az arcát, légzési gyakorlatokat végez.

6. Megrendül a kormányok és pénzügyi rendszerek iránti bizalom.
7. Pénzügyi hasznot húznak a halottakból.

...a demográfiára:

1. Növekszik a világ nemzetei közötti feszültség, az Észak és Dél közötti egyenlőtlenség, a szegény és gazdag országok közötti ellentét.
2. A fiatalabb és idősebb korosztályok megbomló aránya miatt nemzedéki ellentétek keletkeznek, az öregek aránya megnő.
3. A fiatal családoknak egyre növekvő pénzügyi gondokkal kell szembenéznük.
4. A magzatölés (Tibet) nemzetgyilkossághoz vezet. A bűnösség megválaszolatlan kérdése fokozott gyűlölködést vált ki.

Az egész emberi civilizáció alapélménye lesz a kétségbeesés

Az ember természetének pszichoszomatikus egységéről
az abortusz utáni félelmi neurózis példáján
prof. dr. Balthasar Staehelin, az FMH-pszichiátria
és a pszichoterápia szakértője, Zürich

1. Az ember mint testi-lelki egység

Bevezetőként engedjék meg, hogy szakmai tapasztalataimat összegezzem az ember természetének pszichoszomatikus egységéről. Ennek az egységnek ugyanis alapvető jelentősége van az egészség és a betegség, tehát a gyógyítás megértése szempontjából. Ez az összefüggés meghatározó a medicina számára mind a lelki, mind pedig és a testi betegek pszichológiai gyógyításánál.

Mint az emberi lelket vizsgáló és gyógyító pszichiáter tanúsíthatom, hogy a psziché, vagyis az ember lelke az, ami emberi természetet az univerzumban létező minden mástól megkülönbözteti. Az emberi lélekkel és testtel foglalkozó pszichiáterként és pszichoterapeutaként, orvosként és kutatóként a tapasztalatom, hogy a természetnek, a lényeknek és az igazságnak legjobban a keresztény emberkép felel meg. (Az ember biológiai és természettudományi, illetve keresztény képe közötti különbséget részletesen tárgyalom A segítő természettudománytól a gyógyító tudományig című könyvemben.) Ennek jegyében azt javaslom, hogy a természettudományi igazságot egyeztetni kell a keresztény emberkép tudományos igazságával. Az ember e kétféle felfogása kölcsönösen kiegészíti egymást. Mivel itt a keresztény képen van a hangsúly, gyakran fogom használni a keresztény terminológiát, bár tudatában vagyok annak, hogy ez ellenállást vált ki. Az igazság feltárására irányuló keresést ez nem zavarhatja.

A keresztény felfogás szerint az ember lelkét és testét Isten úgy és arra teremtette, hogy az ember képes legyen velük érzékelni és érezni

az Isten igazságát és szeretetét, és ezt keresztény hitében megismerje. A test és a lélek az emberben mély pszichoszomatikus (testi-lelki) egységet alkot. Az ember individuális teste és lelke által alkotott természete, melyet az örökkévalóságig éltet az Isteni Lélek, egyetlen és megismételhetetlenül egyedi személyiség. A lélek nélküli, halott emberi test, a „szóma” már nem személyiség. Az emberi lélek hozzátartozó egyedi test nélkül az egész örökkévalóság folyamán szintén nem személyiség. Az ember olyan pszichoszomatikus egység, melyben Krisztus lakozik. Ami az ember természetét emberré, személyiséggé teszi, az Krisztus természetfölöttsége, amely jelen van minden pszichoszomatikus emberi természetben és amely folyamatosan az embernek, ennek a különleges lénynek ajándékozza önmagát.

A minden emberben ott lakozó Isteni Szellem az égi Atya jóvoltából teszi minden ember pszichoszomatikus egységét egyedi, halhatatlan személyiséggé.

Hogy ez valóban így van, azt a pszichológiai és pszichoszomatikus terápia bizonyítja: a betegnek lehet a testét (szomatoterápia) és lehet a lelkét (pszichoterápia) gyógyítani, de lehet gyógyítani az Isteni Szellem segítségével (feloldozással, lelkigyakorlatos imával, pneumatoterápiával). Az igazi és teljes gyógyulás akkor következik be, ha a lélek is meggyógyul. Csak akkor sikerül a félelmet, a neurózisokat és a pszichoszomatikus betegségeket leküzdenünk, ha a lelkünk ősbizalma és gyógyulás iránti reménye Istenben gyökeredzik.

A test és a lélek, valamint az Isteni Szellem közötti pszichoszomatikus összefüggések képezik az általam és Erkel Eszter által kidolgozott pszichoszomatikus alapterápiát, melyet Jézus-terápiának is nevezünk. Ez olyan egyszerű, gyakorlati, könnyen elsajátítható és hasznos eszköz, amelyet minden férfi és nő, minden beteg és minden egészséges is használhat. Ez az Istenhez vezető pneumatoterápiás imádság útja.

2. Az abortusz utáni feszültség oldása és gyógyítása Jézus Krisztus segítségével

Mindaz, amiről eddig szóltunk, érvényes a magzati életkorát élő gyermek természetére is. Saját tapasztalataim szerint is állítom, hogy minden embermagzat – mint bármely más, már megszületett ember – Isten által örök egyedi életre hivatott elválaszthatatlan, fel- és elcserélhetetlen, pótolhatatlan pszichoszomatológiai egység, melyet az Isten akar, éltet, gondoz és minden pillanatban ajándékával halmoz el.

A természettudományos tény, hogy a női petesejt és a hímivarsejt kapcsolatából »szóma«, azaz test keletkezik. A pszichoterápia (J. Rickenbacher) pedig azt igazolja, hogy az emberi »szóma« az Isteni Szellem jóvoltából állandó és mély kapcsolatban áll az egyedi lélekkel. Tehát minden emberben és minden magzati életkorát élő emberben a pete és az ivarsejt egyesülésének pillanatától jelen van a lényeg: Jézus Krisztus Szelleme. Az ember a pete és a spermatoocytá találkozásának a pillanatában „lelkesül át”, vagyis jelenik meg benne a lélek.

Pszichiátriai és pszichoterápiás rendelőkben szinte naponta kezelek ún. „abortusz utáni neurózisokat”. Ezek a lelkiismeretnek gyakran súlyos, egész életre kiható mély sérüléseiként félelemérzettel, pánikbetegséggel, reménytelenség érzésével, a lélek és a test megbomlott egységének (egészségének) magányosságával jelentkeznek. Ezek az abortusz utáni neurózisok súlyos pszichikai, szomatikus zavarokat eredményezhetnek, illetve a személyiség pszichoszomatikus problémáivá nőhetnek át, amelynek során a sérült személy képességei lebomolhatnak, súlyos depresszió lehet rajta úrrá vagy maradandó vegetatív pszichoszindróma (B. Staehelin) mutatható ki. Ezeknél a nőknél valamilyen módon eltorlaszolódtak az Istenhez vezető belső utak: érzelemszegények, jövőképekből hiányzik a remény, gyakran teljesen hiányzik belőlük a szeretet és a bizalom. Hiányolható náluk az a humánspecifikus életforma, melynek egyik jellemzője az állandó „úton lét”, amely az égbe, az minket mindig szerető Atyánkhoz vezető és onnét visszatérőút keresését jelenti. Hatalmas, gyakran senkinek el nem mondott, de tudatos kínok ezek, amelyek abból a felfogásból fakadnak, hogy megölték a gyermeküket és már soha nem képesek ezt a lelkiüket mélyen megsebző a tettet valamilyen módon jóvátenni vagy valamiféleképpen mintegy meg nem történtté tenni. Az a tudat, hogy örökre elvesztették a testükben növekvő gyermeket – mert azt hiszik, hogy végleg meghalt – félelemmel tölti el, és teljesen lebénítja őket. Miközben az abortusz testükben és lelkükben is súlyosan károsítja a nőket, tudatalattijukban ott van az az érzés, hogy már véglegesen elhagyta őket az Isteni Szellem, tehát az örök út, az örök igazság, örök élet, és már soha többé nem lehet részük az örökkévalóságban és az isteni szeretetben. Ez az állapot akár pánikba is átcsaphat (ilyen formákat mutatnak az ún. „panic disorders” tünetcsoportok), azaz rendkívül széles skálájú tünetekkel általános pszichoszomatikus zavarok jelentkezhetnek.

A nők – és különösen manapság igen sok ilyen nő van – gyakran egész életük során azt a mély meggyőződést hordozzák, hogy erre a minden bűnök közül legsúlyosabb, lelkiismeretüket gyöttrő kínra im-

már nincs semmiféle ír, hogy már nem lehet őket ez alól feloldozni. Amint már említettem, lelki életük belső útjain akadályok tornyosulnak, nincs fejlődés, nincs cél, hivatás, amely az örökkévalóság felé mutatna, és amelyek mindegyike már e földön is Istentől függ. Úgy érzik, hogy bűnük miatt Isten örök tétlenségre, magányra és elhagyatottságra ítélte őket. Az igaz lelki úton tornyosuló akadályok előtt való ilyen megtorpanással már a pokol felé vezető út marad, sőt itt kezdődik maga pokol. A megbánás állandó kétségbeeséssel párosul, de a megbánást nem követi a megbocsátásnak és a kiengesztelődésnek az az öröme, mint amit az isteni kegyelemből fakadó megbocsátás érzete okoz. Mindezt több ezer órára nyúló pszichoterápiás kezelőmunka tapasztalatából szűrtem le.

Az általában tudat alatt zajló folyamatokat az ember keresztény világképének segítségével próbáljuk körvonalazni, mert a krisztusi szellem, noha rejtőzködve, de a dolgok lényegeként jelen van minden ember pszichoszomatikus egységében. Erre is érvényes az a gondolat, hogy a test és a lélek nemcsak az a hely, amely a legjobban ki van szolgáltatva az ember egyéni bűnének, hanem egyszersmind az a hely is, ahol és amelyen a legnagyobb mértékben hat a megbocsátó és gyógyító Isten. „Készítsünk jászolt és kelyhet a testünkben és lelkünkben is lakozó bűnös hajlamoknak és gyengeségeknek.” És éppen e jászolba és kehelybe akarja az Atya Isten elküldeni hozzánk a Fiú képében saját Gondviselésének szellemét. Éppen a mi bűnös, földi hajlamunk szolgálhat a Megváltó Krisztus megszületésének helyüül!” (B. Staehelin: A segítő természettudománytól a keresztény gyógyító tudományig)

A gyengeségnek és bűnnek való pszichikus és szomatikus kiszolgáltatottság érzete a terhességmegszakítás idején nagy feszültséggel és feszélyezettségérzettel jár, és ez persze nemcsak a nőre vonatkozik, hanem arra a férfira is, aki az abortuszt kívánta, vagy éppen végrehajtotta. És itt vetődhet fel az a pszichoszomatikus célzatú kérdés is, hogy vajon észre lehet-e venni Krisztus jelenlétét ezekkel a cselekedetekkel és utánuk keletkező érzésekkel kapcsolatban? Úgy gondolom, hogy igen!

Az abortusz utáni súlyos neurózisok gyógyításában, pszichoterápiájában (a pneumatoterápiájában) mind a nőknél, mind a férfiaknál sikerülhet – persze csak ha Isten is úgy akarja –, hogy áttörjük az Istennel szembeni tudatalatti ellenállást, és megtérés utáni gyógyulást érzünk el azzal, hogy gyakran hónapokon át ismételjük: az ember semmiféle megöletése sem lehet végleges! Mert Isten nem engedi, hogy akár egyetlen ember is örökre meghaljon. Az ember iránti feltétlen szeretet – amely maga Krisztus – sosem múló, mert örök. Az Isten minden ember iránt

szeretetet táplál, ezért a halál nem végleges és nem örök. Isten mindenkit, még az oly fiatal is, mint amilyen a magzati életkorát is éppen csak megkezdő gyermek is, magához hív az ő örök dicsőségébe és az örök életbe. Ez a megbocsátó szeretet és kegyelem érvényes minden abortuszon átesett vagy abban közreműködő személyre is! Bizonyos, hogy az ember pszichoszomatikus örök egység, s hogy ennek az egységnek alapja Jézus. De ez az egyik oka annak is, hogy az emberek ma nem tisztelik az emberi életet, és így nem látják a nemiség mélyebb jelentését sem. *Nincs ugyanis értelme a nemiségnek akkor, ha a testiség, az egyéni öröm elválik mindkét partnernek attól az egyértelmű vágyától, hogy szerelmük az Istennel való örök kapcsolatban és az iránta tanúsított hűségben, a magzat elfogadásában jelentkező szaporodásban is kiteljesedjék, bár tudjuk, hogy ez vágy nem mindig teljesül.*

3. Összefoglalás

Az emberi élet, és ezáltal – hangsúlyozom – az örök élet is a keresztény és a természettudományos ismeretek szerint egyaránt a női petesejt és a hím ivarsejt összekapcsolódásának pillanatában megfogant zigóta vagyis a magzati életkorú gyermek életével kezdődik. Isten e pillanatban jelenik meg az emberben. Az Istenben való hit azt követeli minden felnőtt embertől, hogy igyekezzen rendes és felelősségteljes nő vagy férfi lenni, és mivel Isten azt parancsolja: – Ne ölj! – nem kerülhetne sor a magzat abortáló módszerekkel történő eltávolítására.

Ennek ellenére ott is, ahol az ember bármilyen okból csődöt mond és képtelen a keresztény felfogás eszményképének megfelelő nemi magatartást tanúsítani, számíthatunk az Isten kegyelmére, megbocsátására és irántunk táplált hűség, örök szeretetére.

Betiltják a szülésznői hivatást?

Dr. Arnold Hörlimann-Landolt, Stäfa

Mélyen megdöbbenett a zürichi önkormányzat terve, hogy jóváhagyja azokat az új megszorító feltételeket, amelyek a zürichi Egyetemi Kórház mellett működő Kantonális Szülésznőképző felvételi rendszerét érintik. E szerint nem vennének fel olyan jelentkezőket, akik lelkiismereti okok miatt nem lennének hajlandók abortuszoknál asszisztálni. Az említett iskola igazgatónője az új rendelet indoklásában gyakran használta a „tolerancia” kifejezést. Szerintem ez olyan cinizmus, amely mélyen sért minden jelentkezőt, egészségügyi nővért és ápolót vagy orvost, akinek lelkiismerete ellen súlyos támadást jelent az abortusz.

Akkor már több mint húsz éve dolgoztam első munkahelyemen, egy zürichi kórházban mint asszisztens, egy terhességmegszakításnál működtem közre. A has felnyitása után az orvos kivette a méhből a foetust egy pléntálba. A tálban vergődő, vonagló lény bizony nem valami sejtcsomó vagy sejthalmaz volt, amint ezt gyakran hallottam különféle „szakmai” előadásokban, hanem egy apró négy hónapos ember, akinek éppen úgy megvolt minden emberi jellegzetessége, mint ahogyan ezt annak idején a gyermekeinknek mutogattuk Lennart Nilsson *Hogyan fejlődik a gyerek* című könyvének színes képein. Ennek a vergődő pici embernek a látványa hosszú évekre belém vésődött. A műtét végrehajtása után nyomott hangulat lett úrrá az egész operációs csapaton. Abban a szempillantásban világos lett számomra, hogy ez volt az első és egyben az utolsó asszisztenciám „terhességmegszakításnál”. (Milyen szépítő kifejezés ez egy gyilkosságra!) Akkori főnököm, aki maga is rendkívül szenvedett minden ilyen beavatkozásnál, megértette a bennem támadt lelkiismeret-furdalást és el is fogadta abortuszt visszautasító döntésemet.

Most már jobban érthető, miért érintett oly mélyen az említett szabályzattervezet, amely a lelkiismereti jogok tagadásával lényegében sokak számára a hivatásgyakorlás betiltásával lenne egyenértékű. Remélem és elvárom, hogy a zürichi önkormányzat a szabályzat elbírálásánál nemcsak az abortuszt fenntartások nélkül elvégezni kész személyekkel, hanem az állapotos nőkkel szemben is „toleráns” lesz, továbbá komolyan fogja venni a szülésznőjelölt diákok lelkiismereti szabadságát, és azt is tiszteltben tartják, ha ezek a lányok abortuszt elutasító döntést hoznak.

A művi vetélés – Isten elleni önkényes és kihívó cselekmény

Christa Meves*, Uelzen

A prenatális és genetikai kutatás egyaránt bizonyítja, hogy a fogantatás pillanatától minden magzati életkorát élő gyermek egyedi és jellegzetességeiben pótolhatatlan emberi személy. Ezek az eredmények megerősítik azt keresztény szempontú antropológiát is, mely szerint az ember Isten teremtménye. Az embernek Isten állít életcélt és ő teszi lehetővé számára azt is, hogy Isten gyermekévé váljon. Az a tény, hogy mindannyian egyazon Atya gyermekei lehetünk, mindegyikünket egymás testvéreivé tesz. Isten azt is megparancsolja, hogy testvérként szeressük és tiszteljük egymást. Ez a viszony tehát tiltja a másik ember megölését. A fogantatással tehát Isten tervének megvalósulása kezdődik meg, amelyben benne van az embernek adott életcél is. A keresztény felfogás szerint ezért tilos a terhesség megszakítása. A keresztények számára ugyanis az abortusz nem más, mint az Isten akarataival szembeszegülő, olyan önkényes cselekedet, amellyel szemben a saját akaratainkat akarjuk érvényre juttatni. Ezek szerint tehát az abortusz olyan bűn, amely önkényes és kihívó cselekedet Isten akarata ellen, tehát az Isten tagadása. Pszichoterápiai tapasztalataim szerint állíthatom, hogy azon nők közül is sokan szenvednek nehéz depressziós büntudattól, akiknek esetleg semmit sem jelent a kereszténység. Az összefüggés tehát így érvényes: *nem azért szenved az abortusz elkövetése után a nő, mert esetleges keresztény hitelvek vagy erkölcsi szempontok miatt meghasonlást érez, hanem mert a keresztény tanítás olyan mélyebb törvényszerűségeken alapszik, amelyek e tanítás meglététől vagy hiányától függetlenül is működnek.*

Az abortusz utáni depressziós panaszok csak akkor enyhülnek valamelyest, ha ezek a nők újra és tudatosan másállapotba kerülnek, amely állapotot bizonyos értelemben vezeklésként fognak fel.

* Christa Meves filozófiai tanulmányokat folytatott a breslavi és kielii egyetemen, majd hamburgi államvizsgálata után a hannoveri és a göttingeni Pszichoterapeutikus Intézetben szerzett szakképesítést. Ma önálló gyermek és ifjúsági pszichoterapeutaként dolgozik Uelzenben. A Rheinischer Merkur című hetilap társkiadója.

Az abortusz pszichikai következményei

Dr. Mary Simon klinikai pszichológus 110 nőt vizsgált a Würzburgi Egyetem Női Klinikáján

Nem állja meg a helyét az az állítás, hogy az abortusz utáni késői pszichikai következmények csak ritkák és rövid ideig tartanak. Két olyan pszichoszociális felmérés is igazolja ennek a beavatkozásnak a súlyát, amelyeket legális terhességmegszakításon átesett nőkkel végeztünk.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy nincs olyan abortusz, amelynek ne lenne semmilyen kockázata. Ez a beavatkozás súlyos támadást jelent az emberi létezés ellen, hiszen ennek keretében egyfelől a létről vagy nemlétről, a meg nem született életéről vagy haláláról van szó. Másfelől az állapotos nő olyan cselekménynek lesz részese, amely összeegyeztethetetlen női mivoltával és létével, az anyasággal kapcsolatos női feladatának a teljesítésével. Az abortusz a természet, így a nő természete elleni aktus is. Pszichikailag a nő válságba kerül a saját nőképevel, azonosságával még akkor is, ha egyre több nő hiszi el azt, hogy el kell szakadnia attól a hagyományos nőfelfogástól és feladatkörétől, amely ezt csak az anyaságban látja megvalósulni.

A nő az abortusszal nem egy embriót vagy foetust, hanem a saját magzati életkorú gyermekét veszíti el!

Pszichoszociális tanácsadóban a válságterhességet viselő nő így érvel, miközben elutasítja a gyermekének örökbe adására vonatkozó javaslatot: – Nem engedem, hogy idegen embereknek neveljék a gyermekemet, aki az én testem és vérem. Akkor már inkább megszakítatom a terhességet.

Az abortuszkrízis nagyobb, mint emlőráknál az emlő elvesztése. Az emlő ugyanis a nő testének csak egyik része, miközben a magzati életkorú gyermek önálló, az anyától létében is különböző személy.

Az abortusz után esetleg fellépő pszichikai következményekről a megkérdezett nők 80%-a azt állítja, hogy ezek sokkal súlyosabbak, mint a szomatikus (a testi) következmények. A tapasztalatok arra utalnak, hogy a sikeres pszichoterápia kilátása is kisebb. Elmondható, hogy

abortusz után tömegesen fordulnak elő az alábbi pszichikai szövődmények: *szánalom, bűntudatérzet, önvád, hangulatingadozás, depressziók, oktalan sírás, fóbias állapotok, rémálmok.*

Gyakran olyasféle funkcionális zavarokkal társulnak ezek a pszichikai állapotok, mint *szívrítmuszavar, ingadozó vérnyomás, migrén, gyomor-és bélbántalmak, alhas táji görcsök, a következő terhességnél korai fájdalmak, alvászavarok stb.*

A megkérdezett nők 60%-a azt válaszolta, hogy abortusz után volt benne bűntudatérzés és önsajnálát is, de ugyanennyi nő állította, hogy kifejezetten bűnösnek érzi magát. Ha a nőktől nyíltan vagy közvetve megkérdik, hogy éreztek-e bűntudatot vagy lelkiismeret-furdalást, nagyon gyakran igennel válaszolnak. A felmérő beszélgetéseknél ezre a kérdésekre könnyedén adnak hamis választ. Másfelől viszont gyakran számolnak be vegetatív panaszokról, amelyek az abortusz után jelentkeztek. Ezek részben elsődleges szomatikus (testi), részben pszichoszomatikus (testi-lelki) bántalmak. A *bűntudat* ilyenkor már nem tudatállapotként jelentkezik számukra, hanem *megváltozott formában, kóros testi tünetként hat.* E bántalmak szakembereként Boss úgy véli, hogy az elfojtott félelem- és a bűntudatérzet egyre jobban a belső felé bújik és idegen nyelven – a szív, gyomor, bél vagy más szervek neurózisos betegségeinek nyelvén – szólal meg. Úgy tűnik, mintha ilyenkor a tudatalattink egyetértett volna azzal, hogy a lelki konfliktus csatája szomatikus, azaz testi hadszíntéren bontakozzon ki.

A megkérdezettek 35-40%-a jelezte, hogy az abortusz után gyakoribbak náluk a hangulatingadozások és a depresszív állapotok. Ezeket fokozott ingerlékenységként, hangulatváltozásként írják le, amelynek skálája a vidámságtól és örömtől a szomorúság és gyászra át egészen a kimondott depresszióig terjed, s amely néha olyan fokot ért el, hogy orvoshoz kellett vele fordulni. Szuicid, azaz öngyilkossággal kapcsolatos gondolatok vagy kifejezett öngyilkossági kísérletek is előfordulnak. Ilyeneket korábban, vagyis az abortusz előtt soha sem tapasztaltak. Más nők úgy érzik, hogy elvesztettek minden olyan reményüket, amely a jövőre vonatkozna, s hogy azt a munkát, amit az abortusz előtt még játszva elvégeztek, most csak nagy nehézségekkel, küzdelemmel tudják folytatni és néha nem látnak ebből a nehéz helyzetből kiutat.

A megkérdezettek 35%-a az abortusz óta minden ok nélkül gyakran sírásra fakad. Az egyik megkérdezettnek máris könnyek szöknek a szemébe, ha bármilyen formában felmerül az abortusz, holott azóta már négy év telt el. Emlékei szerint az eseményt követő két évben különösen sokat sírt. Bár az idén már jobban érzi magát, még mindig van

nak nagyon szomorú, depressziós időszakai és azóta is siratja elvesztett gyermekét, főleg ha olyan gyerekeket lát, akikkel azonos életkorú lenne az ő elveszített gyermeke.

A megkérdezettek 30%-a válaszolt igennel arra, hogy „az abortusz óta gyakrabban van indokolatlan félelemérzetem ...”. Őket rögtön az abortusz után és még azután is sokáig gyötörték rémálmok, amelyekben például apró halott gyermekek jelentek meg, akiknek nincs bőre, vagy hogy leestek az ágyról, beestek egy patakba, vagy hogy üveggel voltak összeszabdalva. A nők gyakran álmodnak éhes, elhanyagolt és megkínzott csecsemőkkel.

A megkérdezett nőknek több mint a fele nem érezte magát jobban vagy szabadabbnak az abortusz után. Ezzel ellentétben sőt inkább idegesebbnek, kiegyensúlyozatlannak mondták magukat, és hogy azóta sem találják belső békéjüket. Egyikük elmondta, milyen rémes volt neki az abortusz után, hogy „mintha teljesen meghalt volna belül”. Egy másik nő azt tartja, hogy „azóta teljesen elromlott az élete”. A harmadikat az abortusz lelkileg összetörte, szó szerint ezt állítja: „Talán az benne a legnehezebb, hogy senkinek még csak fogalma sincs arról, hogy milyen nehéz is ez. Azóta teljesen bekattantam. Már soha nem vetném alá magam.” A nők olyasmiken tépelődnek, hogy „Vajon helyes volt-e, amit tettem?” „Talán már egészen kifejezett ember volt?” „Mit csináltak az orvosok az én halott gyerekekkel?” „Mit tettek vele ténylegesen?” Gyakran állítják, hogy „óhatatlanul is a saját gyerekekre gondolok, ha más, gyerekes anyákat látok. Bűnösnek érzem magam, mert elpusztítottam egy emberi életet.”

Ha valaki netán azzal igyekezne cáfolni a fentieket, hogy ezek a számok azért ilyen magasak, mert csak vallásos nőket kérdeztem, akkor a válaszadók számarányán alapuló tények ezt nem támasztanák alá. Arra a kérdésre ugyanis, hogy „hívó, vallásos ember vagyok-e”, a nők 48%-a válaszolt igennel, viszont a magukat vallásosnak mondó nők 33%-a még ezt is állította: „nem kell ahhoz vallásosnak lennem, hogy az életben megálljam a helyem.”

Más választ adtak a feltáró beszélgetéshez őszintébben viszonyuló katolikus nők. Ők azt állították, hogy bár többször meggyónták az abortuszukat, de mégsem éreztek utána lelki megkönnyebbülést. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy az abortusz kései szövődményei elsődlegesen az emberi psziché tényleges sérüléséből származnak, és nem abból, hogy bármely egyház vagy felekezet erkölcsi intésében utal arra, hogy „a bűnt büntetés követi”. Ha ez nem így lenne, akkor legálább a katolikus nőknél lelki megkönnyebbüléssel járna a gyónás.

Abortusz után minden nőnek együtt kell élnie ezzel a rossz emlékekkel, ezért igyekezzenek olyan elhárító mechanizmusokat kiépíteni, amelyek megvédik őket a bűntudattól, megbánástól, félelemtől és depressziótól. Az esetek többségében az abortusz okozta válságot pseudo alkalmazkodással, a projekciók tagadásával igyekeznek megoldani. Az idősebb nők abortusz utáni elhárító mechanizmusai semmiben sem különböznek a fiatal lányok abortusz utáni védekezési mechanizmusaitól.

Háromféle mechanizmus van az abortusz következményeinek a feldolgozására:

1. elfojtás,
2. projekció és
3. konfrontáció.

Az élmény feldolgozása és a mechanizmus kiválasztása az érintett nő személyiségétől függ. Személyiségszerkezet szerint lehetnek intelligensek és/vagy pszichésen kevésbé differenciáltak. Az intelligens nők tudatosabban élik át az abortuszválságot. Már a tanácsadói beszélgetéseken is érzékenyebben, szinte anyaként viselkednek, tudják, milyen felelősség hárul rájuk. Gyakrabban is hajlanak a gyerek kihordására. Készségesebben fogadják a pszichikai érveket, mint a kevésbé differenciált nők. Ha egy vagy két megbeszélés után mégis abortuszra mennek, akkor utána sokkal nehezebben dolgozzák ezt fel. A kevésbé intelligens, illetve lelkileg infantilis retardált személyiségfejlődésében megkésett és ezért gyermekdeden viselkedő) nő pszichikai szerkezete gyakran érzelmileg szegényebb, olykor hideg vagy eltompult, kisebb a felelősségérzete, néha hisztérikus vagy teljesen közömbös. Már a tanácsadás során is nehezebben jut el addig, hogy lemondjon az abortuszról. Ezért is gyakrabban náluk az abortusz, mint a pszichikailag mélyebben differenciált nőknél. Az abortusz után a problémát inkább elfojtja és vegetatív-neurotikus zavarok formájában szomatizálja (a testi jelenségek szintjén értékeli).

A gyermek önálló élet, nem önkényes játékra való

Dr. Rudolf Ehnann, a stansi Kantoni Kórház
Nőgyógyászati Klinikájának főorvosa

Az ember kétségtelenül a megtermékenyítés pillanatától, vagyis a hím- és a női ivarsejt egyesülésétől ember. Tudományos szempontból így van ez a lombikban történő megtermékenyítésnél is. Minden ettől eltérő meghatározás önkényes. Nem helytálló például némelyeknek az a nem minden hátsó szándéktól mentes és széles körben sugalmazott állítása, mely szerint a másállapot csak az embrió méhbe való beágyazódásával kezdődik!

Nincs abban a hétköznapi jelenségben semmi különös, hogy a gyermek apja a másállapot bekövetkezése után fenntartja és tovább építi a párkapcsolatot. E jelenség azonban azért érdemel kiemelt figyelmet, mert a két ember közötti kötődés minősége, annak megléte vagy felbomlása lényeges hatást gyakorol a nők helyzetére. Megfigyeltem, hogy a gyerekpárti társat maguk mellett tudó nők csak ritkán szakítatják meg a terhességüket. Ha azonban a férfi így szól: „Ez a te problémád, oldd meg magad! „, akkor a válságba kerülő nő gyakran az abortuszban látja a kivezető utat.

Kutatások egész sora, de a köznapi tapasztalat is azt mutatja, hogy a az abortusz után, még ha csak évek múltán is, de a párkapcsolat gyakran felbomlik. A terhességmegszakítás nem egyeztethető össze az ép és működőképes párkapcsolattal. A partner gyakran éppen azért hagyja el a nőt, mert nem tudja tovább elviselni annak megbomlott lelkiismereten alapuló magatartását.

Még nem talákoztam olyan beteggel, aki egyedül képes lett volna megbirkózni az abortusz utáni helyzettel. Ugyanezt állítják a kérdés további szakértői, köztük például a jelenséget Post-Abortus-Syndrome néven részletesen leíró Susan Stanford, Karin Struck és mások.

Megfigyelték, hogy az abortusz utáni problémákra egyedül a keresztényi megbocsátás lehet a megoldás. Ezért szoktam e nőknek azt taná-

csolni, hogy keressék fel a papjukat, és kezdjék el a gyász és megbocsátás munkafolyamatát. Egy tanulmányból világosan kitűnik, hogy az abortusz utáni szindróma milyen elterjedt Németországban, ahol a nők 80% szenved az abortusz pszichikai szövődményeitől!

Minden modern ember tudhatja ma, sőt tudnia kell, hogy az emberi élet a megtermékenyítés pillanatában kezdődő és a természetes haláláig tartó, összefüggő folyamat.

A Tízparancsolatból tudjuk, hogy nincs jogunk embert ölni. E parancsok azóta is éppúgy érvényesek, amióta és ahogy ezeket a kőtáblákon kívül *emberi természetünkbe is vésett* törvényeket Mózes megkapta Istentől, és senki sem képes ezeket megmásítani. A leghíresebb szerzők egybehangzóan állítják, hogy nincs semmi olyan erkölcsi szabály, amelynek ekkora értéke lenne. Ehhez kell tehát szabni a sokszor abortuszhoz vezető nemi viselkedést is.

Az abortusz erőszak a nő ellen

Christa Heinel,
a frankfurti „Ráchel” önségítő csoport vezetője

Christa Heinel már évek óta foglalkozik Németországban a nők abortusz utáni szenvedésével, az őket kínzó, mély lelki traumákkal. A Ráchel önségítő csoportnál felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül minden olyan nő jelentkezhet, aki lelki baja miatt nem talál kiutat, s ezért segítségre van szüksége. Önségítő csoportjuk visszavonultan, a nyilvánosság teljes kizárásával dolgozik.

Céljaik között szerepel, hogy

1. tanulmányozzák az abortusz után jelentkező tünetcsoportot, megismertessék a társadalmat az abortusszal együtt járó lelki sérülésekről,
2. beszéljenek a sértettekkel,
3. segítsenek rajtuk és védjék őket,
4. meglágyítsák az emberek szívét a magzati életkorú gyermekek és anyjuk sorsa iránt.

Az alábbiakban Christa Heinel megvilágítja napjaink abortuszpárti felfogásának mozgatórugóit.

Az abortusz második áldozata: a nő

A magzatgyermek anyjának méhében történő megölése brutálisan erőszakos cselekmény, amelynek legalább két áldozata van. Az első maga az iszonyatos módon elpusztított gyermek, a második pedig az az anya, akit ez a beavatkozás – gyakran egy egész életre – testileg és lelkileg is megnyomorít. Az abortusz szörnyű testi és lelki következményekkel jár, de ezeket a közvélemény sajnos alig ismeri. Az abortusz mindig, még akkor is a halálnak valamiféle megtapasztalását jelenti, ha az anya elutasítja, megtagadja a gyereket, vagy éppen fogalma sincs arról, hogy milyen fejlett a gyereke, amikor kivégzik.

A magzatgyermek megölésével az anya óhatatlanul is azonosságváltságba jut, mert a nőiességhez és a női természethez hozzátartozik az anyává válás, amely két lehetőséget jelent:

- életet, ételmet adni, ápolni, védeni, ellátni,
- az áldozatkészség és alkalmazkodás jegyében vállalni a gyöngéd és szeretetteljes anyaságot.

Mindezt olyan a fizikai, testi körülmények bizonyítják, mint a havi vérzés ciklussága és a nemiségnek sajátos, a férfiéétől eltérő értelmezése. A nő számára a szexualitás nem pótolja szeretetet és a szerelmet. A nő többnyire jobban tudatában van a maga nemi kötelességeinek, és általában a család érdekeivel is jobban azonosul mint a férfi.

Ha a nőt csak

- az általa szolgáltatott nemi öröm,
- a testének reklámcélokra való felhasználása, illetve pénzre való felváltása,
- a fogamzásgátló és abortáló eszközök és módszerek (tabletta, spirál, abortusz stb.) lehetséges fogyasztójaként,
- vagy mindössze a hasznosítható munkaerő és teljesítőképesség szempontjából értékeljük, akkor a női nemet valódi és teljes értékelés lehetőségeihez képest lényegében „nemtelenül” megalázzuk.

Ennek a megalázó és nemtelen bánásmódnak a megnyilatkozása az is, amikor a nők ezreit hagyják magukra azzal a terhességükhöz kapcsolódó konfliktusukkal, hogy megölessék a gyermeküket vagy sem!

Magukra maradva

Bárhogy döntenek, a nők akkor is magukra maradnak. A terhességi válság idején a nők 80-90%-a kiszolgáltatott a környezet nyomásának. Ezt a mindig nagy nyomást kell látnunk az abortuszok 86%-át okozó, ún. „szociális probléma” háttérében.

Ilyen káros hatással lehet az anyára:

1. a magzatgyermek apja

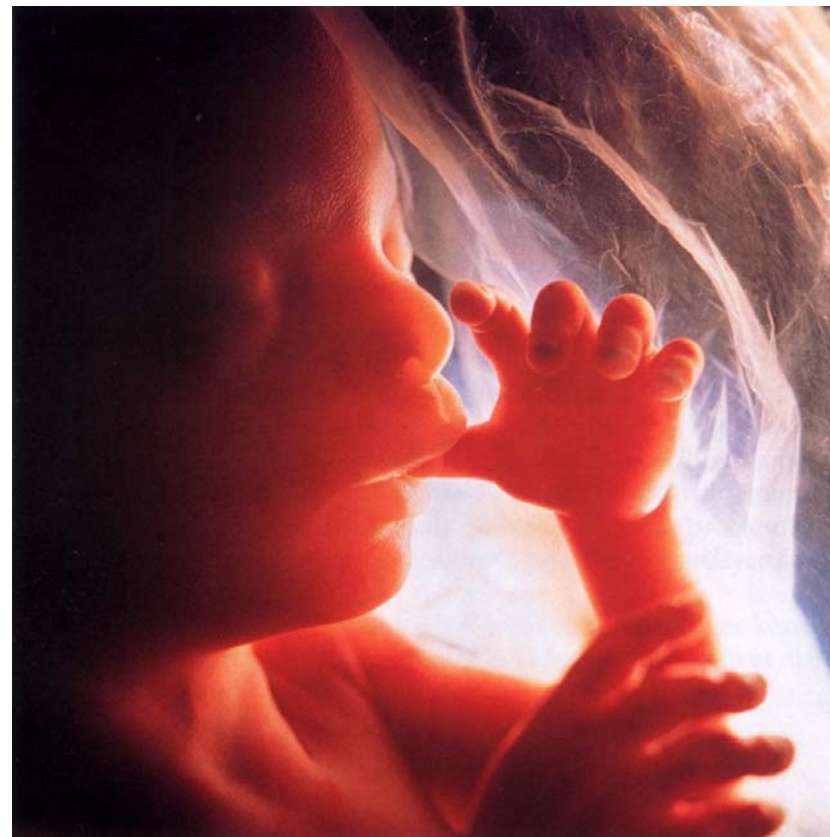
az érzelmi zsarolástól egészen a testi erőszakig terjedő elutasításával.

Példák a lelki terrorra:

Megöléssel való fenyegetés: „Megöllek!”

„Elhagylak!”

„Vagy a gyerek, vagy én!”

18 hetes magzatgyermek

Ha az ember szemügyre veszi ennek a 20 centiméter nagyságú gyermeknek a kezeckéjét, láthatja, hogy olyan, mint egy művészeti remekmű, noha még alig jutottunk el a teljes másállapot félidejéhez. Ilyenkor lépnek működésbe a test különféle szerv rendszerei. A magzat mozog és repes a karjával. A rekeszizom már jól fejlett és a baba már csuklani is tud. Napjainkban már nagyon jó esélye van annak, hogy koraszülöttként is életben maradjon. Már 21 betöltött várandóssági hét után is tovább élhet a mintegy fél kiló súlyú kisbaba, és később zavartalan életet élhet.

„A gyerek szóba sem jöhet. El kell vetetni. Erről gondoskodom!” – „Miből fogsz majd a gyerekekkel élni?”

„Nem is biztos, hogy tőlem van a gyerek!”

Példák a testi erőszakra: Verés. Gyakran úgy megverik az anyát, hogy orvosi kezelésre szorul. A részeg „családapa” dühében verekedni kezd.

2. a környezet,

a szülők, munkatársak, ismerősök és orvosok erőszakos ráhatása.

3. a szükséghelyzet,

a lakáshiány, a gazdasági bizonytalanság és szegénység, az tanulmányok félbeszakítása, kis lakásban kis kereset mellett sok gyerek.

Manapság széles körben tapasztalható az az előítélet, hogy a négy- vagy többgyerekes családok csak koloncot jelentenek a társadalomnak, és a fogyasztói társadalom által kitermelt különféle lakásproblémák, a munkanélküliség, a gazdasági nyomor miatt bizony gyakran ilyen szintre is süllyednek ezek a családok.

Sajnálatos tapasztalat, hogy az utóbbi években az ellenséges környezet egyre erőteljesebben kényszeríti a másállapotban lévő nőket abortuszhoz vezető, terhes állapotba...

A másállapot időzavarral és stresszel jár

A fiatal leányanyáknál a másállapot egyben a hormonális változások időszaka is, mely az anyaság tényéből fakadó lelki stresszel együttesen hat, hisz a magzatgyermek szervezete már kölcsönhatásban van az anya hormonháztartásának működésével. E sokféle hatás és kölcsönhatás idején kényszerül az anya valóban életbevágó döntést hozni. Márpedig ez a hatalmas testi és lelki erőt igénylő feladat voltaképpen meghaladja az ő erejét. S ez az a pillanat, amikor joggal érzi úgy, hogy átcsapnak a feje fölött a hullámok!

A másállapotba került fiatal lánynál ilyenkor egy harmadik személy vagy akár a környezet nyomására gyakran alakul ki stresszes, olykor depressziós állapot. Minden nő időhiányra panaszkodik.

Gyakran hallani ilyesfélét a Ráchel-csoportban: *„Minden olyan gyorsan történt!” – „Olyan rövid volt az idő!” – „Nem volt senki, aki segített volna!” – „Mielőtt észbe kaphattam volna, már meg is történt minden!” – „Minden olyan gyorsan ment!”*

Ilyen nagy nyomást egyedül, segítség nélkül csak nagyon erős és érett személyiségek képesek elviselni. E káros hatást fokozza, hogy

- csak homályos ismeretem van arról, hogy ténylegesen milyen fejlett a magzatgyermekem,
- arról, hogy voltaképpen mit is érez a gyermekem az életére törő beavatkozás közben,
- és hogy tulajdonképpen hogyan is végeznek velem.

Kétségtelen, hogy a rákos betegeknél tapasztalt jelenséghez hasonlóan itt is megfigyelhető egyfajta „zárlatos” viselkedés. Bár a válságterhesek maguk is tudják, miről is van szó, valahogy mégsem akarják tudomásul venni a következményeket. (A két betegcsoport magatartása között azonban annyi különbség feltétlenül van, hogy míg a rákos beteg sorsát „objektív” módon nem befolyásolhatja az illető semmiféle választása, addig a válságterheseknél „szubjektíve” talán mégiscsak lennének, lehetnének életutak felé mutató döntések...)

Azonosságválság és a lelki sérülések

Abortusz után a nő mindenképpen azonosságválságot él át, mert a női természet ellen cselekedett, amikor erőszakkal elpusztította a testében lévő gyermeket. Az esemény sötét árnyékként telepszik a lelkére. A tudatlanság önmagában még nem véd meg a gyermek megölésének következményeitől! Ugyanígy nem véd meg az sem, ha magukról a következményekről sem tudnak. A nők gyakran nem is hozzák összefüggésbe problémáikat az abortuszukkal, mert maga az abortuszt és annak következményeit a társadalom tabutémaként kezeli, tehát minderről nem is illik beszélni!

Az abortusz utáni szindróma (Post-Abortus-Syndrome, PAS) mibenlétét világszerte tudományos módszerekkel leírták és bizonyították, természetét a nyilvánosságnak olyan szerzők mutatták meg, mint Susan Stanford, V. Rue, A. Speckhardt, Peter Petersen, M. Furch, Mary Simon és mások. Az ebből fakadó lelki trauma időzített bombaként ketyeg, és senki sem tudja, mikor robban.

Az anya esetleges kezdeti „egkönnyebbülésétől” eltekintve az abortusz után gyakran feszültség és lelki megterheltség lép fel. Ez azonban nem olyan, mint az örökbeadásnál, ahol a kezdeti fájdalom fokozatosan csökken, míg végül teljesen el is múlhat.

A nő általában vagy nem tud, vagy nem szomorkodhat a gyermeke után, és így – ha mindezt túl akarja élni – nem marad más hátra, mint az abortusz élményének elfojtása. A félelem- és büntudatérzés teljesen spontán jelenik meg.

Már 1984-ben szóba került, hogy *az érintett nők 78%-a megbánta gyermeke elvesztését!* Erről a megdöbbentő arányszámról azonban máig sem tud a nyilvánosság!

Az élmény elfojtása személyiségváltozással járhat, de egész sor pszichés zavart és pszichoszomatikus megbetegedést is kiválthat. Az abortusz élményének a feldolgozása érdekében és a gyógyulás érdekében *a tudatalattiból újra a felszínre kell hozni ezt az élményt.* Ezt akkor is meg kell tenni, ha ez az érintett nők számára fájdalommal jár! A bűn tudatát ugyanis semmiféle terápiával nem lehet megszüntetni. A bűnt csak megbocsátani lehet. És ezek a nők gyakran nem tudnak önmaguknak megbocsátani. És épp ilyen nehéz nekik elfogadni a megbocsátást is.

Élménykutatás

A Ráchel-csoportban élménykutatást végeztünk az abortusz következményeivel kapcsolatban, hogy ezeket a nyilvánosság elé tárhassuk. Az alább következő összes mondat átélt és megszenvedett példákön alapszik. E kutatási analízis tehát az alábbi tényeket tárta fel:

- Nők százazrei vannak védtelenül kiszolgáltatva a környezetük nyomásának. Ők magukra hagyva küzdenek azzal a konfliktussal, hogy a testükben egy olyan (anyjuk vagy inkább a szűkebb-tágabb környezetük által) nem kívánt, emberke él, akinek állítólag nem szabad léteznie, akinek számára nincs hely, és akinek földi létehez nincs meg semmilyen egzisztenciális alap.
- De minden nő százszázalékosan tudja, hogy ez a gyermek létezik és valóban itt van. Nem térhet ki a gyermek elől és sosem fogja elfelejteni.
- Nők százazreit kényszerítették eddig és kényszerítik ma is, hogy ezt az emberkét, az ő gyermeküket, saját anyai ösztönük és természetük ellenében megtagadják és hagyják kivégezni. Mindennek a következményét elsősorban akkor is ők viselik, ha az abortusz szövődményeiről még a leghalványabb fogalmuk sem volt.
- Nők százazreit szorítják, kényszerítik arra, hogy részt vegyenek ebben a számukra élet- és halálkérdéssé tett folyamatban.

Úgy tűnik, hogy napjaink fogyasztói társadalmában szinte elvárják a nőtől, hogy akár a legősibb és legöszönösebb természete ellen cselekedjék. Teljesen egyértelmű és világos, hogy egy ilyen társadalomban a csak anyagi értékekre, a csak termelésre és fogyasztásra összpontosuló felfogás súlyos támadást jelent az emberi méltóság ellen.

Ki manipulálja ezt? Kik az áldozatok?

A társadalmi felfogást mindenekelőtt a nyilvánosságot sokszoros áttétellel manipuláló *sajtó* alakítja. Ennek közvetítésével akarják ránk kényszeríteni azt a nőről (és az emberről) alkotott „modern” elképzelést, amely azonban álságosan hamis, tehát nem felel meg sem a társadalmi közjónak, sem az igazságosságnak. Az embernek ebből a digitális és papírképmásából ugyanis kifejejtették a szeretetet és az emberi méltóságot, vagyis magát az emberséget.

Ha például a szeretet/szerelmet a szexszel pótoljuk, akkor ezzel elvesz a valódi emberiesség dimenziója: az ember – a nő, a férfi, a gyermek – tárggyá válva elveszti méltóságát, igazi értékét. Ettől kezdve lehet őket üzlet tárgyává termi, tárgyként használni és manipulálni.

Napjaink jellemzője, hogy leértékelik, megfosztják az embert feleszületett méltóságától, vagyis dehumanizálják. Ezen felül még a saját tetteinkkel kapcsolatban sem vállalunk felelősséget, és persze miért is tisztelnék a másokét. A következmények egyre erőteljesebben mutatkoznak meg a családon belüli erőszakos magatartásformák elterjedésével: szaporodnak a házastárs elleni elkövetett erőszak, a gyerekbántalmazás különféle formái, köztük a gyermekekkel való szexuális visszaélések.

Az abortusz következményeihez hasonlóan hosszú ideig ezeket a témákat is tabuként – „magánéleti, családi ügyként” – kezelték.

Ha azonban őszintén megkérdezzük, hogy egyfelől miért reklámozzák oly hihetetlen mértékben a szexuális szabadságot és ezzel összefüggésben a fogamzásgátlás, illetve az abortusz különféle finom módszereit, miközben másfelől az iskolákban folyó szexuális nevelés mellett sincs rá esély, hogy az abortusszal kapcsolatos tudományos igazság megjelenjen, akkor a szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy tárgynak és eszköznek tekintve *manipulálnak, kijátszanak bennünket*. Mindeneddig a vákuumos terhességmegszakítás összes káros következményét is egyszerűen letagadták. Csak mostanság kezdtek ezekről a szövegművekről beszélni, amikor a régivel szemben már egy újfajta abortáló

módszer előnyeit kezdték ecsetelni, amikor már világszerte széles körű üzletelés kezdődött az *RLI 486* elnevezésű méregtablettával. Ezért tesszük fel a kérdést: „*Kinek is van haszna ebből az üzletelésből? Ki keres ezen a bolton?*”

Kinek az érdeke, hogy a nők

- szexuális tárgyként jelenjenek meg a reklámokban, hogy velük tegyék vonzóan kívánatosá a legkülönbélebb árucikkeket,
- fogyasztók, vásárlók legyenek, és persze nemcsak a fogamzásgátló szerek és eljárások (antibébi tabletták, spirál, „esemény utáni”, tehát lényegében abortuszt okozó tabletták) megfizetésével, hanem sok más áru és szolgáltatás megvásárlásával is,
- segítségre és tanácsra várokozzanak a különféle „családtervezési” vagy „családvédelmi” szolgálatok előszobáiban, a „sürgősségi fogamzásgátlás” rendelőiben és az pszichiátriai klinikák folyosóin,
- betegként kezeljék őket abortuszt végző kórházakban és rendelőkben?

(A magzatelhajtást végző orvos természetesen ezért a „kis műtétért” is ugyanúgy kap hálapénzt, mint egy gyermek világra segítéséért.)

Kinek a boltja megy a legjobban a nőekkel való üzleteléssel?

Gondolnak-e arra, hogy ezek az üzletek nemcsak közönséges és mindennapi Üzleti vállalkozásokat hizlálnak, hanem bizonyos „szociálpolitikai” érdekek képviselőit is?

Gondolnak-e arra, hogy a gyógyszer- és kozmetikai ipar nyersanyagként használja az abortusz nyomán keletkező „hulladékot”? (Néhány francia arckrém például abortált magzatok szöveteiből készül.)

A szabadságával élő ember életmódja akár természetellenes is lehet. De vajon tudatában van-e annak, hogy mekkora árat kell majd ezért fizetnie? (Több, egymástól független amerikai kutatás igazolta, hogy a különféle rákos megbetegedési formák 50 százalékkal gyakoribbak a valaha abortuszt végeztető nőknél, mint azoknál, akik sosem vetették magukat alá ilyen beavatkozásnak!)

A csak testi mivoltát megélt ember a lélek és a szellem létezését is letagadhatja. Ettől még nem változik az a tény, hogy éppen ezek jelentik azokat az értékeket, amelyek az embert emberré teszik. Mindennek persze következményei vannak. Ha tagadjuk Istennek a mi életünkre gyakorolt hatását, akkor ezzel az önpusztító szabadsággal igen mélyre süllyedhetünk.

Nem kétséges, hogy az istentagadásból legalább két alapvető következmény fakad:

- az embernek mint a test-szellem-lélek egységének tagadása,
- az emberi méltóságnak az életjoggal együtt történő megvetése.

Mindezek után már szinte magától jön az önzés, a perverzitás, a fájdalom és a halál. Ezt a folyamatot az erőszak szélsőséges formájaként segíti elő az abortusz.

De akkor hogyan is tájékozódjunk mindezekről?! Vannak olyan becsapott, önmagukból kifordult nők, akik a nyilvánosan és fennhangon követelik maguknak és gyermekeiknek is azt a jogot, hogy fölládozzák magukat szexuális „szabadság” oltárán. De vigyázat! E hangoskodó és kisebbségben lévő nőket ne tévesszük össze a többséggel! Nem ők jelentik a többséget!

- Én azokért a nőkért emelek szót, akik szenvednek az abortusz következményeitől, és akik szívesen tennék meg nem történtté magzatgyermekük elpusztítását.
- Én azokért a nőkért emelek szót, akik durva vagy körmönfont kényszer hatására törődtek bele magzatgyermekük megölésébe, és most szenvednek e cselekedetük miatt fellépő traumától. De köztük vannak azok a nők is, akik segítséget kapva a gyász után megbocsátásra és megnyugvásra találtak!
- Az önsegítő Ráchel-csoport nevében szólalok meg és követelem, hogy

1. még a beavatkozás megkezdése előtt adjanak pontos és részletes tájékoztatást az abortusz után fellépő minden lehetséges korai és késői testi és lelki szövődményről,

2. az állam támogassa minden olyan önsegítő csoport és civil szervezet létrehozását és működését, melyek lehetővé teszik, hogy az abortuszt elszenvedett nők (és férfiak) feldolgozhassák magzatgyermekük erőszakos halálának mély sérüléseit!

*Halva vagytok, halva. Íme, itt a mély seb:
Mintha nem lett volna elegendő kisebb
Ajtó a halálnak!*

*Mintha gyenge csírárt egy ujj nem letörnie –
Mintha kis galambfi nem meg volna öltve
Kit szíven nyomának!*

*Oh, hadd csókolom meg e vérző sebajkait,
Mely, égre kiált bár; iszonyúan hallgat, –
Oh, hadd mossa könnyem!*

*Kiálts fel, te nyílt seb, bosszúért az égre,
Hogy kegyetlen szerződ meglakoljon végre,
Lakoljon meg szörnyen!*

Mi haszna! mi haszna: nincs már nekem fiam! –

*Folyna bár miattok bosszuló vérfolyam;
Föl nem ébrednének:*

*Azt a kis patakot, mely a szívet hajtja,
Ha egyszer elapadt, ki nem pótolhatja
Óceánja vérnek.*

*Iszonyú Heródesz! ha már eltökéléd
Ártatlanra fenni pallosodnak élet,
Miért bíztad másra?*

*Szomjazó szemekkel mért nem jövel magad?
Talán kőszívedből enyhe forrás fakad,
Irgalom forrása.*

*Oh, ha láttad volna... oh, fiaim, lelkem! –
Lerogyék előtte, sírva térdepeltem
A vad pribék előtt;*

*Kértem, hogy ne bántsa, mondtam, ne ölje meg,
Mert enyéim e szép ártatlan kisdetek:
Hiába kértem őt! –*

Arany János: Ráchel siralma, 1851 (részlet)

„Ráchel siratja gyermekeit”

Az abortusz utáni szindrómától szenvedő nők vallomásai
önmagukról és magzatgyermekeikről

E megrázó vallomások hitelesek és önmagukért beszélnek. E megnyilatkozásokat olyan nőktől vettük, akik ha nem is mindig tudják magukat pontosan kifejezni, de villámcsapásként sújtott rájuk a döbbenet, hogy magzatgyermekük abortuszával egy ember élete veszett el, s hogy ettől az érzéstől már sohasem tudnak szabadulni.

– Ki tudja már, hogy mi is az igazság?! Ezek mindent eltitkolnak az ember elől! Minket, nőket, meg egyszerűen hülyének néznek! *D. M.*

– Most már csak úgy érzem magam, mint valami robot és gépiesen csinálom a melót. Már se örülni, se nevetni, se sírni nem tudok! Most már minden mindegy! *A. G. S.*

– Mindenki csak azt fújta, hogy vetessem el! Még a legjobb barátnőim is azt mondták, hogy ne tartsam meg, akiknek már mindegyiknek volt abortusza! Mostanában gyakran hallom tőlük, hogy „talán mégiscsak jobb lett volna, ha megtartom”. *F. O.*

– Az abortusz óta úgy érzem, mintha megláncoltak volna! Rémes szorongások gyötörnek. Minden szűknek tűnik, minden úgy szorít, mintha meg akarna fojtani. Az orvosok semmit sem találtak nálam! *O. B.*

– Majdnem elvéreztem közben! A lelkem mind a mai napig vérzik! *B.W.*

– Először örültem a babának, amikor az orvos terhességi könyvecskét adott a kivizsgálások eredményeinek bejegyzésére! De aztán a barátom beszélt velem, és az orvos kórházba küldött. A barátom kényszerített, hogy menjek. Aztán már csak kiabáltam és sírtam, három hétig kellett a kórházban maradnom. A barátom azt mondta: „Ne légy már ilyen! Mi ez a cirkusz?! Nők ezrei esnek át ezen, és épp te csinálsz belőle fölhajtást!” Később meg is vert, aztán meg elhagyott! Azóta csak egyet akarok – gyereket! *S. W.*

– Két hónapja, mióta elvetettem az ikreimet, éjjel nappal ők járnak az agyamban. A partnerem idegeire megyek már, és meg is vert. Már

arra is kész vagyok, hogy megszenvedjek mindezért, de senki sem hallgat meg! *M. W.*

– Örülök, hogy mások is ugyanúgy érzik magukat, mint én. Már azt hittem, hogy csak én egyedül vagyok ezzel így, mert senki sem beszélt róla. *O. R.*

– Azt hittem akkor, hogy nincs más választásom. De valahogy mégis csak ment volna. Többé soha nem tenném meg. *J. W.*

– Abban a pillanatban egyáltalán nem a fejlődő gyerekre és az apjára, hanem csak magamra gondoltam. Teljesen a fejembe vettem a dolgot. Pénz és lakás nélkül kilátástalannak tűnt a helyzet. A műtőasztalon fekvé egyáltalán nem éreztem megkönnyebbülést. A legszívesebben elszaladtam volna, de a testem szinte teljesen megmerevedett. Már nem is tudom, hogy voltak-e fájdalmaim, de amikor felkeltem, iszonyodva vettem észre a hulladékgyűjtő vödröt. Benne voltak a gyermekem szétszaggatott testrészei, aki tovább is élni akart, de az én hibámból nem maradhatott életben. Akkor döbbsentem rá, hogy itt nemcsak az én problémámról van szó, hanem egy másik ember, mégpedig a saját gyermekem életéről is. *W. T.*

– Ötször voltam abortuszon. Olyan volt ez, mint valami inger: mindig csak terhesség és abortusz, terhesség és abortusz, terhesség és abortusz! Mintha mindenkinek azt be akarnám bizonygatni, hogy az abortusz ártalmatlan. De a hatodik gyereknel már nem tudtam megtenni, noha a helyzetem egy csöppet sem javult. Akkor már meg kellett szülnöm a gyereket! Ma harmincéves roncs vagyok! *S. W.*

– Ugyan ki gondolta volna akkor, előtte! Rossz volt! Azóta minden éjjel gyerekekkel álmodok! Minden egyes éjszaka! *A. S.*

– A sok természetes vetélés és koraszülés miatt minden terhességem alatt vízszintes helyzetben kellett feküdnöm. E nélkül egyet sem hozhattam volna a világra a három gyermekemből. Akkoriban nem hoztam ezt összefüggésbe az abortuszzal. Csak később tudtam meg, hogy miatta történt így. *N. W.*

– A beavatkozás után néhány órával erős fájdalmaim voltak. Sírógörcs kapott el. Kiabáltam a gyerek után és nagyon elhagyatottnak éreztem magam! Ez nagyon sokáig tartott. Az orvos azt mondta: „Ez szabad döntés volt! Ezt előtte kellett volna megfontolnia! Mindig lehetnek komplikációk!” Csakhogy ezt senki sem mondta nekem! *S. E.*

– Az állítólag csak kis fájdalommentes beavatkozás után több héten át iszonyatos fájdalmaim voltak. A barátom azt állította, hogy mindezt csak kitalálom és kért, hogy hagyjam már abba. Az orvos is azt mondta, hogy ez nem fájhat. Azután megoperáltak és kivették a vakbelemet.

De ez sem segített! Nagyon beteg lettem és egy ideig élet és halál között lebegtem. *N. W.*

– Hát ez aztán semmiség, jegyezte meg az orvos, és a családvédelmi védőnő is csak kicsinyelte a dolgot! De hogy az a semmiség mégiscsak „valami” volt már csak nagyon későn vettem észre. Akkor, amikor a gyerek, mint valami sötét árnyék, a lelkekre nehezedett. Tönkretette az életemet az abortusz. *B.G.*

– Azóta minden éjszaka rémálmok gyötörnek, de nem beszélhetek róla. Ahová csak nézek, körös-körül, mindenütt halott gyerekeket látok! *P. S.*

– Ha a nők ezt előre tudnák, akkor az abortuszt végző orvosok munkanélküliek lennének! *R. B.*

– Úgy kétségbeestem az elvesztett gyermekem miatt, hogy egyre több és több gyógyszert kezdtem szedni. Később rákaptam az ivásra, aztán meg a kábítóra. Rajtam már senki sem tud segíteni. És a gyermekem sem segít már senki. *H. S.*

– Az abortusz után négyszer akartam öngyilkos lenni. *A. W.*

– Csak a beavatkozás után tudtam meg, hogy az orvosok elvették a gyermekem életét. *P. R.*

– Mindenki azt szajkózta, hogy vetessem el. Azt senki sem mondta, hogy meg is szülhetem volna, és a gyermekemmel együtt nem vesztsem el a lelkeimet, az örömeimet, a nyugalمامat és az egészségemet. *I. E.*

– Az anyám és a barátom szó szerint úgy vonszoltak el az orvoshoz. Ma a kisbabám halott! *J. F.*

– Ma számomra semminek sincs értelme és céloim sincs. *S. B.*

– Hagytam, hogy három gyerektől vegyék el az életét, csak hogy megtartsam a vőlegényemet, aki aztán mégis elhagyott! Most huszonhat évesen itt ülök az életem romjai fölött: gyerekem nincs, állásom nincs, beteg vagyok, egyedül vagyok, és rémes kényszerképzetekkel élek! *D. L.*

– Ha úgy történt volna, amit a barátom akarta, akkor elvetettem volna a második gyermekem is. De ezt már nem tudtam elviselni. Ő elhagyott ugyan, de a gyermekem legalább – hála Istennek – él. *M. K.*

– Utána többet tudunk, mint előtte. *S. R.*

– Az abortusz után néhány hétig magas lázam és hashártyagyulladásom volt. Csak én tudtam erről. *G. Z.*

– Az egyetlen gyereket, akit megszülhettek volna, megöltem! Ma csak nevelőszülőként lehetnek gyerekeim. *S. B.*

– Minden havi vérzésnél eszembe jut a gyerek és minden újra előjön: a migrén, a félelem, a fájdalom, a szünni nem akaró sírás! Jaj, nem tudok én ezzel megbirkózni! *H. R.*

– Utána nem tudtam a partneremet elviselni és azóta undorodok minden férfitől és a közösüléstől. *C. B.*

– Azóta gyűlölöm az összes férfit! *H. D.*

– Úgy hatalmába kerített az izzadás, a váltakozó sápadtság, a hőhullámok és a kezem is úgy remegni kezdett, hogy ott kellett hagyni az állásomat. *C. R.*

Gyászolom a gyermekemet

Én is olyan nő vagyok, akinél az abortusz lelki megrázkódtatást váltott ki. 16 hetes terhes voltam, amikor orvosi javallatra végrehajtották rajtam az abortuszt. Akkor harmincéves voltam és gyermektelen. És most szeretném leírni az abortusszal kapcsolatos tapasztalatomat. A terhességem 15. hetében szokványos ultrahangos vizsgálatnál megállapították, hogy az én annyira várt gyermekemnél súlyos fejlődési rendellenesség, agyi ciszta jelentkezett. Több orvos állította, hogy úgysem marad életben, ha megszületik. Ez a diagnózis azt jelentette számomra, hogy sosem fogom megismerni a gyermekemet, akit olyan bensőségesen és mélyen megszerettem. Ebben a fájdalmas helyzetben még azzal is szembe kellett nézmem, hogy egy embertelen megoldást kellett elfogadnom. Az volt ugyanis a másik lehetőség, hogy mégiscsak kihordom a gyereket, de akkor majd korai, természetes halállal veszítem el. Másik megoldásnak az orvosok többsége által javasolt abortusz tűnt.

A gyermek iránti érzelmeim teljesen és egyértelműen az abortusz ellen szóltak, de a másállapot továbbhordása reménytelenséget, szomorúságot és növekvő kétségbeesést jelentett. Ráadásul, ha ezt a lehetőséget választom, akkor számolnom kell még a környezetem értetlenségével is. Aztán a döntő szempont a gyermek sorsa feletti gyász volt. Ezt már akkor olyan erősen éreztem, noha nem tehettem rajtam látni, mintha már nem is élne a gyermekem. Ezért választottam az abortuszt.

A lelkiismeretem nagy súllyal nehezedett tudatomra, hogy anyaként felelős vagyok azért, hogy a gyermekem élete pár hónappal megrövidül. Bár józan ésszel világosan láttam a problémát, mégis elítéltem magam, amiért az abortusz mellett döntöttem.

Mikor 14 hónappal az abortusz után egészséges gyermeket szültem, nagyon boldog voltam, de az abortusszal kapcsolatos érzéseim csak

nem múltak. Csak két évvel az abortusz után tudtam meg, hogy más nők is átéltek hasonló érzéseket, amikor csatlakoztam a Ráchel-csoporthoz. Ez a tudat elindított bennem egy olyan folyamatot, amelynek eredményeként talán valamikor majd fel tudom dolgozni ezt a tragikus élményt. Mindmáig érzem még azt a gyászt, amit a gyermekem elvesztése jelent.

És azután az forr bennem

Tegnap megint rosszul voltam. Az abortusz miatt olyan érzésem támadt, hogy darabokra esem szét, hogy megőrülök, és hogy kiabál bennem valaki egy másik ember után, aki kívülről szóba állna velem és megértene. De aztán éppen úgy rá vagyok utalva, mint valami csecsemő. Lehet, hogy ennek így kellett történnie, mert soha nem törődtem a magam vágyaival, és mindig megelégedtem azzal, ami éppen van. Magam sem tudom, hogy miért írok neked, de kérek, ne csinálj magadnak belőle gondot, nem lenne jó.

Kelet-Európában nincsenek megbízható felmérések

Legális abortusz utáni pszichés szövődmények a volt szocialista országokban

A kultúraközi összehasonlítás érdekében egy rövid megjegyzéssel kell kezdenünk, mégpedig azzal, hogy sajnos e téren egyáltalán nem ismerünk semmiféle felmérést. Ez annál is furcsább, mert éppen e térségben vannak a legális abortusszal kapcsolatos legnagyobb tapasztalatok. A Szovjetunióban az abortuszt már 1920. november 8-án törvényesítették. Csak egyetlen hír figyelmeztet a Medical Tribune-ban a jugoszláv Stojanovic munkájára: A terhességmegszakítás traumatizációt jelent a nő számára. A belgrádi szerző 140 férjezetlen és 100 házasságban élő nővel kapcsolatos tapasztalatait részletezi. A célja az volt, hogy megállapítsa, milyen az illető nők viszonya az abortuszhoz a beavatkozás előtt és után, milyen pszichikai reakciót vált ki belőlük a beavatkozás. Más összehasonlító vagy egyéb adatok nélkül arra a következtetésre jut, hogy a (Wood-Worth-Mathews és Cornel-féle) teszt szerint a terhességmegszakítás a férjezettek számára ugyanolyan traumát jelent, mint a férjezetleneknek. Megállapította továbbá, hogy a beavatkozás pszichotikus szövődményeként depresszió és latens pszichózisok alakulnak ki. Stojanovic munkáját eredetiben megszerezni lehetetlen volt.

Wilfried Buck: Pszichés utóhatások a legális terhességmegszakítás után (Disszertáció, Hannover, 1976.)

Nem volt esélye

Amikor a férjem néhány éve szörnyű haláltusa után meghalt a karjaimban, ez az életre-halálra szóló küzdelem a gyermekem húsz évvel korábbi abortuszát juttatta eszembe. Azt a gyereket senki sem szeret-

te. Még csak sírja sem volt. Nem volt anyaöl, amely melengette volna. Senki sem tekintette őt embernek és nem is akarta senki, hogy valaha is ember legyen belőle. Nem tartják embernek az orvosok, a közvetlen környezet, és a tankönyvek sem, pedig mindannyian tévednek ebben. Ennek a gyereknek nem adtak esélyt.

De valóban tudják-e a nők, hogy mit is tesznek, amikor hagyják, hogy megöljék a gyermeküket? Bár némelyek azt állítják, hogy igen, én azonban kétlem. Nem tudom elhinni, hogy egy valamire való anya hidegvérrel el tudja viselni a gyermeke haláltusáját. Vagy ha igen, akkor az illető nem egészséges. Ez a viselkedés ugyanis beteges és így természetellenes! Na és mi van aztán? Az ember becsukja a szemét, bedugja a fülét, és igyekszik mindent elfojtani annak érdekében, hogy az anyasággal szemben nő maradhasson. Ebben a konfliktusban sok nő se nem lát, se nem hall, szinte félőrült a kétségbeeséstől és a pániktól, mert azt hiszik, hogy nincs más választásuk. És nem tudják, hogy az abortusz által a lélek mélyéig hatoló sérülés újra meg újra felvérzik majd, újra meg újra kísértetni fog. Tagadással, elfojtással, háritással vagy projekcióval igyekeznek eltakarni a mindent átvérző valóságos sebet. Azt hiszik, hogy ezt kell tenniük, ha élni akarnak! Csakhogy mindezzel nem gyógyítható sem a lelkük, sem a női identitásuk elvesztése. A gyógyuláshoz és a feldolgozáshoz vezető a történetekkel való szembenézéssel (konfrontációval), a rajtuk való töprengéssel, az események megértésével, az elvesztett gyermek és önmaguk meggyászolásával kezdődik és a világgal és önmagával való kölcsönös megbékéléssel végződik. Ahogy öregszem, egyre többet gondolok a halott gyermekemre.

Egy abortáló nő,
akiből később újra anya és nagymama lett

Már nem tudom, hogyan tovább

Bár kereszténynek tartottam magam, hét éve megöltem a gyermekemet. Akkoriban el is távolodtam Istentől és csak két éve rendeztem a hozzá fűződő viszonyomat. Ő lehetővé tette nekem, hogy új életet kezdjek.

Ennek ellenére mintegy fél éve nyomott a hangulatom. A munkámat is csak ímmel-ámmal végzem, nem okoz semmi örömet. Gyakran vagyok fáradt és nincs kedvem semmihez. Ezt tükrözi Istennel való kapcsolatom is. Elhagytam az egyházat, magamba zárkózom. Nem lá-

tok életemben semmi haladást, semminek sincs értelme. Érzem Isten előtt csődöt vallottam, mert sok rosszat tettem, még öltem is. Félek az öngyilkosság gondolatától, mely egyre gyakrabban jelentkezik. Már fogalmam sincs, hogy hogyan tovább...

Huszonyolc éves kórházi ápolónő

A gyermek meg növekszik, mint egy kísértet

Én is olyan nő vagyok, aki nehezen viseli az abortuszt és utána is nehezen él. Két és fél éve, amióta erre a lépésre szántam el magam, fekete árnyék lebeg az életem fölött. Állandó lelkiismeret-furdalásom van. Nincs senki, akinek elmondhatnám ezt a nagy nyomorúságot. A gyermek, akit elvettem, közben meg növekszik, mint egy kísértet. Folyton arra gondolok, hogy vajon hány éves most és hogy néz ki. Nagyon jó lenne, ha feldolgozhatnám ezt az élményt, hogy végre valahára uralkodni tudjak az érzéseimen. De hogy sikerülhetne ez, mikor az ember annak idején másra sem gondolt, csak hogy mielőbb véget vessen a terhességnek?!

Gyilkosságnak éreztem

Féltem akkor és félek most is erről beszélni. 22 éves vagyok és két éve megerőszkoltak, terhes is lettem. Már a hatodik hét végén voltam, amikor ezt észrevettem. Először nem is tudtam igazán fölfogni a dolgot és világosan gondolkodni. Teljesen meghaladta az erőmet, hogy én életről és halálról döntssek. Először azt hittem, hogy van egy barátnóm, akivel megbeszélhetem a dolgot, mert együtt érez velem, és érdekli a sorsom, de aztán kiderült, hogy egyáltalán nem érdekli a problémám. Olyan voltam, mint akit fejbe vágta. Nagyot csalódtam.

Meg is fogadtam, hogy senkinek sem mondom el, mert féltem, hogy újból cserbenhagynak. Sok tépelődés és öngyilkossági gondolat után úgy döntöttem, hogy abortálok. Ennek ellenére mind a mai napig nem vagyok benne biztos, hogy helyesen döntöttem-e. Úgy érzem, gyilkosság volt ez az egész.

Közeledett a műtét napja és én új meg új félelmeket éltem át. Éjjelente arra riadtam, hogy tiszta verejtékben úszom. Azt álmodtam előtte, hogy valamiképpen én magam vagyok az a gyerek, akit el akarok vetetni, máskor meg tőlem különválva sírva kérde, hogy miért gyilkolom meg őt.

És mind a mai napig látom ezt a képet. Képtelen vagyok megszabadulni tőle, bár már nem emlékszem minden apró részletre. Amikor fölébredtem az altatásból, csak annyit tudtam kinyögni, hogy a rossebbe! Aztán meg elbőgtem magam és egész estig nem tudtam abbahagyni a sírást. Nem tudtam semmit csinálni. Csak beszélgetni akartam, de hiába próbálkoztam többször is szóba állni bárkivel, mindenki elutasított. Ettől aztán teljesen kikészültem. El is akartam dobni az életemet, de egy belső hang valami ilyesmit súgott: „*Ne add fel! Értékesebb az élet annál, hogy csak úgy el lehetne dobni!*” Úgy döntöttem hát, hogy elfelejtem, hogy elnyomom magamban ezt az egészet. És szerintem egész jól is sikerült. Csak akkor kell elfordítanom a fejemet és másfelé nézmem, ha kisgyerekekkel vagy terhes nőkkel találkozom. Nem tudok a szemükbe nézni, mert valahogy erkölcstelennek és piszkosnak érzem magam. Elképzeltem, milyen nagy hasam lenne, ha... Aztán meg arra gondoltam, hogy nem élhetek mindig azzal az érzéssel, hogy gyilkos vagyok. Egyébként mind a mai napig nem tudtam megbocsátani önmagamnak. Már két év eltelt azóta, de még mindig megvisel ez az érzés.

Egy évvel később aztán úgy döntöttem, hogy ez most már nem lehet így tovább. Már egyáltalán nem tudtam tovább kezelni az abortusz keserves emlékét. Fel kellett dolgozni magamban, beszélgetni kellett más érintett nővel. És minél többet gondolkoztam a dologról, annál nagyobb lett a lelkiismeret-furdalásom. Ideges kapkodásba kezdtem és gyakran sírva fakadtam. Azt hittem, sosem lesz már gyerekem. Szégyelltem magam a félelmeim és a könnyeim miatt. Fogalmam sem volt, miért éreztem magam olyan nyomorultul egész idő alatt.

Az emberekhez fűződő kapcsolataim is megváltoztak. Talán túlzottan óvatos és amellet túl kritikus lettem. Sok olyan barátom volt, akik nehezen vagy egyáltalán nem bírták elviselni az időnként rám törő búskomorsági rohamaimat. De aztán arra is rájöttem, hogy azok az én igazi barátaim, akik megértik a gyászomat és elviselik az ebből fakadó hangulatváltozásaimat is. Ezért nagyon hálás vagyok nekik.

Valamit biztosan tudok, azt, hogy belepusztulok, ha nem segítek magamon, ha nem dolgozom fel a problémámat. Még mindig becstelennek érzem magam, ennyi idő után sem vagyok jól.

Magda

Ok a gyászra

Azoktól az ostobán kotkodáló tyúkoktól eltérően, akiknek az esetek 80%-ban még csak saját gyerekekre se futotta, én nagyon is jól tudom, hogy miről beszélek. Az abortusztema nem arra való, hogy valaki transzparensen körbehordozza és büszke legyen az abortuszára. Valamivel többet jelent annál, hogy gyászolunk...

Iltschi Glas, színésznő

Évekkel később

A 47 éves M.-nél alhasi tumort állapította, ezért kivették a méhét. Ez a műtét azonban felkavarta a 17 évvel korábbi abortuszélmény elfojtott érzéseit, pedig hízott abban, hogy ez már befejezett ügy.

M. egy bőrecémát gyógyítására előírt kezeléssel érkezett haza. A bőre szép volt és bronz színű, amikor Újra belépett otthonába. Évek óta először tényleg és valóban jól érezte magát. Újból megtanulta, hogy testével elégedett legyen és ez bizony kellemes érzés volt. Szeptember volt már, de még jó meleg, és M. valami rövid ujjú trikót vett fel. Nagyon jó érzés töltötte el, hogy most már nem kellett eltakarnia a bőrét, a testét. Pár hétig zavartalanul is élvezte ezt a kellemes állapotot, amelyről az hitte, hogy végleges és örökké tart majd.

Aztán valamivel később, nem emlékezett rá pontosan, hogy mikor, elkezdett vakarózni. Mindez olyan lassan és fokozatosan kezdődött, hogy észre sem vette. Voltak helyek a testén, amelyekkel nem volt gond, más részeket azonban Újra meg Újra meg kellett vakarnia. Először azt hitte, hogy pikkelysömör. Vajon nem ugyanígy néztek ki a pikkelysömörös kórházi betegek? Tehát újra orvoshoz ment, aki megnyugtatta, hogy ezek a sebeik csak a vakaródzástól vannak. Ezután M. alaposabban szemügyre vette a problémáját. Kell valami magyarázatnak lenni. Nappal a munkahelyén emberek között volt és dolgozott, és főleg este vakaródzott, amikor már egyedül volt otthon. Lehet, hogy unalomból vagy kétségbeesésből vagy valami más okból vakarja véresre a bőrét? És amikor M. tovább figyelte magát, rájött, hogy bizony az emberek között is volt vakaródzási ingere, de akkor legyűrte a vakaródzási ingert. A húga társaságában azonban már képtelen volt türtőztetni magát és vakaródzott. A húga ilyenkor fel volt háborodva, ezért M. ettől kezd-

ve az ő jelenlétében is igyekezett visszafogni a vakaródzási ingert. Bár folyamatosan érezte az ingert, azt is megállapította, hogy csak akkor engedett neki, amikor teljesen egyedül volt. De akkor most hogyan tovább? Feltétlenül meg kell tudnia a jelenség okát. A váratlan visszaesés M. számára azt bizonyította, hogy meggyógyulhatna, ha megtalálnák az okot. De ezt bizonyítani kellene. Van-e valami gyógymód?

Ki vele és szabad leszél!

Később ingerült lett és nem tudott aludni. Éjjelente gyakran felébredt. Észrevette, hogy milyen könnyen sírva fakad. Aztán az előző napi tévé-műsorra gondolt, amelyben abortuszokról volt szó és eszébe jutott a saját abortusza is. És mindeközben viszket, és vakarja a karját. Nem volt ebben semmi különös, hiszen a vakaródzás immár a mindennapi élet része lett. M. igyekezett ezért nem különösebben idegeskedni, de mégis nehéz volt neki ezzel együtt élnie. Miközben újra szétvakart a testén egy sebet, az abortuszra gondolt és hirtelen felkiáltott: Kitépitek a szívem! Miközben megérintette ujjaival a bőrét, eszébe jutott, hogy: letépek a bőröm. Ezt a kapcsolatot még azelőtt megérezte, mielőtt rájött, hogy a testét valami húzza lefelé, mintha valami nyúzná, marcangolná. És aztán megrándult és vége lett az egésznek. Ki vele és szabad leszél! És most tovább tépdesi a bőrét, és egész addig nem is tudja abbahagyni, amíg meg nem szabadul minden hegtől, sebtől. Ez a felszabadító érzés hamarosan átjárta az egész testét. Közel két évtizeddel M. abortusza után, ebben az éjszakai órában kiderült, hogy a magzatelhajtás volt a kulcsa M. vakaródzási ingerének. Akkor is ez volt a megoldás kulcsa, ha az inger először mintegy véletlenül – allergia által – váltódott ki. M. ben később rögzült az a neurotikus viselkedés, hogy megállás nélkül ismétljen valamit, amiről azt érezte, hogy az a megszabadulás folyamata, amelyben hacsak egy pillanatra is, de felvillan az az érzés, hogy már szabad...

Jeanette – „Abortusz utáni gondozás”

Örökbeadás

1981 elején, 30 évesen lettem terhes és egyáltalán nem kívántam ezt az állapotot. Akkor már egy csődbe ment házasság volt mögöttem. Egyedül éltem a két gyerekemmel, akik közül a fiam a házasságomból származott és velünk élt a nevelt lányom is, mindketten tízévesek voltak. Tízéves háziasszonykodás élet után Újra állásba mentem és államvizsgák előtt álltam. Két évig volt egy úgynevezett „barátom” is. Ez a kapcsolat bizonyos szempontból nagy nehézségekkel fejlődött, de voltak előnyös oldalai is. Biztos voltam a szerelmemben és abban, hogy ezzel a férfival együtt képesek leszünk közösen építeni az életünket.

Olykor-olykor arra is gondoltam, milyen jó lenne egy közös gyerek, de aztán tisztán hasznossági és kényelmi megfontolásból el is nyomtam ezt a vágyat. Ma már úgy látom, hogy ebben az eszem számára nem kívánt terhességben anyaságom tudat alatti vágya fejeződött ki. És mindezen ellenére mégis tanácsalannak éreztem magam. Azt reméltem, ha beszélek erről a társammal, akkor majd helyre zökkenek. De ő csak a magzat elhajtásában látott megoldást. Szinte megkövültem, amikor kurtán-furcsán közölte velem, hogyan kell szerinte megoldani az élet gordiuszi csomóját. Vérig sértett a „tanácsával” ezért jobbnak láttam, ha kiadom az útját és inkább továbbra is egyedül élek. Igazság szerint abban a pillanatban meghalt számomra ez a férfi, amikor az abortuszt megemlítette s ettől kezdve magát a terhességet is úgy tekintettem, mint ami „nem is létezik”. Csak később jöttem rá, hogy társadalmi és lelki bajaim is az abortusszal kezdődtek. Teljesen reménytelenül és életcél nélkül (diagnózis: depresszió) világos volt számomra, hogy a mélyen mégiscsak kívánt gyereket én öltem meg. Ezzel a felismeréssel képtelen voltam élni. Nem ismertem a könyörületes és megbocsátó Istent, aki a bűnbánó embernek segít a lelki teher hordozásában. Ezért a magam erejéből csak egy kóros reakcióra futotta: Úgy éreztem, hogy akkor teszem jóvá a bűnömet, ha mintegy a korábbi abortusz jóvátételeként újra terhes leszek. És aztán véghez is vittem ezt az örült ötletet, mert nem ismertem fel, hogy miféle beteges elképzelésen alapul. Nem gondoltam arra, hogy ez a gyerek sohasem lesz ugyanaz, mint az abortált testvér, s hogy milyen veszélyes szociális helyzetben jön világra. Ezt a helyzetet az én beteges élményeim és kóros viselkedésem jellemezte.

Már a terhesség alatt orvosi kezelésben részesültem, amelynek hatására megszűntek a hallucinációim és kezdtem reálisan gondolkodni. Akkor aztán megrémültem és teljesen tanácstalan lettem. Csak azt az egyet tudtam, hogy ezt a gyereket most már képtelen leszek elvetetni, hogy soha az életben nem megyek többet abortuszra. Hosszú gyötrődés után úgy döntöttem, hogy örökbe adom a gyereket. A döntő érv az volt, hogy ennek a gyereknek egészséges környezetben kell felnőnie, amelyben biztonságban élhet és ahol nem lesz kitéve egy beteg anya lelki zavarainak, mert – a tankönyv szerint – a lelki betegségek újra meg újra előtörnek, csak az előfordulás gyakorisága, az ismétlődési periódus egyéenként különbözik. Életemnek ezt a legnehezebb döntését csak Isten segítségével tehettem meg. Nem hallgathatom el és nem is akarom elhallgatni, milyen nagyon nehéz volt a gyerektől megválni.

Hosszú hetekig tartott, és úgy éreztem, hogy soha az életben nem fogok már felszabadulttan nevetni, hogy soha nem fogom átélni az öröm érzését.

De attól a perctől kezdve, hogy az örökbeadást előkészítő központtól fényképeket kaptam, teljes bizonyossággal tudtam, hogy valóban helyes döntést hoztam. A kislányom „láthatóan” jól van, és én teljesen nyugodt vagyok. Ezt a lelkiállapotot csak a békesség olyan állapotaként tudom jellemezni, mint amelyet ez a világ nem adhat. Nem lehet ezt teljesen elmagyarázni. A lényeg, hogy békességre tettem szert, mert „azoknak, akik Istent szeretik, minden a jónak szolgál” (Rom. 8, 28).

Egy csoport vezetője – „Abortusz utáni gondozás”

A bűntársak

Tudtam, hogy segítségre lenne szükségem, de valahogy mégsem tudtam újra betenni a lábamat a tanácsadóba, ahol az abortusz előtt voltam. Úgy tekintettem azokat, akik akkor nem beszéltek le a gyerekem megöléséről, mint akik velem együtt, társtettesként követték el a bűnt.

Miért nem mondta ezt nekem senki?

Újra meg újra felvetődik bennem a kérdés: vajon miért nem mondta ezt nekem senki? Lehet, hogy tényleg nem tudták az orvos, a tanácsadó védőnője, a barátnőim, a férjem, hogy mi jön azután?! Amikor két éve kénytelen voltam abortuszra menni, mindenki azt mondta, hogy ez a legjobb megoldás nekem is meg a gyereknek is! Most pedig a gyerekem halott én meg teljesen összeomlottam! Képtelen vagyok aludni és nevetni. Senki sem ért meg! Akkoriban egyedül voltam a szükségben és a nyomorban. Teljesen erőtlen voltam. Kérem, mondják el mindenkinek, hogy milyen iszonyatos abortusz után. Mindig csak elszaladnék, valahová elsietnék, de a gondolatok gyorsabbak és mindig utolérnek. Rémes fájdalmak kínozzák a testemet és a lelkemet is. Miért nem mondta hát ezt nekem senki?!

Jutta – „Abortusz utáni gondozás”

Elhallgatják az abortusz szövődményeit

32 éve – meggondolatlanul és az összefüggések ismerete nélkül – vetetem el az első gyerekünket. Az orvos azt mondta: „*Ó, ez csak egy kis műtét, szinte semmiség! Ezzel a kis beavatkozással megoldjuk a problémáját!*”

És aztán később rájöttem, hogy nem az abortuszért adott pénzzel, hanem inkább magával az egész beavatkozással alaposan ráfizettem.

Abban a pillanatban hosszú évekre tönkretettem az életemet, és a családom életét is. Amilyen butuska voltam, soha nem kerestem összefüggést az abortusz és a problémáim között, pedig az abortusz utáni szindróma minden tünete észlelhető volt nálam. Minderre csak a többi nőkkel való beszélgetéseim során döböntem rá. Behatóan és tárgyilagosan kutattam, hogyan fejlődik a gyermek szülés előtt. Amikor aztán felismertem, hogy voltaképpen gyilkosságról van szó, és hogy mit is eredményez ez a gyilkosság, elhatároztam, hogy leírom az életemet, mert ezzel is hozzá akarok járulni az abortusz utáni szindróma minél szélesebb körben történő megismertetéséhez.

Mindez rendkívül fájdalmas volt, de sikerült szembenézni a gyermekem halálával kapcsolatos felelősséggel és elviselni azt az érzést, hogy e halált már nem lehet meg nem történné tenni. Csodálkozva állapítottam meg, hogy bár a tudomány már bizonyította mindezeket az összefüggéseket és tüneteket, a nyilvánosság azonban semmit sem tud ezekről, mert

- az orvosi szaknyelvet amúgy is nehezen érti egy átlagos ember,
- és mert ráadásul olyan szóhasználatot élnek, amellyel voltaképpen ködösítik, szépítik vagy elfedik a problémát,
- mert az egész világon elhallgatják a magzatgyermek elpusztításának a következményeit és ezek valós nagyságrendjeit.

Ahogy tudatosan nekiláttam a múltam feldolgozásának, ezzel együtt hit született bennem és ez okozta a belső gyógyulásomat.

Közben olyan nőkkel találkoztam, akiknek hasonló tapasztalatuk volt, de ők sem tudtak beszélni róla senkivel, mert a témát az ő környezetükben is tabuként kezelték.

Sok nő annyira belebetegszik ebbe, hogy az összeomlás határáig jut, de még akkor sem tudják mindezt senkinek sem feltárni. A betegségeket a gyerekek megöléséből eredeztetik. Az biztos, hogy a tudatlanság

még nem véd meg az abortusz következményeitől, viszont sokat segít a probléma feldolgozásánál, ha jól vagyunk informálva és a tünetek is jól határozzuk meg. A törvényhozók elengedhetetlen kötelességének tartom, hogy akkor is tárják föl ezeket az összefüggéseket, és hogy adjanak tájékoztatást az igazságról, ha ez az érintetteknek kezdetben kellemetlen és fájdalmas lehet.

Csak egy marék

Gyermekeink már 8 és 12 évesek voltak, amikor hat éve – szándékom ellenére – harmadszor is teherbe estem. Akkoriban a lakásunk mindössze egy szobából, konyhából és egy zuhanyozóból állt. Az egész alig volt 30 m². Azelőtt sohasem merült fel bennünk az abortusz lehetősége, de akkor komoly pénzügyi gondjaink is voltak.

Alig néhány hétig tudtunk csak örülni ennek gyereknek, mert hirtelen bevéreztem és kórházba kellett mennem. Drámai körülmények között ment végbe a természetes vetélés, amelynek lezajlásakor a szó szoros értelmében a kezemben tartottam a két magzatgyermeket, akikről addig nem is sejtettük, hogy ikrek. Másállapotom tizedik hetében voltam és őszintén szólva addig sosem gondoltam arra, milyen fejlett is lehet egy ilyen kis ember. Most már tudom, hogy soha sem fogom elfelejteni ezt a két picuri teremtményt. Kicsi kezek, pici lábak, két kis arcocská... Maroknyi az egész. Akkor világosodott meg, hogy bizony nemcsak valami sejtthalmazt vetettem ki, hanem az én két kicsi gyermekemet veszítettem el. Hosszú évekig tartott, míg ezen túljutottam. De úgy gondolom, hogy ezt a szomorú élményt sokkal könnyebben feldolgoztam, mint azok a nők, akik művi abortusszal veszítették el a gyermeküket, mert sem mi, sem az orvosunk nem akartuk e gyermekek halálát. Más, ha az embert zöld lámpánál éri mások által előidézett baleset, mint ha a tilos jelzés ellenére hajt valaki az útkereszteződésbe...

Marianne – „Segítség az abortusz után”

Remegés

Még 1964-ben estem át egy abortuszon. Reálisan gondolkodó ember vagyok, így az abortusz után először megkönnyebbültem, de aztán valami olyasvalami történt velem, amit addig nem ismertem: félni kezdtem... Mindentől félttem! Képtelen voltam az emberek szemébe nézni. Félelem és a szorongás uralkodott el rajtam.

De csak ezután jött a legrosszabb: remegni kezdtem. A kezem olyan erősen remegett, hogy se kést, se kanalat nem tudtam tartani anélkül, hogy ne remegjek. Ezért megtanultam hazudni. Étkezésnél az mondtam, azért nem ehetek, mert fáj a gyomrom. A pohárért két kézzel nyúltam. Hat évig idegnyugtatókon és alkoholon éltem.

Azt hittem, mindennek vége. Öngyilkosság.

Anna

Abortusz utáni nehézségek

Egy fiatal nő vallomásából:

„21 éves egyetemista vagyok. Bizonyos okokból nemrég abortuszon estem át. Azóta nagyon szomorú vagyok és erős lelkiismeret-furdalásom van. A barátommal nagy egyetértésben, együtt döntöttünk az abortusz mellett. Akkor mindketten arról voltunk meggyőződve, hogy nem létezik más megoldás. Ennek ellenére úgy érzem, hogy már sosem leszek boldog.”

A pszichoterápiás rendelők megfigyelései és tapasztalatai alapján állítjuk, hogy nem kivételek az abortusz utáni ilyesféle konfliktusok, hanem az abortusz törvényszerű velejárói. Velem együtt sok nő küzd hasonló problémákkal. Az abortusz után rémálom, félelem, depresszió és bűntudat gyötri őket. Ha gyerekkocsit látnak, az abortuszuk jut eszükbe. Önkéntelenül elképzeli a gyereküket, hogy ilyen vagy olyan korú, hogy rájuk mosolyog, vagy amikor először mondaná, hogy „mama”, vagy tipegni kezdene.

Az orvostudomány abból indul ki, hogy az ember genetikai képe a megtermékenyítés pillanatától teljesen kialakult, s hogy ekkor kezdődik a gyermeki élet magzati szakasza. Ez az igazság mélyen bevésődött a szívünk mélyébe, a tudatalattinkba. Az abortusz ennek az életnek a megszakítását jelenti. Az emberi természetből logikusan ered, hogy

pszichológiai konfliktusba kerül önmagával, ha vét e „belső igazság” ellen.

Amikor abortusz után a nők eljönnek a tanácsadóba, bizonyos feloldódásra számítanak. A terápiában azonban nem a bűntudat elfojtásáról vagy a lelki konfliktusok letagadásáról van szó. A gyógyulás ugyanis mindaddig nem lesz sikeres, amíg a nő igazolni és kisebbiteni akarja az abortusz miatti vétkét.

Maga a terapeuta a „gyászfeldolgozás” folyamatában tud segíteni a nőnek azzal, hogy elősegíti a nő szembesülését a gyermeke elvesztésével, majd a megbékélés után életének Új tartalmat keres.

Egyszer meglátogatott egy nő, aki abortusz utáni depresszióban szenvedett. A terápia alatt rádöbben, hogy az élet Isten ajándéka és az Isten őt gyengeségeivel és erősségeivel együtt is határtalanul szereti. Így kezdett másképpen viszonyulni a szenvedéséhez. Ha terápia előtt gyermeket pillantott meg, erős bűntudata támadt. Ma már – a terápia után – mások gyermekeire vigyáz. Egyszer hosszabb időre magához vette egy ismerős házaspár három gyermekét, akik nehéz házastársi válságot éltek át.

Egyedül nagyon nehéz megbirkózni ezekkel a konfliktusokkal. Kezdetben ez a nő is mások segítségére szorult, ma már másokon segít. Kívánom ezeknek a nőknek, hogy találjanak barátokat, akikkel beszélhetnek, akikkel nem maradnak egyedül. De ha senkit sem találnának, ajánlom, hogy forduljanak jó pszichológushoz.

Hermann Schzueers, New Stadt 1992.8/9. szám.

Olyan anyák versei, akiknek gyermeke abortusz áldozata lett

„Az abortusz második áldozata a nő” – mondja Bernard Nathanson a *Néma sikoly* című filmben. De ki veszi komolyan abortusz után a nők szenvedéseit?! Szinte senki. Ezeket a verseket éppen ilyen szerencsétlen nők írták, akiken mélyen lelki sebet hagyott a fájdalom. Az abortusz egészen más, mint amit a sajtó terjeszt róla... Az igazat kell mondani!

EGY NAPPAL „AZ” UTÁN

Gyerekek!
Honnét van itt ennyi gyermek?
Bárhová nézek, egyre többen lesznek!
Kismamák, anyák, gyermek mindenütt.
Annyi a csecsemő, mint égen a csillag,
és mindegyik csillag szíven üt,
mert mind azt idézi, ami tegnap lett meg.
Rossz tanácsot adtak,
ez az, amire a ma rádöbentett!
Furcsa egy teremtmény az orvos.
Azt kérdi: – Megtartja?
Azt kérdi: – Akarja a gyereket?
Azt mondja. – Joga van dönteni!
– Nem rossz az egész!”
– Egy kis műtét és kész!”
– Nem kell itt sokat töprengeni,
a szakember én vagyok,
ön meg el tudja dönteni.
– Lesz majd még magának
gyerek mint a pelyva,
akkor, ha majd akkor igazán akarja...

CSAK A GYERMEKEM, CSAK Ő NINCS MÁR ITT

Tegnap nem volt más lehetőség,
csak ez az egyetlen eshetőség.
Édesanyák útján ma gyerekeket látok,
Bármerre téblábolok, nem kerül az átok,
sebzett szívem gödre mélyén sikítok, kiáltok!

R. M., egy nappal az abortusz után

HOGY TÖRTÉNHESETT MEG

Hogy történhetett,
hogy nem ismertelek meg?!
Hogy eshetett az,
hogy nem mondtam neked:
– Te vagy az égi picinyke gyermekem?!
Nem láttam már semmit,
csak azt, hogy egyedül
mondom ki azt, hogy
sorsunk majd merre dül.
„Így kellett...”
Nem kellett! Nem kellett!
Apró, kicsiny életedet,
te csoda, te drága,
feláldoztam mások miatt,
üres hazugságra.
Első fürdővized véres
lett, te áldozati bárány,
könnyben áztál,
vérben áztál
jó pár éjszakán át.
Bocsásd meg ezt, kicsim, nekem!
Bocsásd meg ezt, én Istenem!
A legsötétebb vörös
skarlát, mint a Napnak vére.
– Minden rendben,
köszönöm, jó Istenem,
hogy megválthatsz engem.

H. V.

Másnap reggel

Másnap reggel felkeltem és zuhanyozni mentem. Vajon érzek-e bármi fájdalmat, ha a legforróbb vizet engedem magamra, tettem fel a kérdést. Törölközés közben vibrált a bőröm, a lábam meg a kezem pedig mintha elaludtak volna. De a vállam fáj. Sírj már! Sírj már végre! Sírj hát! Így parancsoltam magamra, de nem történt semmi. Undorodtam magamtól és ugyanúgy törölköztem, mint szoktam, aztán vaktában a szekrényhez léptem és öltözni kezdtem. A konyhában Laura köszöntött kedves, de némiképp tartózkodó mosollyal. Néhány jelentéktelen szót is váltottunk az időjárásról, aztán elindultam az egyetemi előadásra. Az egyetemi kerthez közeledve észrevettem, hogy az emberek élete ugyanúgy zajlik, mint máskor, és akkor megdöbbenet vetődött fel bennem a kérdés, hogy miért is nem állt le a világ forgása? Óriásinak tűnt a saját, személyes tragédiám. Valamilyen erő emelte a lábaimat az előadóterem felé, ahol már vártak a diákjaim, hogy meghallgassák újonnan szerzett tapasztalataimat a „tanácsadó szolgálat elmélete” című témával kapcsolatban. Elhatároztam, hogy erőltetni fogom magam, hogy a téma szakértőjének lássanak. Fogamat összeszorítva parancsoltam meg magamnak, hogy kívülről meg ne látszódjék rajtam, hogy valami nincs teljesen rendben. Csináld csak úgy, mint máskor szoktad, biztattam magamat. Minden attól függ, hogy tudsz-e uralkodni az érzéseiden. Nem tudom, végig elő tudtam volna-e adni ezt a színjátékot, ha kevésbé lettem volna járatos a témában. De ezt az anyagot nagyon tudtam. Az elején ugyan még egy kicsit tartanom kellett magam a vázlatához, de aztán ment minden, mint a karikacsapás.

Következett a második felvonás, akarom mondani előadás, és már megint úgy éreztem magam, mint valami bekapcsolt magnetofon.

Ebédszünetben szendvicset vettem a büfében, de egyáltalán nem volt étvágyam, és a szendviccsel a kezemben elsétáltam az egyetemi kertben lévő tóhoz. Egyedül akartam maradni és így elkerülni az esetleges hallgatói kérdések özönét is, hogy felkészülhessek a következő előadásra. De vajon miért igyekeztem úgy tenni, mintha az élet a szokásos medrében folyt volna? Azért mert, vétkesnek éreztem magam amiatt, hogy annyi fájdalmat éreztem, mert bármi áron eleget kell tennem a kötelességemnek. Bár azt hiszem, attól félttem a leginkább, hogy magammal maradok.

Délután megint elindultam az előadóterembe. A diákok lassan benépesítették a termet, aztán abszolváltam a harmadik előadást is. De ezt már csak nagy erőfeszítések árán úsztam meg. Úgy éreztem ma-

gam, mintha én lennék valami vizsgán, pedig csak a jegyzeteimet olvastam fel. Kritikus tekintetek figyelték minden mozdulatomat, lesték a legkisebb gesztusokat is, fürkészve olvasták „testem beszédét”. Jaj, mi van velem?! Azt nem ismerem! A magamra erőltetett maszk lassan-lassan lemállott arcomról. Teljesen csődöt mondtam. A gyomrom görcsbe rándult a kétségbeeséstől. Aztán valahol mélyen bennem valaki sikoltott. A jegyzeteim merő káosszá váltak. Teljesen használhatatlanok! Hogy el ne essek, nekidőltem az előadói asztalnak. Az volt az érzésem, hogy felemelkedett a föld. Körülöttem mindenfelé kérdő tekintetek. Istenem, segíts! De a fohász, mely remegő léggömbként szállt volna az ég felé, máris semmivé foszlott. Imádkozni? Épp most?! Azután, amit elkövettél?

*Susan M. Stanford: Sírok-e majd holnap?
Az abortusz utáni sérülés és gyógyítása*

A teljes gyógyulás

Az igazság – az élet! Egyedül Isten adhat teljes gyógyulást!

Az igazság – az élet! Az Isten által teremtett élet, amely már teremtés, és ezért már gyermek. A nőnek ezt meg kell értenie. De korántsem azért, hogy aztán valamilyen bünt olvashassunk a fejére, hanem kizárólag azért hozzuk szóba a bünt, hogy megmutassuk a gyógyuláshoz vezető helyes utat.

Gyakran kérdezik tőlem, hogy kigyógyulhat-e a nő az abortusz következményeiből a vallás segítségével nélkül.

A válasz így hangzik: nem!

Nem hiszem, hogy az abortusz következményeit gyógyítani lehetne az Isten-hit gyógyító ereje nélkül. Teljes meggyőződésem és hitem, hogy csakis az a Teremtő adhat gyógyírt az élet elvesztésére, aki az életet adta. Egyedül Isten adhatja meg a teljes gyógyulást. Meglehet, hogy egy szexuális együttlét az abban részt vevő két ember bizonyos körülményei miatt elhibázottnak tekinthető, de egy valamit *le* kell szögeznünk: Isten teremtő aktusa sosem lehet hibás!

Hiszem, hogy JÉZUS azért jött, hogy megtanítson bennünket az igaz szeretetre. Ahogy mindannyian tudjuk, ő arra tanított bennünket, hogy az éhezőnek ételt adjunk, a ruhátlanra ruhát, a beteget gyógyítsuk és a megtört szívűeket megvigasztaljuk. Nem hiszem, hogy akad még a társadalomban egy olyan ember, akinek a szíve annyira meg lenne tör-

ve, mint az abortuszon túlesett nőé. A maga valóságos mivoltában kell megmutatnunk a világnak, a gyógyulásért epedezve mekkora szomjúság gyötri a nőket lelkük mélyén. És ezt mindig határtalan szeretettel és sosem az ítélezve kell megtermünk.

Segítenünk kell őket, hogy lelkük betegségére gyógyírt találjanak. Segítenünk kell őket, hogy a megtört szívük újra megvigasztalódjanak. Ennek érdekében keserves feladattal kell szembenézni a magzatelhajtás után dráma földolgozásakor, amikor kifejezzük és megnevezzük az eseményeket, dolgokat, érzelmeket. De végül Isten, a mi életünk teremtőjének kegyelme által fölegyenesedhetünk, s felismerhetjük, hogy magzatgyermekünk az Úristen karjában van. Így találunk teljes gyógyulásra és tölthet el bennünket a megbocsátás ereje.

*Dr. Susan Stanford
amerikai pszichológusnő,
aki maga is érintett*

Az egyetlen mentség

– Megöltem a gyermekemet és most már soha nem találok nyugalmat. Teljesen elvesztem.

– Nem! A te egyetlen mentséged Isten irgalma. Maga az Isten fia mondotta ezt a szentéletű Faustina Kowalska nővérnek:

Az Isten irgalma túláradó, és végtelen bősége minden embernek páratlan lehetőséget ad a lelki újjászületésre, a lelki újrakezdésre. Bárki, még a bűn feneketlen mélységébe tántorodott lélek is, részesülhet benne. *„Isten senkitől sem tagadja meg az irgalmat.”* (Napló, 72)*

Jézus így szól erről a Naplóban: *„Ne féljen a gyenge, a bűnös lélek közeledni hozzám, még ha több vétke is lenne, mint amennyi homokszem van a földön, mert minden alámerül az én irgalmam mélységébe.”* (Napló 1059) *„Ha a lélek már oszló hulla lenne, s emberi értelemben képtelen is lenne az újjászületésre, s itt már minden el volna veszne, Istennél azonban nem úgy van! Az irgalmasság csodája teljes életre kelti a lelket.”* (Napló, 1448)

„Nem tudom megbüntetni, még ha a legnagyobb bűnös lenne is, azt, aki irgalmamért folyamodik, hanem felmentem őt mérhetetlen és kifürkészhetetlen irgalmamban. Írd: Mielőtt eljövök mint igazságos bíró, előbb szélesre tárom irgalmam kapuját.” ((Napló, 1146)

Már ezek az idézetek is világossá teszik: az Isteni Irgalmasság elfogadása hatékonyan formálja át a lelket. *„Megnyitottam szívemet mint az irgalom élő forrását, hogy minden lélek életet merítsen belőle... A bűnösök megigazolást, az igazak jóban való megerősödést találnak benne... Mondd meg papjaimnak, hogy a megrögzött bűnösök szavaikra bűnbánatra indulnak, ha a szívemben lévő végtelen irgalomról beszélnek nekik. Minden papnak, aki irgalmamat hirdeti, rendkívüli kegyelmet adok, szavaik gyógyítóan hatnak, s meg fogják indítani a szíveket, akikhez szólnak.”* (Napló, 1520-1521). *„A legfontosabb a régi ember teljes halála, s új életet kezdeni.”* (Napló, 1343)

---

* Fausztina Kowalska nővér: Napló